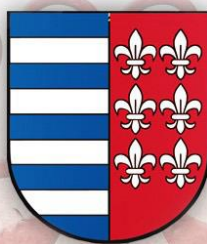
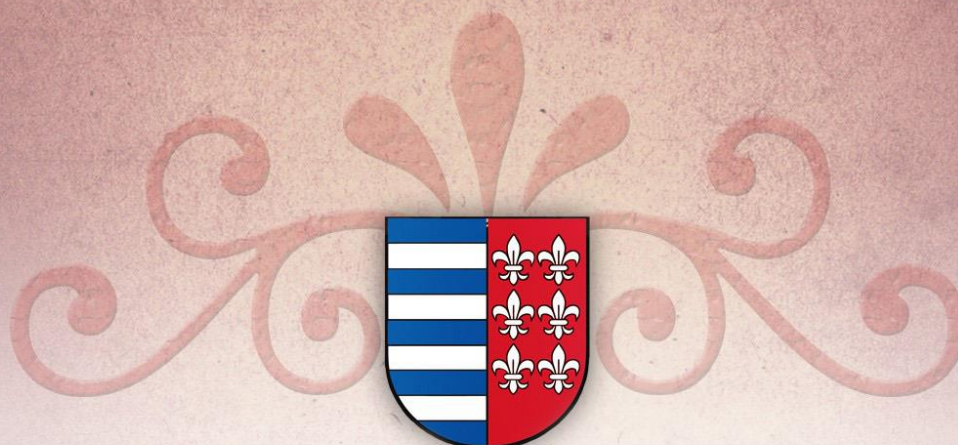

Kronika

mesta Brezna

2023

*Zápis do mestskej kroniky za rok 2023
bol prerokovaný na zasadnutí
Mestského zastupiteľstva v Brezne
dňa 27. júna 2024*

*PhDr. Tomáš Abel, PhD.
primátor mesta Brezna*

*Kronikárka:
PhDr. Anna Šulrajterová*

OBSAH ROK 2023

ÚVOD	STRANA 5
SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA	STRANA 5
BREZŇANIA VO VÍRE UDALOSTÍ	STRANA 6
VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT	STRANA 11
OSLAVY, UDALOSTI A NÁVŠTEVY	STRANA 11
SAMOSPRÁVA	STRANA 18
ŠTÁTNA SPRÁVA	STRANA 27
HOSPODÁRSKY ŽIVOT	STRANA 30
HOSPODÁRENIE MESTA	STRANA 30
VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA	STRANA 39
DOPRAVA	STRANA 44
OBYVATEĽSTVO	STRANA 49
DEMOGRAFIA A MATRIKA	STRANA 49
DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY	STRANA 53
OCENENÍ OBČANIA	STRANA 57
SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA	STRANA 67
SOCIÁLNE UDALOSTI A JAVY	STRANA 67
BÝVANIE BREZŇANOV	STRANA 73
ZDRAVOTNÍCTVO	STRANA 78

ŠKOLSTVO A KULTÚRA	STRANA 84
BREZNIANSKE ŠKOLY	STRANA 84
SPOLOČENSKÉ AKTIVITY	STRANA 85
KULTÚRNE PODUJATIA	STRANA 90
ŠPORT	STRANA 104
ÚSPECHY ŠPORTOVCOV	STRANA 104
ŠPORTOVÉ PODUJATIA	STRANA 110
POČASIE	STRANA 115
BREZNIANSKE REKORDY	STRANA 115
CHARAKTERISTICKÉ JAVY	STRANA 115
KLIMATICKÉ ÚDAJE	STRANA 120
PRÍLOHY	STRANA 122
ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE	STRANA 122

ÚVOD

SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

Rok 2023 bol plný dramatických politických, ale najmä spoločenských zmien - a to ako doma, tak i na svetovej úrovni. Aj našich obyvateľov opakovane zasahujú mnohé udalosti, ktoré neraz útočia na tie naše najhlbšie obavy z ďalšej existencie; od vojny v susednej Ukrajine cez inflačné, surovinové a potravinové špirály rastúcich cien až po doslova nechutné politické kampane plné lží, zavádzania, dehumanizácie oponentov ako i strašenia tými najtemnejšími scenármi a vyrábaním fiktívnych nepriateľov. Hlavne tohtoročné parlamentné voľby ukázali, že spoločnosť je polarizovaná, politicky, ale i názorovo rozdelená. Rastie miera frustrácie i agresivity, ktorá sa z virtuálneho priestoru, zo sociálnych sietí, prelieva už aj do reálneho sveta. Naopak, veľmi klesá vzájomná dôvera a to ako k dôležitým inštitúciám spoločnosti, tak aj vzájomne medzi ľuďmi.

Pripomenieme si celospoločenské udalosti a javy, ktoré ovplyvnili aj život obyvateľov nášho mesta. Prežili sme rok s tromi premiérmi. Vláda Eduarda Hegera v decembri minulého roka definitívne stratila dôveru Národnej rady. Prezidentka Zuzana Čaputová ju musela odvolať a tak až do júna vykonávala vláda svoj mandát v obmedzenom režime. V máji prezidentka vymenovala úradnícku vládu Ľudovíta Ódora a v júni ju poverila vládnutím do vzniku novej vlády, ktorá vyšla zo septembrových parlamentných volieb. Parlamentné voľby vyhrala strana Smer – sociálna demokracia, preto prezidentka poverila šéfa víťaznej strany Smer-SD Roberta Fica zostavením novej vlády. Už v polovici októbra sa nová vláda na čele s predsedom vlády Róbertom Ficom ujala vedenia štátu.

Vysoká inflácia, narastajúce úrokové sadzby, ale aj pokles reálnych miezd, či zvyšujúce sa výdavky na spotrebu; aj takto vyzeral rok 2023 z pohľadu makroekonomických ukazovateľov. Tieto ukazovatele hýbali nielen Slovenskom. Všetkých znepokojovali rastúce ceny potravín a bývania s energiami. Tieto dve položky tvoria takmer polovicu percent výdavkov slovenských domácností. U nás dosiahla priemerná inflácia za celý rok 2023 podľa štatistického úradu úroveň 10,5 %. Vysoké boli hlavne ceny základných potravín - mäsa, mlieka, syrov a vajec, ako aj chleba s obilninami. Aj keď štatistika zaznamenala medziročné zmiernenie tempa rastu priemerných cien týchto potravín za rok, bol stále pomerne vysoký; dosahoval v priemere od 17 do 19 percent. Na konci roka sa však ukázalo, že aj napriek náročnosti doby, v ktorej žijeme, je to v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi mierne zlepšenie. V konečnom dôsledku sa tak kúpyschopnosť obyvateľstva zvýšila. K tomuto javu prispeli hlavne opatrenia vlády – rôzne sociálne baličky, zvýšenie dôchodkov a dotácie na energie. Avšak v rámci Európy sme na chvoste takmer vo všetkých ukazovateľoch.

BREZŇANIA VO VÍRE UDALOSTÍ

Nielen tieto celospoločenské udalosti a javy ovplyvnili život Brezňanov. Začiatkom leta sme sa na Slovensku dozvedeli smutnú správu. Vo veku 91 rokov nás 17. júna opustil slovenský herec, scenárista a režisér Juraj Sarvaš. Bola to smutná správa aj pre Brezňanov. Juraj Sarvaš mal v našom meste mnoho priateľov a od roku 2012 bol čestným občanom nášho mesta. Bol častým hosťom na podujatiach mesta.

Ministerstvo zdravotníctva ešte koncom minulého roka zverejnilo prvú čiastkovú fázu kategorizácie nemocničnej siete, z ktorej vyplynulo, že breznianska nemocnica by sa mala zaradiť medzi nemocnice najnižšej úrovne len s 1 povinným medicínskym programom. Táto správa znepokojila nielen vedenie nemocnice, ale aj obyvateľov mesta a regiónu. Obávali sa, že zdravotná starostlivosť nebude dostupná všetkým. Mesto Brezno, nemocnica, Železiarne Podbrezová a všetky obce okresu Brezno spustili

v januári petičnú akciu za zachovanie Nemocnice s poliklinikou Brezno, n. o., v celom jej doterajšom rozsahu poskytovaných služieb, Zber podpisov pod petíciu, ktorá vyjadruje nesúhlas so zaradením medzi nemocnice prvej úrovne, sa uskutočňoval od 25. januára do konca februára. Celkovo ju podpísalo 29 772 osôb. Zástupcovia ministerstva navštívili v máji nemocnicu, ale do konca roka o tomto probléme nebolo rozhodnuté.

Ešte v minulom roku v októbri zasiahla Slovensko veľmi zlá správa. Zdesení zostali aj viacerí obyvatelia nášho mesta. Dušan Dědeček, ktorý pochádza z nášho mesta, usmrtil besnou jazdou pod vplyvom alkoholu v Bratislave na autobusovej zastávke piatich študentov. Za nehodu, ktorá si vyžiadala päť ľudských životov, uložil súd v júni tohto roku obžalovanému Dušanovi Dědečkovi trest 15 rokov odňatia slobody. Uznal ho za vinného z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia. Súd takisto obžalovanému uložil trest zákazu šoférovania na 10 rokov. O tejto udalosti sa veľa diskutovalo hlavne na sociálnych sieťach.

Obyvateľov nášho mesta aj okresu zarmútila alebo znepokojila správa, že s dátumom 1. júna tohto roku bol napriek nesúhlasu predstaviteľov regionálnej samosprávy po dvadsiatich siedmich rokoch zrušený Okresný súd v Brezne.

Mesto Brezno sa v máji pozitívne prezentovalo v televízii. S prihlásenou mestskou

vežou získalo cenu Fénix za výnimočný počin záchrany národnej kultúrnej pamiatky. Boli sme hrdí Brežňania, keď ocenenie z rúk ministerky kultúry Natálie

Milanovej a predsedu odbornej poroty súťaže Petra Kresánka prevzal náš primátor na slávnostnom vyhodnotení, ktorý vysielala aj televízia.

Posledný septembrový deň sa konali na Slovensku parlamentné voľby. Vyhral ich Smer–Sociálna demokracia so ziskom 23,31 percent hlasov. Na druhom mieste skončilo Progresívne Slovensko a tretiu priečku obsadila strana Hlas–Sociálna demokracia. Do parlamentu sa dostali aj strany OĽANO a priatelia, Kresťansko-demokratické hnutie, Sloboda a solidarita a Slovenská národná strana.. Na voľbách v Brezne sa zúčastnilo 63,91 percent voličov. Účasť bola síce historicky aj v Brezne najvyššia za posledných dvadsať rokov, ale nižšia ako celoslovenská aj okresná účasť. Rozdiel na voľbách v Brezne bol v porovnaní s celoslovenskými výsledkami aj v počte hlasov odovzdaných pre jednotlivé politické strany. Najviac hlasov Brežňania odovzdali zhodne strane Smer – SD. Získala si dôveru až 2 349 breznianskych voličov. Druhý však na rozdiel od celoslovenských výsledkov skončil v Brezne Hlas – SD, ktorému svoj hlas odovzdalo až 21,98 percent - 2 208 voličov. Strane Progresívne Slovensko dalo svoj hlas 1 685 Brežňanov, čo je percentuálnom vyjadrení len 16,77 percent.

Brezno sa v minulom roku stalo jedným z troch finalistov kandidatúry o titul Mesto kultúry 2024, ktorý vyhlasuje Fond na podporu umenia. V tomto roku súperilo naše mesto o titul s mestami Humenné a Šaľa. Brány do sveta – to bol názov projektu, s ktorým sa Brezno v tejto súťaži o titul uchádzalo. Odborná porota však uprednostnila v tejto aktivite mesto Humenné, ktorému udelila titul Mesto kultúry 2024.

Spoločnosť Kaufland aj tohto roku dala mestám možnosť zúčastniť sa na projekte, v ktorom hlasovali o nový športovo-oddychový areál. Do tretieho ročníka sa zapojilo 31 miest, ktoré boli rozdelené do troch veľkostných kategórií podľa počtu obyvateľov. V každej mohli zvíťaziť dve mestá, ktoré získali najvyšší prepočítaný počet hlasov. Hlasovalo sa cez internet a Brezno skončilo na peknom druhom mieste, keď v hlasovaní získalo 122 248 hlasov prepočítaných koeficientom. Stalo sa tak vďaka mnohým obyvateľom , ktorí sa do hlasovania zapojili. Dokázali sa zomknúť

a tak v Brezne pribudne ďalší pekný športovo-oddychový areál, ktorý bude slúžiť na zmysluplné trávenie voľného času.

Obyvateľov mesta a regiónu potešilo, že v septembri bol dokončený I. úsek II. etapy obchvatu mesta. Primátor pozval obyvateľov prezrieť si túto cestu naozaj zblízka a spoločne na popoludnie 28. septembra, kedy bol dokončený úsek obchvatu mesta rezervovaný len pre chodcov a jazdcov nemotorových vozidiel. Vyzval obyvateľov, aby si priniesli bicykle, korčule, kolobežky a autá nechali pre túto príležitosť zaparkované. Mnohých však zarmútila skutočnosť, že po otvorení novovybudovaného úseku obchvatu časť Staničnej ulice - od poslednej prevádzky po okružnú križovatku Mazorníkovo - sa stala natrvalo jednosmernou. Znepokojilo to hlavne obyvateľov mesta bývajúcich za Hronom, lebo to pre nich znamená, že pri ceste z Banskej Bystrice sa na Staničnú ulicu dostanú len prejazdom cez námestie alebo cez novú kruhovú križovatku v Podkoreňovej a potom sa vrátia po Tisovskej ceste.

K spoločenskú atmosféru Brežňanov ovplyvnilo aj tohtoročné počasie. Mesto Brezno bolo 7. februára najchladnejším miestom na celom Slovensku, keď nám namerali $-22,5\text{ }^{\circ}\text{C}$. Absolútne minimum teploty vzduchu v histórii to síce nebolo; $-36,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ zaznamenali meteorológovia v Brezne dňa 11. februára 1929. Také chladné dni už v súčasnosti, v čase globálneho otepľovania, ani v Brezne nebývajú. Ale aspoň sme sa jeden deň dostali do médií. Po lete, ktoré bolo z hľadiska teplôt tiež mimoriadne, bol mesiac september 2023 najteplejším septembrom v histórii na svete. Teplý bol aj október. Ešte v polovici novembra sme mohli mať na oknách muškáty. Veľa listnatých stromov malo ešte listy. Pred Ondrejským jarmokom, na Katarínu sa náhle ochladilo, na druhý deň napadol v Brezne prvý sneh. Potom nasledovali mrazivé dni aj noci. Ondrejský jarmok v posledných novembrových dňoch mohol poskytnúť svojim návštevníkom aj krásnu zimnú zasneženú atmosféru. Len na pár dní sneh zmizol, aby ho na Mikuláša napadlo toľko, že ho cestári nestíhali odpratávať z ciest a chodníkov. Ale deti sa na námestí mohli potešiť, keď do krásnej zasneženej atmosféry prišiel Mikuláš. Snehu bolo v Brezne a okolí neúrekom celú druhú polovicu decembra. Všetky podujatia na

adventné nedele na námestí mali tak peknú atmosféru. Už 15. decembra sa slávnostne rozsvietilo Ľadové mestečko na námestí. Pre obyvateľov a návštevníkov sa vytvorila jedinečná predvianočná atmosféra s možnosťou korčuľovania a kultúrneho programu.

Ľudia sa sťažovali na nevyčistené chodníky a cesty. Výdatné sneženie počas noci deň pred Štedrým dňom spôsobilo na mnohých miestach nášho mesta a okresu energetickú kalamitu. Ťažký, mokrý sneh a silný vietor spôsobili problémy s výpadkami elektrickej energie. Mnoho odberných miest aj v našom meste bolo bez elektrickej energie aj na Štedrý večer. Počas vianočných sviatkov prišlo veľké oteplenie. Silvester na Slovensku bol asi najteplejší v histórii. V noci dokonca pršalo. V Brezne sa napriek tomu sneh v uliciach a na severných kopcoch ešte udržal.

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

OSLAVY, UDALOSTI A NÁVŠTEVY

REFERENDUM O PREDČASNÝCH VOĽBÁCH

Na Slovensku sa v sobotu 21. januára konalo deviate referendum v histórii samostatnej Slovenskej republiky. Týkalo sa zmeny ústavy. Referendum iniciovala opozícia. Obyvatelia mali odpovedať na otázku: „Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je možné uskutočniť referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky, a to zmenou Ústavy Slovenskej republiky?“

Účasť voličov na referende na Slovensku bola len 27,25 - percentná. Aby bolo platné, musela by sa na ňom zúčastniť nadpolovičná väčšina oprávnených voličov, čo je približne 2,2 milióna ľudí. Na otázku, či súhlasia občania s tým, aby bolo možné skrátiť volebné obdobie referendum alebo uznesením Národnej rady SR, odpovedalo 97,51 percent zúčastnených kladne. Nesúhlas vyjadrilo 1,54 percenta . V meste Brezno sme zaznamenali vyššiu účasť ako je celoslovenská. K urnám prišlo 28,88 percent, keď zo 16 442 oprávnených voličov sa ich na referende zúčastnilo 4 749. Mesto vydalo 102 hlasovacích preukazov, päť žiadostí o voľbu poštou zo zahraničia. O špeciálny spôsob hlasovania požiadali dvaja voliči s ochorením covid-19. Záujem bol aj o hlasovanie prostredníctvom prenosnej schránky, o čo požiadali zo sociálnych zariadení Luna, Kotva, Boženka, ako aj z breznianskej nemocnice. Referendum bolo neplatné.

PRVÁ KOLAUDÁCIA V BÝVALÝCH KASÁRŇACH

V polovici mája slávnostne skolaudovali prvé dva bytové domy vybudované v bývalých kasárňach. S ich výstavbou začala žilinská developerská spoločnosť v roku 2021. Nachádza sa v nich 72 bytov, majú 6 nadzemných podlaží, na každom je 6 bytov, a to jedno-, dvoj- a trojizbové. Na slávnostnom akte všetkých privítal predseda

predstavenstva žilinskej developerskej spoločnosti Slavomír Bodis. Zároveň poďakoval za dobrú spoluprácu vedeniu mesta, primátorovi a zamestnancom, ktorí vydávali rôzne potrebné povolenia. Z úspešného projektu vyjadril radosť aj primátor Tomáš Abel: „Teším sa, že mesto Brezno nielen rastie, ale stáva sa aj zaujímavou investičnou príležitosťou. Byty si kupujú nielen ľudia z Brezna, z okresu, ale aj z ďalej, čo je pre nás veľmi dobrý signál toho, že mesto opäť ožíva. Výstavba by však nemohla pokračovať a plynule rásť bez práce a pričinenia všetkých ľudí, preto ďakujem zamestnancom mesta za konštruktívny prístup pri vydávaní mnohých stanovísk, investorovi a všetkým, ktorí sa na investícii akokoľvek podieľali. Mesto kládlo dôraz hlavne na verejný priestor a umiestnenie stavieb, čo je dodržané. Verím, že sa bude v tomto trende pokračovať aj naďalej. Novým obyvateľom prajem, aby sa im v našom Brezne, v tejto lokalite dobre bývalo.“

Prvú etapu výstavby bytových domov Kasárne Brezno mestská časť Banisko, poliatím kameňa a zasadéním stromu drienka, uviedli do života Slavomír Bodis, Tomáš Abel a zástupca banky Ivo Trippé. Na slávnostnej kolaudácii nechýbali ani obyvatelia nových bytových domov. Súčasťou bývania je aj socha Panny Márie, čím investor vytvoril miesto pre veriacich. Bytové domy a pokoj ľuďom, ktorí tam budú žiť a prichádzať, požehnali dekan rímskokatolíckej farnosti Dušan Lukáč a evanjelický farár Radim Pačmár.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NÁVŠTEVA DELEGÁCIÍ Z PARTNERSKÝCH MIEST

Mestský sviatok – Dni mesta Brezna - prišli začiatkom júna osláviť delegácie z partnerských miest, a to poľského Ciechanówa, rumunského Nadlaku, srbského Čačaka a českého Nového Bydžova. Zahraniční hostia docestovali do Brezna vo štvrtok a hneď na druhý deň ráno absolvovali prechádzku na Pohanské, k Dedečkovej chate. V sobotu hostia navštívili výstavu bonsajov v hoteli Ďumbier, pozreli si aj úspešne dokončené projekty v meste – mestskú vežu, Arénu, oddychovú zónu na Banisku, oboru, Atletickú dráhu Milutína Černáka, pumptrack na nábreží Hrona, ako

aj bytové domy v bývalých kasárňach. V piatok popoludní sa v sprievode pod taktovkou skupiny historického šermu Berezun delegácie spoločne s vedením mesta poklonili osobnosti celoeurópskeho významu gen. M. R. Štefánikovi a k jeho soche položili kytice kvetov. Po pietnom akte sa presunuli k hlavnému pódiu, kde sa návštevníkom prihovoriť primátor Tomáš Abel. Všetkých pozdravili a postupne sa prihovorili aj zahraniční hostia, ktorí s radosťou prijali pozvanie na tak významný sviatok, akým boli Dni mesta Brezno 2023.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SVIATOK SV. CYRILA A SV. METODA

Piateho júla sme si pripomenuli už 1160. výročie príchodu vierozvestcov, solúnskych bratov sv. Cyrila a sv. Metoda na Veľkú Moravu. Podvečer štátneho sviatku sv. Cyrila a sv. Metoda sa v rímskokatolíckom kostole v Brezne uskutočnil slávnostný koncert matičných spevokolov. Vo večerných hodinách v Rímskokatolíckom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Brezne speváckym umením potešili kolektívni členovia MO MS Brezno Kredo viruju, Spevácky zbor mesta Brezna a hosť komorný ženský zbor Laeto Animo z Liptovského Mikuláša. Podujatím si tak všetci spoločne pripomenuli misiu svätých Cyrila a Metoda, ktorí u nás položili základy viery, písomníctva a vzdelanosti.

POKRSTILI NOVÝ OBCHVAT

Obyvatelia Brezna, ale aj tranzitujúci vodiči sa dočkali otvorenia druhej etapy obchvatu mesta Brezno, ktorý prepája hlavný ťah I/66 s cestou I/72 v smere na Tisovec. Nový obchvat už vo štvrtok 28. septembra „pokrstili“ Brezňania, ktorí sa po ňom mohli prejsť pešo, na bicykloch, korčuliach či kolobežkách.

Prví vodiči po ňom prešli v piatok 29. septembra. *„Zo srdca mi spadol veľký kameň, pretože toto je stavba financovaná z eurofondov. Boli tu problematické veci, hlavne zosun svahu, ktorý ohrozoval domy aj priemyselnú zónu, ale nakoniec sa to všetko podarilo*

vyriešiť a dnes sa tešíme z druhej etapy obchvatu,“ povedal štátny tajomník ministerstva dopravy Jaroslav Kmeť. Spokojnosť s otvorením nového úseku vyjadril aj primátor Brezna Tomáš Abel: *„Je to zase kúsok skladačky, ktorú potrebujeme dokončiť celú, aby to malo pre naše mesto zmysel. Aj tento kúsok však výrazne pomôže odbremeniť dopravu v centrálnej časti mesta a zlepši kvalitu života našich obyvateľov.“* V tejto súvislosti štátny tajomník rezortu dopravy potvrdil, že Slovenská správa ciest pracuje na aktualizácii štúdie, ktorej cieľom má byť realizácia poslednej etapy obchvatu smerom na Telgárt a zároveň za pozitívum označil zmenu stavebného zákona, ktorá by od apríla budúceho roka mohla celý proces výrazne urýchliť.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DRUHÁ KOLAUDÁCIA V BÝVALÝCH KASÁRŇACH

Po úspešnej prvej etape výstavby bytových domov Kasárne Brezno – mestská časť Banisko ani nie po polroku – 19. októbra - prišla na rad kolaudácia ďalších dvoch bytových domov a komfortnej rezidencie Gemini I. s novým konceptom na bývanie, ktorá nachádza pri vstupe do areálu. Má oplotený pozemok so záhradou, ihrisko a ponúka nadštandardné bývanie v jedno až štvorizbových bytoch s dostatkom parkovacích miest. Bytové domy Kasárne ponúkajú jedno-, dvoj- a trojizbové byty, v ich okolí je športovo-oddychová zóna, knihovňa či workoutové ihrisko. Noví obyvatelia a pozvaní hostia mali možnosť obidva bytové objekty vidieť, zaujímavým bol ukázkový byt v Gemini I. na poslednom piatom poschodí s veľkoryso riešenou strešnou terasou, ktorá má 67 m².

Súčasťou slávnostnej kolaudácie ďalších bytových domov Kasárne a Gemini I. bolo zasadenie stromčeka a poliatie kameňa. Bytové domy a pokoj ľuďom, ktorí tam budú žiť a prichádzať, požehnali kňazi rímskokatolíckej cirkvi, farnosti v Brezne Jozef Likavčan a Jozef Halčin.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

VOLBY DO NÁRODNEJ RADY

V poslednú septembrovú sobotu sa konali v poradí deviate parlamentné voľby od vzniku SR. Účasť v predčasných parlamentných voľbách na Slovensku bola 68,51 percent, čo je 3 007 123 voličov, zo zahraničia volilo 58 779 ľudí. Víťazom sa stala strana Smer – SD; presvedčila 22,94 percent voličov, keď získala 681 017 hlasov. V Národnej rade ju bude zastupovať najväčší počet - 42 poslancov. V boji o kreslá do parlamentu bolo úspešných ešte ďalších šesť strán. Po Smere - SD získala najviac hlasov strana Progresívne Slovensko, keď jej odovzdalo hlas 17,96 percent voličov, čo predstavuje 533 136 hlasov. V parlamente bude mať 32 poslancov. Treťou najúspešnejšou stranou vo voľbách bola strana Hlas – SD; oslovila 14,7 percent voličov, keď dostala 436 415 hlasov, takže obsadila 27 mandátov. Do parlamentu sa dostalo aj koalícia Oľano a priatelia, Kresťanská únia a Za ľudí s 8,89 percentami a v parlamente má 16 kresiel. Kresťansko-demokratické hnutie bude zastupovať v parlamente 12 poslancov, stranu Sloboda a solidarita 11 kresiel a Slovenskú národnú stranu 10 poslancov.

Výsledky volieb v okrese Brezno

V 66 okrskoch Breznianskeho okresu sa na voľbách do NR SR zúčastnilo 65,66 percenta voličov. Najvyššia účasť bola v Bystrej (91,99 %), Jarabej (86,66 %), Lome nad Rimavicou (81,73 %), Telgárte (79,55 %), Osrbli (79,22 %), Mýte pod Ďumbierom (78,78 %), Dolnej Lehote (76,47%), Sihle (75 %), Michalovej (70,99 %), Braväcove (70,66 %), Ráztoke (70,61 %), v ostatných obciach zaznamenali účasť pod hranicou 70 %, najmenej volilo v Závadke (58,75 %) a vo Vaľkovni (49,49 %). V regióne z 31 217 platných hlasov najviac získal Smer - SD 24,28 % (7580 hlasov). Druhé miesto obsadila strana Hlas - SD s počtom 22,13 % (6909). Nasleduje strana PS, ktorú podporilo 13,49 % (4214). Podľa voličov v okrese by bola v parlamente aj Republika, ktorá sa v celoštátnom meradle nepresadila. Za toto hnutie hlasovalo 7,49 % voličov (2340). Za stranu SNS hlasovalo 7,42 % voličov (2317), za Oľano a priatelia, KÚ a Za ľudí 7,29 % (2278), za SaS 4,93 % (1540), KDĽ 4,58 % (1432), Sme rodina 2,80 % (876), Demokrati 2,20 % (688).

Voľby v Brezne

Na voľbách v Brezne sa zúčastnilo 63,91 percent voličov, ktorí odovzdali 10 042 platných hlasov. Mesto vydalo 581 hlasovacích preukazov, 224 Brezňanov volilo zo zahraničia. Účasť bola síce historicky aj v Brezne najvyššia za posledných 20 rokov, ale nižšia ako celoslovenská aj okresná účasť. Rozdiel na voľbách v Brezne bol v porovnaní s celoslovenskými výsledkami aj v počte hlasov odovzdaných pre jednotlivé politické strany. Najviac hlasov Brezňania odovzdali zhodne strane Smer – SD. Získala si dôveru až 2 349 breznianskych voličov. Druhý však na rozdiel od celoslovenských výsledkov skončil v Brezne Hlas – SD, ktorému svoj hlas odovzdalo až 21,98 percent - 2 208 voličov. Strane Progresívne Slovensko dalo svoj hlas 1 685 Brezňanov. Brezňania by na rozdiel od Slovenska do parlamentu poslali aj stranu Republika, ktorá oslovila 670 voličov. Slovenská národná strana presvedčila väčšie percento Brezňanov ako celé Slovensko, keď získala 629 hlasov. Strana Sloboda a solidarita získala v Brezne menšie percento hlasov ako na Slovensku. Presvedčila iba šesť percent - 603 Brezňanov. Oľano a priatelia, KÚ a Za ľudí by Brezňania na rozdiel od celoslovenských výsledkov neposlali do parlamentu, koalícia presvedčila len 593 voličov. Zaujímavé, že v Brezne nezískalo dostatok hlasov na zastúpenie v parlamente ani Kresťanskodemokratické hnutie, získalo tu 441. v percentuálnom vyjadrení menej ako 5 percent. Do parlamentu by Brezňania zhodne neposlali ani strany Sme rodina (284 hlasov), Demokrati (264 hlasov), ĽSNS (105 hlasov).

Hlasy odovzdané jednotlivým politickým stranám v %									
Územie	Účasť	SMER	PS	HLAS	SAS	OLANO	KDH	SNS	REPUB.
Slovensko	68,5	22,94	17,96	14,7	6,32	8,89	6,82	5,62	4,75
Okres	65,6	24,28	13,49	22,13	4,93	7,29	4,58	7,42	7,49
Mesto	63,9	23,39	16,77	21,98	6,00	5,90	4,39	6,26	6,67

Kandidáti z Brezna

Za stranu SMER - Sociálna demokracia kandidovali z nášho mesta až traja obyvatelia Roman Romančík, Lenka Hlavatá Šebová a Viliam Hláčik. Srdce vlastenci a dôchodcovia – Slovenská národná jednota – to bola nová strana, za ktorú kandidovali dvaja Brežňania - Jozef Tokár a Milan Hašan. Brežňan Andrej Barančok prijal ponuku na kandidatúru od strany Sme rodina. Ani jeden z nich však do parlamentu nebol zvolený.

**SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: ZÁPISNICA Z MESTSKEJ VOLEBNEJ KOMISIE,
HLASOVACIE LÍSTKY – ZOZNAM KANDIDÁTOV**

OSLAVY VZNIKU ČESKOSLOVENSKA

V posledný októbrový piatok sme si v Brezne pripomenuli výročie jednej z najvýznamnejších udalostí národných dejín - vznik Československa 28. októbra 1918. Jednou z vedúcich osobností úsilia o jeho vznik bol astronóm, letec, diplomat a politik Milan Rastislav Štefánik. Súčasťou osláv 105. výročia vzniku Československej republiky bola popri tradičnom akte kladenia vencov aj jesenná členská schôdza Spoločnosti Milana Rastislava Štefánika v Brezne. Práve pri jeho soche na námestí v Brezne sa zišli predstavitelia miestnej správy a samosprávy, aby spolu s členmi záujmových združení a obyvateľmi mesta oslávili tento významný historický míľnik. Zatiaľ čo pre Čechov je 28. október najvýznamnejším štátnym sviatkom, na Slovensku bol donedávna len pamätným dňom. Pred tromi rokmi poslanci Národnej rady SR schválili novelu zákona, na základe čoho sa Deň vzniku samostatného československého štátu stal aj u nás štátnym sviatkom, avšak nie dňom pracovného pokoja.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SAMOSPRÁVA

VEDENIE MESTA OD VOLIEB V ROKU 2022

Primátor mesta	JUDr. Tomáš ABEL, PhD.
Zástupcovia primátora mesta	Ing. Miroslav FAŠANG Mgr. Andrej BARANČOK
Hlavná kontrolórka mesta Brezna	Ing. Ingrid KONEČNÁ VEVERKOVÁ
Prednostka mestského úradu	Mgr. Zuzana ĎURIŠOVÁ

Mgr. Andrej Barančok ako druhý viceprimátor bol vo funkcii len deväť mesiacov. Naše mesto žiaľ ako väčšina miest zápasí s poklesom počtu obyvateľov. Keďže podľa evidencie poklesol ich počet pod 20 000, primátor mesta nemal na výber a musel ho odvolať. Pokles obyvateľov však má za následok aj znížené podielové dane. Andrej Barančok bude naďalej pracovať pre mesto ako poslanec mesta a po dohode s primátorom aj ako kancelár, kde bude vykonávať činnosti v oblasti komunikácie, kultúry a medzinárodných vzťahov.

SLÁVNOSTNÉ MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

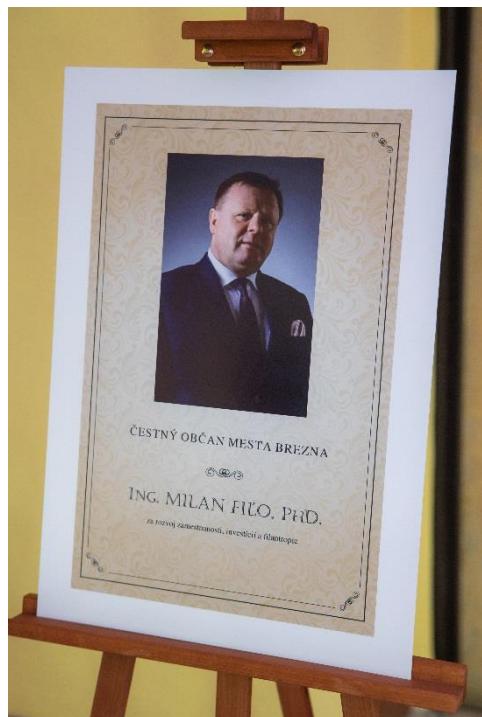
V piatok 27. januára sa v našom meste uskutočnili spomienkové oslavy pri príležitosti 78. výročia oslobodenia mesta. Po pietnom akte sa vo veľkej sále hotela Ďumbier uskutočnilo slávnostné mestské zastupiteľstvo. Na slávnostnej spoločenskej udalosti primátor Tomáš Abel odovzdal ocenenia osobnostiam za rok 2022, ktoré sa pričínili o šírenie dobrého mena mesta nielen doma, ale aj v zahraničí, za vynikajúce tvorivé výsledky, ako aj za rozvoj a zveľadenie mesta.

Ocenenia – Cenu mesta a Cenu primátora za rok 2022 získali piati jednotlivci: Miroslav Glembek, riaditeľ breznianskeho gymnázia, Anna Dibáková, lekárka Lucia Gorduličová, záchranárka, Július Ernek riaditeľ a konateľ spoločnosti Harmanec-Kuvert, spol. s r. o. Brezno a Miroslav Vajs, viceprezident a predseda predstavenstva holding ECO-Investment.

Ocenenie získali aj štyri kolektívy: Záchranná zdravotná služba, Dychový orchester mesta Brezno, Spevácka skupina Senior pri Dennom centre Prameň, Oblastná organizácia cestovného ruchu Horehronie.

Primátor udelil tiež titul Čestný občan mesta Brezna pánovi Milanovi Fiľovi,

prezidentovi spoločnosti ECO – INVESTMENT a.s. Slávnostné popoludnie spestrilo vystúpenie operného speváka Martina Babjaka, tanečníkov z Faber Dance Team Slovakia a mužskej speváckej skupiny z Horehronia.

(Podrobnejšie o ocenených v kronike 2022)

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

POSLANCI VO VOLEBNOM OBDOBÍ 2022 – 2026

VOLEBNÝ OBVOD číslo 1

Ulice prislúchajúce k volebnému obvodu

Jarmočisko, Lesná, Predné Halny, Cintorínska, ČSA, Hradby, Chalupkova, Námestie gen. M. R. Štefánika, Stromová, Školská, Záhradná, Banisko, Kozmonautov, Moyzesova, Sekurisova, Vránskeho, Brezenská, Kieпка, Klepuš, Kukučínova, Kuzmányho, Lichardova, Nábřežie Jána Čipku, Pod Hôrkou, Staničná, Šrámkova, Štúra, Boženy Němcovej, Fučíkova, Laskomerského, Malinovského, Krčulova, Dr. Clementisa, Ladislava Sáru, Židlovo, Tisovská cesta, bez ulice

Mgr. Martin Juhaniak

Mgr. Andrej Barančok
zástupca primátora

Mgr. Pavel Ambros

Mgr. Ivana Donovalová

Ing.arch. Ján Králik

Ing. Miroslav Baran

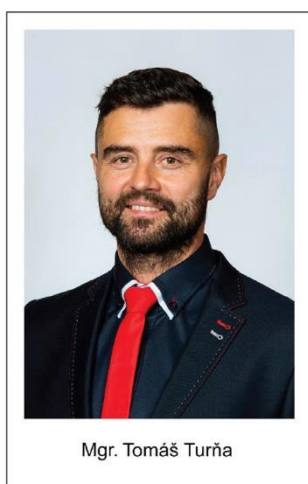

Július Obernauer

VOLEBNÝ OBVOD číslo 2

Ulice prislúchajúce volebnému obvodu

Bottova, Eleny Maróthy Šoltésovej, Hronská, Hviezdoslavova, Jesenského, Jilemnického, Pionierska, Rázusova, Švermova, Nálepka, Černáková, Fraňa Kráľa, NDH, Sládkovičova, Železničná, ŠLN, Dvoriská, Hliník, Kozlovo, Kôšikovo, Kriváň, Kubická, Podkoreňová, Rohozná, Zúbrik

VOLEBNÝ OBVOD číslo 3

Ulice prislúchajúce volebnému obvodu

Dolná, Horná, Jelšová, Krátka, Lúčky, Martina Benku, Mládežnícka, Mliekárenská, Mostárenská, Nová, Pestovateľská, Potočná, Šiašovo, Vrbová, Cesta osloboditeľov, Hlboká, Lúčna, MPČL, Rovne, 9. mája, Budovateľská, Poľná

VOLEBNÝ OBVOD číslo 4

Ulice prislúchajúce volebnému obvodu

Baštova, Glianska, Hlavina, Tehelňa, Vagnárska, Zadné Halny, Okružná, Padličkovo, SNP

ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Pracovné zasadnutia Mestského zastupiteľstva sa uskutočnili počas roka 11-krát, v tom dva zasadnutia zvolal primátor ako mimoriadne.

1. Zasadnutie	dňa 2. februára
2. Zasadnutie	dňa 23. februára
3. Zasadnutie	dňa 5. apríla
4. Zasadnutie	dňa 18. apríla - mimoriadne
5. Zasadnutie	dňa 17. mája
6. Zasadnutie	dňa 21. júna
7. Zasadnutie	dňa 23. augusta
8. Zasadnutie	dňa 20. septembra
9. Zasadnutie	dňa 25. októbra
10. Zasadnutie	dňa 27. novembra - mimoriadne
11. Zasadnutie	dňa 13. decembra

ZVÝŠENIE DANÍ

Mesto Brezno tak, ako aj iné samosprávy, v dôsledku vládnych zásahov do rozpočtov miest a obcí vo forme daňového bonusu, povinného zvyšovania miezd a navýšenia energií, bolo nútené pristúpiť k nepopulárnym opatreniam. Na konci minulého roka poslanci mestského zastupiteľstva schválili zmeny niektorých všeobecne záväzných nariadení, v rámci ktorých došlo k úprave daní a poplatkov na území mesta. Medzi zvýšené poplatky patrí aj poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktorý sa Brezňanom zvýšili v rozmedzí 15 až 20 %. Od 1. januára fyzické osoby za komunálny odpad platia 0,09 eura za osobu a kalendárny deň, t. j. 32,85 eura za rok. Daň z nehnuteľnosti sa taktiež za tento rok zvýšila. Za stavby na bývanie a drobné stavby a byty zaplatí občan 0,500 eur za meter štvorcový. Podnikatelia za tento rok už musia zaplatiť daň z nehnuteľnosti vo výške 3,500 eur za meter štvorcový za stavby na podnikanie a na zárobkovú činnosť. Viac ako 100 percent sa zvýšila daň za vyhradené parkovanie áut. Ak rezident v minulom roku zaplatil za vyhradené parkovanie jedného auta okolo 80 eur, tohto roku je to 185 eur.

OBCHODNÁ SPOLOČNOSŤ MESTSKÝ HOTEL ĎUMBIER

Poslanci na mestskom zastupiteľstve schválili návrh založenia obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným Mestský hotel Ďumbier. Objekt mesto prevzalo v auguste minulého roka a odvtedy bol zaradený pod činnosť príspevkovej organizácie Technické služby. Hotel vykonáva podnikateľské činnosti, ktoré majú dobré vyhliadky na úspešné fungovanie. Mesto vlani s Hotelovou a Obchodnou akadémiou v Brezne podpísalo memorandum o spolupráci. Do dozornej rady Mestského hotela Ďumbier zvolili zástupkyňu riaditeľky Hotelovej akadémie Evu Petříkovú a poslancov Mateja Garaja, Martina Ridzoňa, Andreja Barančoka a Erika Duhana.

Hotel Ďumbier od konca roka funguje pod vedením riaditeľa Richarda Višňovského, ktorý má v oblasti gastronómie a hotelierstva viacročnú prax. Má

ukončenú hotelovú akadémiu, neskôr študoval manažment cestovného ruchu. Prax získaval v zahraničí v krajinách ako Francúzsko, Veľká Británia a Írsko. Po návrate na Slovensko pracoval na riadiacich pozíciách v 4*-hoteloch v Bratislave, kde sa konali známe podujatia ako Slovenka roka, Envirofilm a mnohé ďalšie. Pôsobil v hoteli pre známeho vinára, kde sa oboznámil aj s procesom pestovania a výroby vína priamo vo vinárstve. Pred nástupom do hotela Ďumbier pracoval v mestskom hoteli v Zlatých Moravciach.

Do dozornej rady Mestského hotela Ďumbier zvolili zástupkyňu riaditeľky Hotelovej akadémie Evu Petříkovú a poslancov Mateja Garaja, Martina Ridzoňa, Andreja Barančoka a Erika Duhana.

SPRÁVNA RADA DO ORGANIZÁCIÍ

Mestské zastupiteľstvo opätovne zvolilo za členov Správnej rady neziskovej organizácie Brezno pre občanov Tomáša Abela, Andreja Barančoka, Miroslava Fašanga, ďalších dvoch členov Petru Dzurmanovú, Martina Ridzoňa a do dozornej rady Daniela Struhára, Júliusa Obernauera a Ľubicu Štugnerovú.

Z funkcie člena Správnej rady Nemocnice s poliklinikou v Brezne odvolali Stefana Arina Ianecska z dôvodu, že už nie je poslancom mestského zastupiteľstva, a schválili nového člena Jána Králiku

APLIKÁCIA PRE OBYVATEĽOV

Mesto vytvorilo pre občanov novú aplikáciu. Aplikácia združuje všetky doterajšie komunikačné prostriedky, ktoré mesto používa v komunikácii s občanmi. Na jednom mieste tak pohodlne nájdete webovú stránku mesta, sociálne siete, mestské noviny Brežňan, informácie o športových a kultúrnych podujatiach, program kina, autobusové a železničné spoje. Jedným z modulov je aj ponuka práce, kde zamestnávateľia budú môcť uverejňovať svoje pracovné ponuky, ako aj susedská burza, kde obyvatelia budú môcť pohodlne predávať svoje produkty alebo veci, ktoré

už nepotrebujú. Aplikácia obsahuje mnoho ďalších oblastí, ktoré vás prostredníctvom notifikácií upozornia o dianí v meste. Jeden z modulov v danej aplikácii je aj odkaz pre starostu, kde naši obyvatelia môžu jednoducho za pár sekúnd poslať svoje podnety, aby sme ich vedeli rýchlejšie vyriešiť.

OBCHODNÁ SPOLOČNOSŤ BREZNO ENERGIA

Brezno sa rozhodlo pre strategickú investíciu. Vzhľadom na pretrvávajúcu komplikovanú situáciu na trhu s energiami poslanci odobrili založenie obchodnej spoločnosti Brezno Energia, s.r.o., so 100 % majetkovou účasťou mesta, ktorá bude od začiatku budúceho roka zabezpečovať výrobu a distribúciu, resp. rozvod tepla v Brezne. Do funkcie jej konateľa dočasne schválili riaditeľa Lesov mesta Brezno Jána Lukáča a za členov dozornej rady poslancov MsZ Miroslava Fašanga, Jána Králiku, Martina Juhaniaka, Martina Ridzoňa a Ivanu Donovalovú. Primátora zároveň poverili podpísaním zakladateľskej listiny a všetkých právnych úkonov spojených so založením spoločnosti. Mestu končí zmluva s Veoliou Energiou, preto sa rozhodlo urobiť všetky potrebné kroky vo vzťahu k Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktoré mu umožnia od 1.1.2024 začať prevádzkovať tepelnú sústavu.

NOVÝ NÁČELNÍK MESTSKEJ POLÍCIE

Doterajší náčelník Mestskej polície v Brezne, **Július Štulajter** sa vzdal funkcie, a tak Mestské zastupiteľstvo do tejto funkcie v júli tohto roku zvolilo nového. Od augusta sa náčelníkom stal **Ladislav Majer** s dlhoročnými skúsenosťami z Policajného zboru SR, kde pôsobil dvadsaťpäť rokov. Pred nástupom do funkcie náčelníka mestskej polície pôsobil od roku 1998 v Policajnom zbore, kde od príchodu na Obvodné oddelenie PZ v Brezne prešiel všetkými funkciami policajta

Situáciu v meste pri nástupe do funkcie vidí nasledovne *„Problémov je určite viac, ale asi taký zásadný, je narušanie verejného poriadku počas piatkových a víkendových podujatí, hlavne mládežou a samozrejme obdobie počas vyplácania sociálnych dávok, kedy je mesto zaplnené prevažne marginalizovanou rómskou komunitou, ktorá sa najviac dopúšťa*

narúšania verejného poriadku a jej následný presun do miesta bydliska, kde často nerešpektuje verejný poriadok, aj prípadným rušením nočného pokoja. Tieto dni budú prioritou a vtedy bude hliadka v meste na miestach, kde ju bude vidieť. Samozrejme, na toto využijeme aj ľudí z miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorí začínajú fungovať v Brezne od prvého septembra a verím, že sme vybrali dobre a budú nápomocní“

ŠTÁTNA SPRÁVA

OKRESNÝ SÚD BREZNO ZRUŠENÝ

Okresný súd v Brezne bol zriadený po vytvorení okresu, v roku 1996. Svoju činnosť začal v Brezne na Kuzmányho ulici 1. januára 1997. V roku 2022 predstavila vláda novú súdnu mapu. Je to veľká zmena, ktorá mala priniesť menej súdov a kvalitnejšie a rýchlejšie rozhodovanie. Sudcovia by sa totiž mali špecializovať na konkrétnu agendu. V roku 2022 sme mali na Slovensku 54 okresných a osem krajských súdov, Nová súdna mapa rátala len s tridsiatkou okresných súdov. Na tejto novej súdnej mape sa už okresný súd Brezno nenachádzal.

Hneď na začiatku podania tejto informácie sa predstavitelia mesta a okresu proti tomuto návrhu postavili. Zástupcovia okresu a regiónu zaslali vtedajšej ministerke nesúhlasné stanovisko; predložili vecnú argumentáciu pre zachovanie súdu, históriu súdu v Brezne a jeho vplyv na rozvoj mesta a dostupnosť súdu pre obyvateľov Horehronia, Nepomohlo, Od 1. júna .2023 je na Slovensku už len 36 okresných súdov v 33 obvodoch. A týka sa to aj nášho regiónu. S dátumom 1. júna tohto roku Okresný súd v Brezne s ohľadom na novú súdnu mapu zanikol. Po dvadsiatich siedmich rokoch bol zrušený. V súčasnosti sa v meste Brezno nachádza len pracovisko sídelného súdu - Okresného súdu Banská Bystrica. Vedúca pracoviska Brezno je Mgr. Eva Bodnárova.

Zväčšením súdneho obvodu chceli dosiahnuť, že v obvode bude viac sudcov, ktorí sa budú môcť špecializovať na jeden druh agendy, a to na civilnú, obchodnú,

trestnú, rodinnú agendu. Špecializovaný sudca sa ľahšie orientuje vo svojej oblasti, čo predpokladá aj kvalitnejšie a rýchlejšie rozhodnutie. Obyvatelia okresu Brezno sa však nemusia obávať. Občan v prípadoch ustanovených zákonom môže podať návrh na začatie konania na najbližšom pracovisku súdu, aj v sídle súdu. Na pojednávaniach a iných úkonoch súdu sa bude môcť účastník konania zúčastniť v sídle súdu, rovnako na jeho pracovisku. Pojednávanie bude možné aj na pracovisku iného orgánu verejnej moci. V civilnej agende už bude možné aj online pojednávanie. Účastník konania sa na ňom bude môcť zúčastniť z ktoréhokoľvek miesta umožňujúceho online pripojenie, prípadne spred obrazovky.

OKRESNÝ ÚRAD BREZNO

Okresný úrad v Brezne funguje po všetkých reformách už od roku 1991. V rámci I. etapy v roku 2013 bola k pôvodnému obvodnému úradu všeobecnej štátnej správy transformovaná špecializovaná štátna správa - Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, Obvodný úrad životného prostredia, Obvodný pozemkový úrad, Obvodný lesný úrad a Správa katastra. V priestoroch okresného úradu je od oku 2015 zriadené Klientske centrum.

Okresný úrad Brezno má v súčasnosti 8 organizačných útvarov:

- organizačný odbor
- odbor všeobecnej vnútornej správy
- odbor živnostenského podnikania
- odbor krízového riadenia
- odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- odbor starostlivosti o životné prostredie
- pozemkový a lesný odbor
- katastrálny odbor

Prednostovia okresných úradov boli aj v minulosti nominanti tých politických strán, ktoré na základe výsledkov volieb tvorili koalíciu. Od parlamentných volieb dňom 15. júla 2020 bol vo funkcii prednostu Okresného úradu Brezno Ing. **Ondrej Filipiak**, ktorý bol nominantom strany Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti. (OLANO). -

Po tohtoročných parlamentných voľbách bol koncom tohto roku vymenovaný do funkcie prednostu Okresného úradu Brezno nominant víťaznej strany – SMER SD **RNDr. Roman Romančík**.

ÚRAD PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny má svoje sídlo na Ulici Rázusova 40, Brezno, jedno detašované pracovisko je v Heľpe. Riaditeľom úradu bol po tohtoročných parlamentných voľbách koncom roka menovaný **doc. Ing. Martin Ridzoň, PhD** k termínu 1. januára 2024. Úrad má dva odbory. Riaditeľka odboru služieb zamestnanosti je Mgr. Lenka Hlavatá Šebová, PhD, Riaditeľkou odboru sociálnych vecí a rodiny je PhDr. Dáša Paučíková, PhD.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

HOSPODÁRENIE MESTA

Rozpočet na rok 2023 bol zostavený a schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol schválený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet ako schodkový, pričom mesto plánovalo vykryť schodok kapitálového rozpočtu úverom zo Štátneho fondu rozvoja bývania a úverom z Environmentálneho fondu. Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a schválilo 6 zmien rozpočtu. V roku 2023 boli vykonané zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami v celkovom počte 420, o všetkých bolo písomne informované mestské zastupiteľstvo.

Hospodárenie mesta v roku 2023 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	19 181 857	22 612 485	22 611 166,25
Bežné výdavky	19 181 857	21 942 074	21 490 126,35
Prebytok bežného rozpočtu	0	670 411	1 121 039,90
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	15 758 526	9 890 005	9 436 994,71
Kapitálové výdavky	23 957 487	20 601 292	15 302 247,78
Schodok kapitálového rozpočtu	-8 198 961	-10 711 287	-5 865 253,07
ROZPOČET			
Príjmy	34 940 383	32 502 490	32 048 160,96
Výdavky	43 139 344	42 543 366	36 792 374,13
SCHODOK ROZPOČTU	- 8 198 961	-10 040 876	-4 744 213,17
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	10 122 773	12 542 363	7 586 254,46
Výdavkové finančné operácie	1 923 812	1 983 101	1 983 099,43
Rozdiel vo finančných operáciách	8 9198 961	10 559 262	5 603 155,03

Mesto v roku 2023 hospodáril s príjmami vo výške 32 048 160,96, výdavky dosiahli výšku 36 792 374,13 eur. Zaznamenali sme prebytok bežného rozpočtu a schodok kapitálového rozpočtu. Celkovo hospodárenie mesta skončilo v roku 2023 so schodkom rozpočtu vo výške - 4 744 213,17.

Hospodárenie mesta zhodnotila kontrolórka mesta nasledovne:

- bol zaznamenaný výraznejší rast bežných príjmov ako bolo rozpočtované, v dôsledku čoho sa zvýšilo aj čerpanie bežných výdavkov,
- čerpanie bežných výdavkov oproti minulému obdobiu bolo vyššie, pozitívne je, že čerpanie bežných výdavkov nebolo nastavené na rast bežných príjmov a tak mesto dosiahlo prebytok bežného rozpočtu,
- schválený rozpočet kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov sa nepodarilo naplniť

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy u kapitálového rozpočtu išlo najmä o príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne. Kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie a od iných subjektov verejnej správy.

Mesto v roku 2023 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	19 181 857	22 612 485	22 611 166,25
Kapitálové príjmy	15 758 526	9 890 005	9 436 994,71

v porovnaní s minulým rokom:

2022	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	17 587 741	20 014 220	20 014 224,73
Kapitálové príjmy	13 608 646	5 086 129	5 086 128,62

Z porovnania je zrejmé, že bol dosiahnutý rast bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu ako aj oproti uplynulému obdobiu. Bežné príjmy boli naplnené vysoko nad ich schválenú úroveň. Kapitálové príjmy nedosiahli rozpočtovanú úroveň, ale ich plnenie je oproti minulým obdobiam lepšie, keď dosiahli výšku 9 436 994,71 eur.

Bežné príjmy

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy a cudzie príjmy ; ich plnenie bolo v roku 2023 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	11 909 843	12 294 529	12 294 532,12
Nedaňové príjmy	2 391 785	2 124 136	2 122 818,47
Granty a transfery	4 880 229	8 193 820	8 193 815,66

V porovnaní s minulým rokmi oproti minulosti došlo k zvýšeniu príjmov u daňových príjmov a u grantov a transferov. Mesto nenaplnilo schválený rozpočet nedaňových príjmov, ktoré klesli aj oproti minulému roku.

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu .

Jej vývoj od roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2021	7 791 391€	8 150 393 €
2022	8 385 195€	9 023 177 €
2023	9 424 273€	9 558 511 €

V roku 2023 bolo zdanených celkom 33 785 objektov, v roku 2022 to bolo 32 686 objektov, v roku 2021 - 31 262 objektov. Rástol aj počet daňových subjektov ; v tomto roku 8 982, v roku 2022 to bolo 8 853, v roku 2021 - 8 749.

Nedaňové príjmy zahŕňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2023 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	1 062 056	518 598	518 596,60
Administratívne a iné poplatky	1 245 029	1 453 938	1 453 944,77
Úroky	0	4 185	4 185,35
Iné nedaňové príjmy	84 700	147 415	146 091,75

Oproti minulému obdobiu bol zaznamenaný pokles u príjmov z podnikania a vlastníctva majetku, Príjmy z podnikania - dividendy z účasti na majetku v iných spoločnostiach, konkrétne z akciovej spoločnosti Veolia Energia Brezno, a. s. mesto získalo vo výške 9 904,45 €, v roku 2022 - 14 541,34 € a v roku 2021 - 22 208,28 €.

Príjmy z prenajatých pozemkov dosiahlo mesto len vo výške 196 057,68 €. v roku 2022 - 1 137 200,11 €, v roku 2021 - 481 514,58 €, Najvyššie príjmy boli z prenájmu verejného priestranstva (jarmoky) - 106 490,43 €. Mesto každoročne získava príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov – v roku 2023 to bolo 208 707,27

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy vysoko prekročili rozpočet. Sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl. V roku 2023 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 8 193 815,66 €, v porovnaní s rokom 2022 - 5 905 832,09 € a rokom 2021 - 5 771 516,27 €.

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) sa v priebehu roka upravoval na základe skutočne získaných výnosov z predaja majetku mesta a rovnako sa upravoval aj rozpočet kapitálových grantov a transferov:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	1 500 000	1 485 467	1 485 467,50
Tuzemské kapitálové granty a transfery	14 258 526	8 404 538	7 951 527,21

Mestu sa nepodarilo získať plánovanú výšku grantov a transferov.

VÝDAVKY

Čerpanie bežných výdavkov bolo prekročené oproti schválenému rozpočtu, naopak čerpanie kapitálových výdavkov rozpočtovaných úroveň, z dôvodu nedostatku zdrojov, nedosiahlo.

V roku 2023 boli výdavky čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	19 181 857	21 942 074	21 490 126,35
Kapitálové výdavky	23 957 487	20 601 292	15 302 247,78

Rastúci je trend čerpania bežných výdavkov, ktorý sa za uplynulé obdobie nezastavil, naopak výrazne rastie (cca o 3 ml. €) a určite rásť bude najmä z dôvodu legislatívnych zásahov – noviel zákonov, ktoré majú vplyv na výdavkovú časť rozpočtu.

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2020	15 293 236 €	15 182 726 €
2021	16 466 888 €	16 341 681 €
2022	18 516 975 €	18 359 181 €
2023	21 942 074 €	21 490 126 €

Bežné výdavky boli v roku 2023 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	7 495 212	8 324 115	8 311 438,66	99,85
Poistné a príspevky do poisťovní	2 956 533	3 131 200	3 128 321,02	99,91
Tovary a služby	4 279 441	5 443 822	5 019 654,94	92,21
Bežné transfery	4 349 537	4 869 178	4 856 955,50	99,75
Splácanie úrokov	101 134	173 759	173 756,23	100,00

(údaje sú uvedené v €)

V roku 2023 bola skutočnosť čerpania kapitálových výdavkov vo výške 15 302 247,78 €.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	163 875	230 429	230 429,66
Nákup budov, objektov alebo ich častí	0	38 325	38 324,30
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	903 094	1 178 425	1 178 422,83
Nákup dopr. prostriedkov	4 154	149 598	149 598,40
Projektová dokumentácia	1 283 602	315 331	315 329,47
Realizácia stavieb	21 465 400	17 235 709	12 036 667,84
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	27 730	23 020	23 019,88
Ostatné kapitálové výdavky	0	1 214 246	1 214 246,04
Kapitálové transfery	109 632	206 712	106 711,90
Kapitálové transfery - NO	0	9 497	9 497,46

POHĽADÁVKY

Mesto za rok 2023 zaznamenalo zvýšenie stavu celkových pohľadávok, keď dosiahol výšku 934 270 eur. Nepriaznivý je vývoj pohľadávok tak v lehote splatnosti ako aj po lehote splatnosti.

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

	2020	2021	2022	2023
Daň z nehnuteľností	465 538	336 770	311 101	392 636
Daň za psa	3 907	3 764	4 035	3 902
Daň za verejné priestranstvo	6 677	3 846	2 082	5 579

Daň za nevýherné hracie automaty	667	0	0	0
Daň za predajné automaty	0	0	0	45
Daň za ubytovanie	107	87	1 665	938
Poplatok za KO	450 832	462 189	482 564	531 170
Celkom	927 728	806 656	801 447	934 270

(údaje sú uvedené v €)

Kým v roku 2022 sa vývoj daňových pohľadávok podarilo zastabilizovať, v roku 2023 daňové pohľadávky opäť narástli napriek tomu, že s daňovými pohľadávkami sa pracuje. V roku 2023 bolo z celkového počtu 400 daňových exekučných konaní ukončených 164. Ku koncu roka zostalo aktívnych 236 neukončených daňových exekučných konaní. V roku 2023 sa vymohlo v daňových exekučných konaniach spolu 37 435,99 EUR. Ku koncu roka bolo evidovaných 59 záložných práv k nehnuteľnostiam daňových dlžníkov. Z celkového počtu 103 záložných práv k nehnuteľnostiam daňových dlžníkov bolo 44 záložných práv po uhradení nedoplatkov zrušených. Mesto uplatňuje aj nový inštitút vymáhania daňových nedoplatkov, a to daňové exekúcie zadržaním vodičského preukazu.

Vývoj nedaňových pohľadávok tiež nie je pozitívny; dosiahol výšku 813 607,02 €. V roku 2022 - 683 110,06 €, v roku 2021 - 612 435,76 € a v roku 2020 to bolo 581 571,62 €.

ZÁVÄZKY

Mesto eviduje záväzky ku koncu roka 2023 v celkovej hodnote 10 550 192 €. V roku 2022 to bolo - 8 592 328 €, v roku 2021 - 7 336 467 € a v roku 2020 malo mesto záväzky vo výške 6 717 116 €. Záväzky voči dodávateľom mesto eviduje všetky do lehoty splatnosti, z toho investičné vo výške 415 336,00 € a neinvestičné (bežné) vo výške 106 443,92 €. Mesto neeviduje záväzky po lehote splatnosti.

DLH MESTA

Na plnenie svojich úloh prijalo mesto návratné zdroje financovania. Celková výška dlhu mesta ku koncu roka 2023 predstavuje sumu 14 179 810,12 eur.

V roku 2023 mesto prijalo tieto nové návratné zdroje financovania:

Dátum podpisu	Splatnosť	Schválená výška (EUR)	Účel	Zostatok k 31.12.2023
06.07.2023	06.07.2063	5 838 160,00	nájomný dom - 96 bytových jednotiek	5 703 924,96
06.07.2023	06.07.2043	313 890,00	technická vybavenosť nájomného domu	300 713,60
04.04.2023	04.04.2043	24 857,40	Environmentálny fond - Kompostáreň	24 233,40
18.07.2023	18.07.2043	56 377,30	Environmentálny fond - MŠ B. Němcovej	55 672,30
18.07.2023	18.07.2043	171 645,35	Environmentálny fond - MŠ Hradby	169 497,35
18.07.2023	18.07.2043	220 083,92	Environmentálny fond - MŠ MPČĽ 35	220 083,92
29.11.2023	29.11.2043	112 534,32	Environmentálny fond - Vnútroblok 9. mája vstup	112 534,32
29.11.2023	29.11.2043	147 999,61	Environmentálny fond - Vnútroblok MPČĽ	147 999,61
		220 273,82	Environmentálny fond - Vnútroblok ŠLN II	220 273,82
03.03.2021	31.12.2025	2 000 000,00	Investičný úver	1 200 000,00
25.09.2023	31.07.2043	3 500 000,00	Investičný úver - SLSP	3 500 000,00

V roku 2023 mestské zastupiteľstvo schvaľovalo prijatie úverov z Environmentálneho fondu a zvýšenie úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu na ul. MPČĽ a technickej vybavenosti podmieňujúcej užívanie nájomných bytov zo sumy 3 663 470,00 € na sumu 5 838 160,00 € + 313 890,00 €. Z dôvodu nedostatku vlastných zdrojov na realizáciu rozvojových programov mestské zastupiteľstvo v roku 2023 schválilo aj prijatie bankového úveru vo výške 3 500 000 €.

V roku 2023 sa objemovo aj percentuálne zvýšil dlh mesta a zvýšili sa mierne aj splátky istín návratných zdrojov financovania, vrátane úrokov. Dlhová služba na 1 obyvateľa sa v roku 2023 zvýšila na 278 €. V roku 2022 to bolo 155 €.

HOSPODÁRENIE PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Technické služby Brezno. Záverečný účet obsahuje strohé údaje o hospodárení tejto príspevkovej organizácie. Vzhľadom k výške príspevku a k činnostiam, ktoré táto organizácia pre mesto zabezpečuje odporúčam, aby sa do budúca v tejto časti venovala hospodáreniu príspevkovej organizácii väčšia pozornosť. Mesto svojej príspevkovej organizácii poskytlo príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

2023	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	3 366 323,40	3366 323,40	82 539,28	82 539,28

v porovnaní s rokmi 2022 až 2020:

2022	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 849 005,36	2 849 005,36	870 820,63	870 820,63
2021	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 560 994,29	2 560 994,29	560 160,35	560 160,35
2020	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 204 437,59	2 204 437,59	428 403,89	428 403,89

V roku 2023 mesto poskytlo Technickým službám vyšší príspevok na prevádzku a nižší príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku ako v minulých rokoch. Z hľadiska rozpočtu mesta ide o nemalé zdroje na zabezpečenie všetkých činností, ktoré uvedená príspevková organizácia vykonáva.

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2023 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2019	Technické služby - 2020	Technické služby - 2021	Technické služby - 2022	Technické služby - 2023
Náklady	4 411 478	3 820 843,83	4 233 832,25	4 941 514,62	5 557 477,04
Výnosy, v tom :	4 458 501	3 863 286,55	4 222 539,77	4 814 389,67	5 559 326,27
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	46 995	42 442,72	- 11 292,48	- 127 124,95	1 849,23

(údaje sú uvedené v €)

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2023 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2019	Technické služby - 2020	Technické služby - 2021	Technické služby - 2022	Technické služby - 2023
Náklady	498 692,03	431 883,70	621 153,39	708 291,09	560 811,33
Výnosy	499 193,46	436 195,05	634 822,72	685 227,65	585 695,45
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	382,29	3 738,74	13 457,92	- 23 063,44	24 601,84

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

VÝSTAVBA V KASÁRŇACH

Lokalita Kasárne Brezno – mestská časť Banisko od roku 2003 stratila svoju pôvodnú funkciu. Vo verejnej súťaži spoločnosť Istrofinal areál odkúpila v roku 2013 a začala s veľkým vypracovaním urbanistickej štúdie s víziou pre nové bývanie rodinných domov a bytoviek. Najskôr sa pripravovali inžinierske siete, s výstavbou bytových domov začala táto žilinská developerská spoločnosť v roku 2021. Po dvoch rokoch výstavby, v polovici mája tohto roku skolaudovali prvé dva bytové domy. Nachádza sa v nich 72 bytov, majú 6 nadzemných podlaží, na každom je 6 bytov, a to jedno-, dvoj- a trojizbové. Po úspešnej prvej etape výstavby bytových domov ani nie po polroku - v októbri tohto roku - prišla na rad kolaudácia ďalších dvoch bytových domov a komfortnej rezidencie Gemini I. s novým konceptom na bývanie.

Zaujímavým bol ukázkový byt v Gemini I. na poslednom piatom poschodí s veľkoryso riešenou strešnou terasou, ktorá má 67 metrov štvorcových . Objekt sa nachádza sa pri vstupe do areálu zo strany cintorína. . Má oplotený pozemok so záhradou, ihrisko a ponúka nadštandardné bývanie v jedno až štvorizbových bytoch s dostatkom parkovacích miest. V ich okolí je športovo-oddychová zóna, knihovňa či workoutové ihrisko. Projekt vypracoval architekt Rastislav Straňák.

Postupne sa do nových objektov sťahujú obyvatelia. V areáli bývalých kasární v súčasnosti pokračuje aj individuálna bytová výstavba. Za posledné tri roky tu vyrástli desiatky rodinných domov. Do mnohých sa už v tomto roku nasťahovali prví obyvatelia.

V areáli kasárne pribudla už v minulom roku prevádzka umyvárne a pneuservisu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

REKONŠTRUKCIA RÁZUSOVEJ ULICE

Rázusova ulica sa tohto roku už dočkala ukončenia obnovy. S komplexnou rekonštrukciou tejto ulice v historickom centre mesta začalo mesto v roku 2021. Vyčlenilo na projekt peniaze z mestského rozpočtu. Obnova spočívala vo vybudovaní obojstranného bezbariérového chodníka od križovatky so Švermovou a Černákovou ulicou až po budovu okresného úradu na námestí. V prvej etape sa podarilo zrealizovať stavebné a parkové úpravy na približne 400-metrovom úseku v západnej časti a podobný proces vrátane vybudovania dažďovej kanalizácie na odtok zrážkovej vody mal nasledovať počas uplynulého roka aj na opačnej strane ulice. Tento zámer však vyšiel len čiastočne. Postup prác totiž výrazne skomplikovalo nesprávne uloženie podzemných vedení už existujúcich inžinierskych sietí, čo malo za následok niekoľkotýždňové zdržanie a následné oddialenie termínu dokončenia. Keďže z časového hľadiska nebolo reálne odovzdať posledný opravovaný úsek do užívania pred začiatkom zimnej sezóny, mesto z dôvodu zabezpečenia priechodnosti v tomto

období nepovolilo zhotoviteľovi realizáciu výkopových prác na zvyšnej časti chodníka. Dokončenie rekonštrukčných prác bolo pôvodne naplánované na jeseň 2022, ale vzhľadom na zložitosť výkopov pre nesprávne uloženie jestvujúcej sieťovej infraštruktúry zhotoviteľ tento termín nestihol. Hotové dielo napokon odovzdal do užívania verejnosti až v jarných mesiacoch tohto roka. Komplexná rekonštrukcia Rázusovej ulice v historickom centre mesta tak v tomto roku dospela do zdarného konca.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OBNOVA VNÚTROBLOKOV

V meste sa postupne obnovujú aj sídliskové vnútrobloky. V lete sa pustilo do najväčšej revitalizácie verejných priestranstiev za ostatné obdobie. V Štvrti Ladislava Novomeského a na uliciach 9. mája a MPČĽ na Mazorníkove tak vďaka zdrojom z európskych fondov v priebehu niekoľkých mesiacov vyrástli nové detské ihriská, fit parky pre seniorov, oddychové a stretávacie zóny s množstvom izolačnej zelene, obnovou prešli aj poškodené chodníky a schody, pribudli prvky drobnej architektúry, odpadkové koše, stojany na bicykle, lavičky, kontajnerové stojiská. Účelom projektu bolo vytvoriť pekné, funkčné a bezpečné prostredie na trávenie voľného času, vhodné aj pre imobilných občanov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ZREKONŠTRUOVANÁ MATERSKÁ ŠKOLA

Materská škola na najväčšom breznianskom sídlisku prešla výraznou obnovou. Mesto podalo projekt s cieľom znížiť spotrebu energie pri prevádzke budovy materskej školy na Ulici MPČĽ a bolo úspešné. Na renováciu získalo nenávratný finančný príspevok vo výške viac ako 250 tisíc eur. Práce spočívali v zateplení obvodového plášťa a stropu nad štvrtým nadzemným podlažím, vo výmene okien a dverí, nadstavby vonkajšieho schodiska a v ďalších stavebných úpravách vrátane osadenia rekuperačných jednotiek v jednotlivých triedach. Keďže na obnovu priestorov na prvom a druhom nadzemnom podlaží sa projekt nevzťahoval, radnica ich v budúcnosti plánuje zrenovovať z vlastných zdrojov. Samotnou

rekonštrukciou materskej školy sa nielenže skvalitnili podmienky pre deti, ale mesto vďaka nej dokáže znížiť spotrebu energií o viac ako 50 percent, čím ročne ušetrí značné finančné prostriedky.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

INKLUZÍVNE IHRISKO

Vďaka dotácii z ministerstva práce začiatkom roka otvorili na nábreží prvé inkluzívne ihrisko v Brezne a nazvali ho „Rodinka“. S výstavbou objektu začali v jeseni minulého roka. Nejde o klasický detský park v oddychovej zóne na nábreží Hrona; jednotlivé hracie prvky sú totiž konštrukčne aj dispozične riešené tak, aby sa na nich mohli plnohodnotne zahrať všetky deti bez ohľadu na psychické či fyzické schopnosti, hmotnosť, vek, národnosť, pohlavie, rasu, sociálny status či zdravotné postihnutie, čo je vlastne podstatou tohto typu verejného priestoru. Ihrisko „Rodinka“ je nielen inkluzívne a bezbariérové, ale aj moderné a ekologické. Je zhotovené z prírodných materiálov, vďaka čomu poskytuje zdravé a bezpečné prostredie pre zmysluplné trávenie voľného času celej rodiny. Okrem hojdačiek, fit dráhy a altánku sa v ňom nachádzajú aj dve hracie zostavy v tvare lodí, ktoré nielenže tematicky dotvárajú atmosféru nábrežia, ale zároveň poskytujú najmenším návštevníkom podnetné miesto na hranie, objavovanie a dobrodružstvo.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NOVÉ LÚČNE SPOLOČENSTVÁ

Potrebujeme menej hluku, prachu a slnečného žiarenia, viac vody, vlahy a rozmanitosti živočíšnych druhov. Mesto sa aj v tomto roku snažilo prispôsobiť dôsledkom globálneho otepľovania masívnou výsadbou zelene. Na tento účel získalo z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu takmer 92 tisíc eur. Nové lúčne spoločenstvá, ktoré v porovnaní s bežnými trávnikmi nevyžadujú náročnú údržbu, tak pribudli na uliciach ŠLN, ČSA, Krčulova, Švermova, Jilemnického, Kuzmányho, ale aj na Mazorníkove a nábreží Hrona. Okrem zelenej steny na stojisku na Malinovského ulici došlo na križovatke ulíc ČSA a Hradby k výsadbe zeleného ostrova a rovnako aj k osadeniu unikátnej rastlinnej sochy cyklistu. Projekt tiež počíta s podporou rozširovania včelstiev, motýľov a hmyzu vďaka

rozmiestneniu 14 hmyzích domčekov. Samotný efekt jednotlivých opatrení bude viditeľný už na jar budúceho roku a v maximálnej miere zhruba počas vegetačného obdobia.

MODERNIZÁCIA VEREJNÉHO OSVETLENIA,

Ministerstvo investícií ešte v roku 2021 schválilo Breznu žiadosť o poskytnutie dotácie vo výške takmer 950 tisíc eur na projekt s názvom Inteligentné prvky správy mesta Brezno. Vďaka nemu postupne došlo k modernizácii verejného osvetlenia, vrátane obnovy rozvádzačov a výmeny 510 LED svietidiel, čo okrem priamych ekonomických úspor prinesie mestu aj možnosť prostredníctvom existujúcej svetelnej infraštruktúry vybudovať vlastnú dátovú sieť, monitorovať stav parkovania, bezpečnosti alebo kvality ovzdušia či automaticky regulovať intenzitu osvetlenia. Hlavným benefitom projektu je zníženie nákladov na inštaláciu napríklad kamerového systému, 5G vykrývačov, environmentálnych senzorov a ďalších smart riešení, keďže tie už nebudú potrebovať alternatívny napájací zdroj alebo batérie. Výsledkom má byť moderné a regulovateľné verejné osvetlenie s inteligentnými funkciami, čo bude mať pozitívny vplyv na spotrebu energie, životné prostredie i kvalitu života obyvateľov.

KOMPOSTÁREŇ

Výstavba mestskej kompostárne v časti Mazorníkovo - Mliekarenská ulica začala ešte v roku 2021; tohto roku práce na výstavbe pokročili. Predpokladaný termín ukončenia stavebných prác je naplánovaný na jún budúceho roka. Na jej realizáciu získalo mesto nenávratný finančný príspevok vo výške takmer 2,4 milióna eur z ministerstva životného prostredia. Snahou mesta je zabezpečiť dôsledné triedenie biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z rodinných a bytových domov a jeho následné ekologické spracovanie. Kuchynský odpad z bytových domov sa triedi už druhý rok, rodinné domy mali možnosť získať z mesta kompostéry na tento druh odpadu. Znížením množstva komunálneho odpadu, ktorého značnú časť tvorí práve bioodpad, tak mesto ušetrí nemalé finančné prostriedky za jeho uloženie a likvidáciu na miestnej skládke. Proces výroby kompostu využiteľného pre účely mesta a jeho obyvateľov bude prebiehať pomocou moderných

technológií v uzavretom areáli na Mliekarenskej ulici, ktorý je dostatočne vzdialený od najbližšej obytnej zóny.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

HOTEL ĎUMBIER

Mesto ako vlastník objektu v minulom roku po uplynutí desaťročnej nájomnej zmluvy prevzal jeho správu a prevádzku do svojich rúk a začala s obnovou vonkajších priestorov. Hotel už má za sebou rekonštrukciu fasády, výmenu okien, náter strechy aj renováciu stravovacej časti. Mesto sa aj naďalej snaží zvyšovať jeho atraktivitu postupnými úpravami ubytovacích priestorov a zlepšovaním kvality poskytovaných gastronomických služieb. Cieľom je, aby historická budova hotela nadobudla podobu štýlového mestského hotela spĺňajúceho trojhviezdičkové kritériá. V tomto roku začali opäť prevádzkovať veľkú sálu hotela a upravili časť ubytovacích jednotiek.

DOPRAVA

DRUHÝ ÚSEK OBCHVATU

V septembri 2020 sa v Brezne podarilo spustiť realizáciu druhej etapy obchvatu mesta. Nový, viac ako 1,6-kilometrový úsek priamo nadväzuje na prvú časť obchvatu z roku 2017 a prepája ju s cestou I/72, čím sa z centra mesta odkloní tranzitná doprava smerujúca do Tisovca. Stavba má znížiť hluk a emisie v intraviláne mesta, zvýšiť priepustnosť premávky a poskytnúť vyšší dopravný komfort užívateľom komunikácie. Výstavba bola pôvodne naplánovaná na obdobie 30 mesiacov, všetko však skomplikoval nečakaný problém so stabilitou svahu, ktorý si vyžiadal nevyhnutné zmeny technického riešenia. Počas prác sa na 300-metrovom úseku na Jamách vyskytol zosuv, ktorý časovo a technicky zásadne skomplikoval výstavbu. Pre Slovenskú správu ciest ako investora to znamenalo nielen predĺženie výstavby o pol roka, ale aj stopercentné navýšenie ceny diela z 20 na 40 miliónov eur. Komplikácie

pri zosuve pôdy si vyžiadali rozšírené stabilizačné a sanačné práce a predĺženie realizácie o 6,5 mesiaca. Predrazenie nespôsobil len samotný zosuv, ale aj pandémie, vojnový konflikt na Ukrajine, inflácia a nárast cien materiálov a práce. Druhá etapa prvého úseku obchvatu Brezna plynule nadviazala na I. etapu, ktorá bola ukončená v križovatke Mazorníkovo na ceste II/529 a na konci výstavby bola napojená na cestu I/72 smerujúcou do Tisovca. Nasledovať bude II. etapa druhého úseku, kde je naplánovaná výstavba pokračovania cesty I/66 smerom na Polomku.

Po otvorení novovybudovaného úseku obchvatu by mali vodiči jazdiaci po Staničnej ulici zbystriť pozornosť. Jej časť od poslednej prevádzky po okružnú križovatku Mazorníkovo sa totiž stala natrvalo jednosmernou. V praxi to znamená, že odbočenie z kruhového objazdu pri Baldovskom moste smerom k malej železničnej stanici už nie je možné. Na Staničnú ulicu sa tak dostanú prejazdom cez námestie alebo cez novú kruhovú križovatku v Podkoreňovej po Tisovskej ceste. Zmenu organizácie dopravy, ako aj celý nový úsek obchvatu si mohli záujemcovia pozrieť v predstihu a to deň pred jeho oficiálnym otvorením ako nemotoroví účastníci cestnej premávky.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NOVÉ CYKLOPRÍSTREŠKY

Dlhodobou snahou breznianskej samosprávy je podporovať možnosti cyklistickej dopravy a cykloturistiky na svojom území. Vďaka úspešnému projektu a získaným finančným prostriedkom z Integrovaného regionálneho operačného programu sa jej aj v tomto roku podarilo nadviazať na projekt budovania doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vo forme prístreškov a stojanov na odkladanie bicyklov. V bezprostrednej blízkosti existujúcich cyklotrás tak pribudli ďalšie tri cykloprístrešky, pričom v meste ich je už celkovo osem. Nachádzajú sa neďaleko dopravného ihriska, pri minigolfe, na Banisku, oproti čističke odpadových vôd pred Valaskou, na Šrámkovej ulici, na Hradbách, pri plavárni na Mládežníckej ulici a pri

železničnej stanici Brezno – mesto. Ich nespochybniteľnou výhodou je nepretržitá prevádzka, dostatočná kapacita a symbolický poplatok vo výške 50 centov na deň.

OPRAVA CIET A CHODNÍKOV

Stav komunikácií a statickej dopravy sa zlepšuje. Aj počas uplynulých 12 mesiacov sa v Brezne realizovali opravy najpoškodenejších úsekov ciest a chodníkov. Mesto dokončilo 1,6-kilometrový úsek miestnej komunikácie na Šiašove, v spolupráci so Slovenskou správou ciest sa mu podarilo presadiť opravu vozovky od Tesca po čerpaciu stanicu Slovnaft a na jeho podnet došlo aj k významnej rekonštrukcii cesty na trase Brezno - Čierny Balog – Utekáč. Breznianskej samospráve sa pomerne pružne darí reagovať aj na požiadavky motoristov v oblasti statickej dopravy.

CYKLOCHODNÍK NA ULICI B. NĚMCOVEJ

V rámci projektu budovania siete mestských cyklotrás, ktoré budú spájať jednotlivé časti mesta s námestím, ale aj s priemyselnými zónami a turistickými centrami v okolí, pokračovala veľká obnova chodníkov v Brezne. Po Rázusovej ulici prišla v polovici júna na rad výstavba prvej etapy projektu Cyklodoprava v meste Brezno – Ulica Boženy Němcovej, ktorú finančne podporil Banskobystrický samosprávny kraj. Na oboch stranách ulice mesto prostredníctvom vysúfaženého zhotoviteľa postupne realizovalo chodníky pre peších aj cyklistov, ktoré od seba oddeľuje zelený pás. Počas prác došlo k nutnému výrubu stromov, pričom následne bola zrealizovaná náhradná výsadba a namiesto 13 odstránených drevín tu vysadili takmer 60. V rámci prvej etapy už pribudlo 40 stromov, v druhej etape, ktorá pokračovala v tomto roku, vysadili ďalších 19. Ulica má aj nové verejné osvetlenie

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

PARKOVANIE

Nielen v Brezne, ale na celom Slovensku sa stále zvyšuje počet automobilov a zhoršujú sa možnosti parkovania predovšetkým pre domácich obyvateľov. Niet sa čo čudovať; i napriek tomu, že počet breznianskych obyvateľov sa znižuje, počet áut

v meste stále stúpa. V meste žije ku koncu tohto roka 16 349 obyvateľov starších ako 18 rokov a vo vlastníctve obyvateľov je viac ako 8 700 áut. Aut je toľko, že už nemajú kde parkovať. Ak sa večer prejdete ulicami a sídliskami mesta, zistíte, že autá stoja na všetkých možných miestach. Pred aj za nákupnými centrami, vo dvoroch cudzích objektov, na uliciach pri rodinných domoch. Situácia sa zhoršuje napriek tomu, že mesto každoročne buduje niekoľko odstavňých plôch. Od roku 2015 pribudlo v meste viac než tisíc parkovacích miest. Vo väčšine lokalít už dosiahli naplnenie celkovej kapacity parkovacích plôch; viac sa už budovať nedá. Bolo by to na úkor zelene a priestranstiev určených na oddych a rekreáciu detí a obyvateľov.

Na základe všeobecne záväzného nariadenia o dani za užívanie verejného priestranstva mesto vydáva povolenia na vyhradené parkovanie. Napriek tomu, že daň na vyhradené parkovanie od 1. januára tohto roku podľa platného nariadenia výrazne narástla a ročné vyhradené parkovanie stojí majiteľa až 184 eur za jedno auto, z celkového počtu 3 500 parkovacích miest až 1 330 majiteľov áut si zaplatili rezidenti na rok 2023. Tí, ktorí si vyhradené parkovanie nemôžu alebo nechcú zaplatiť, majú často hlavne večer problém zaparkovať v blízkosti svojho bydliska. Parkovacia politika mesta vyvoláva u obyvateľov rôzne emócie. Sťažností a nespokojných obyvateľov stále pribúda. Dnes si môže ktokoľvek na sídlisku zaparkovať aj päť áut, pričom blokuje miesta svojim susedom, A je to naozaj tak, že v jednej rodine sú pokojne aj 2-3 autá. Mnohí parkujú na jednosmernej ceste po obidvoch stranách, a potom je prechod ulicou sťažený. Vážna dopravná situácia je pri školách ráno pred ôsmou hodinou. Rodičia privádzajú deti pred školu, asi aj všetci učitelia chodia do práce autom. Celou Pionierskou ulicou stoja denne na ceste zaparkované autá. Veľké parkovisko pred školou je plné.

Ani pri rodinných domoch nie je situácia jednoduchá. Často neparkujú doma vo dvoroch, ale nechávajú autá na ulici a zaberajú verejné priestranstvo. Mesto pripravuje na postupné zavedenie uceleného systému regulovaného parkovania a nové povolenia na vyhradené parkovanie sa už v Brezne vydávať nebudú.

Vyhrazdovať parkovacie miesta pre konkrétne vozidlá v takom veľkom počte je trvalo neudržateľné.

V priebehu roka 2023 Technické služby Brezno vybudovali ďalšie parkovacie miesta na sídlisku Mazorníkovo, Ulici Fraňa Kráľa a v Štvrti Ladislava Novomeského. Nové odstavné plochy zhotovili zo zatrávňovacích tvárnic, ktoré zabezpečujú dostatočný odvod zrážkovej vody a sú tak vhodnou a hlavne ekologickou alternatívou pre spevnenie veľkých parkovacích plôch.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFIA A MATRIKA

VÝVOJ A POHYB OBYVATEĽSTVA

Na Zemi je nás každým rokom čoraz viac. Počet obyvateľov sa počas roku 2023 zvýšil o 75 miliónov; na konci roka presiahol hranicu osem miliárd. Prvá miliarda obyvateľov bola dosiahnutá v roku 1804, ďalšie miliardy prišli po 123 a 32 rokoch, potom po štrnástich a trinástich rokoch. Sedem miliárd sme dosiahli pred jedenástimi rokmi. Ale na Slovensku je to inak.

K 31. decembru 2023 mala Slovenská republika 5 424 687 obyvateľov, čo bolo oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka o 4 105 osôb menej; stav obyvateľstva ku koncu roka 2022 bol 5 428 792. Úbytok obyvateľstva na Slovensku už evidujeme tretí rok po sebe.

V roku 2023 sa v Slovenskej republike narodilo 48 627 detí; o 4 041 menej než v roku 2022. Zomrelo 54 133 osôb; o 5 450 menej ako v predchádzajúcom roku. Keďže sa menej detí narodilo ako zomrelo obyvateľov, zaznamenali sme na Slovensku prirodzený úbytok obyvateľstva. Predstavoval úbytok 5 506 osôb; v porovnaní s rokom 2022 bol o 1 409 osôb nižší.

Zahraničnou migráciou získala v roku 2023 Slovenská republika 1 401 osôb, keď sa prisťahovalo 5 923 a vysťahovalo 4 522 osôb. Celkový úbytok obyvateľstva Slovenska ku koncu roka 2023 bol 4 105 osôb, v porovnaní s rokom 2022 bol o 1 815 osôb nižší.

Zdroj informácií Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Počet obyvateľov mesta Brezna k 31.12.2023 podľa mestských častí

Mestská časť		Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu 2023
bez trvalého pobytu	2022	508	438	119	133	1 198
	2023	518	437	131	132	1 218
Brezno – mesto	2022	4 578	5 674	799	715	11 766
	2023	4 572	5 647	767	717	11 703
Mazorníkovo	2022	2 322	2 440	439	429	5 630
	2023	2 315	2 443	434	403	5 595
Bujakovo	2022	92	87	14	8	201
	2023	92	87	13	10	202
Predné Halny	2022	219	195	81	78	573
	2023	223	197	78	83	581
Zadné Halny	2022	216	199	58	59	532
	2023	210	190	52	57	509
Spolu	2022	7 937	9 033	1 511	1 422	19 900
	2023	7 931	9 002	1 476	1 402	19 811

Situácia v Brezne vo vývoji obyvateľstva ani v tomto roku nie je priaznivá. Na začiatku roka sme mali 19 900 obyvateľov, na konci už len 19 811, čo znamená, že sa tohto roku v porovnaní s rokom 2022 znížil počet obyvateľov o 89. Trend znižovania počtu obyvateľstva od roku 2007 pokračuje teda ďalej. Zvýšil sa len počet obyvateľov bez trvalého pobytu. Neznamená to, že nám pribudlo len „bezdomovcov“; v tomto počte sú zahrnutí aj občania, ktorí majú v Brezne prechodný pobyt. Žijú v prenajatých bytoch a nie sú prihlásení k trvalému pobytu.

V Brezne v tomto roku postupne vyrástla aj nová štvrť – Kasárne. Dostala názov podľa lokality. Vyrástla na parcelách bývalých breznianskych kasární. Ešte v roku 2013 sa tu nachádzali objekty napríklad garáže, dielne, sklady, haly, prístrešky, ale aj ubytovacia

budova, ošetrovňa, veliteľská budova, kotolňa, strážnica, čerpacia stanica, umývacía rampa či kuchynsko-jedálský blok. Bývalé Kasárne J. Švermu v Brezne boli vybudované v roku 1937 a prestali slúžiť svojmu účelu 30. septembra 2003, keď svoje pôsobenie v meste ukončila vojenská mobilizačná základňa v Brezne. V roku 2013 developerská spoločnosť areál odkúpila a začala s vypracovaním urbanistickej štúdie s víziou pre nové bývanie. V tomto roku – presne po dvadsiatich rokoch od zrušenia kasárni - boli odovzdané do užívania štyri bytové domy s viac než stovkou nových bytov. Aj do desiatok nových rodinných domov sa nasťahovali prví obyvatelia. V tomto roku si trvalý pobyt v štvrti kasárne nahlásilo len okolo štyridsať obyvateľov, ale v budúcich rokoch určite prispesjú k zvýšenému počtu obyvateľov nášho mesta..

Pohyb obyvateľov k 31.12.2023

Stav k 31. 12. 2022	19 900
Prisťahovaní	283
Odsťahovaní	338
Prírastok sťahovaním	- 55
Narodení	171
Zomrelí	205
Prirodzený prírastok	- 34
Sobáše	122
Celkový prírastok	- 89
Stav k 31. 12. 2023	19 811

Dôvodom znižovania počtu obyvateľstva v našom meste sú dve skutočnosti; aj tohto roku máme prirodzený úbytok, lebo zomrelo viac našich občanov ako bol počet novonarodených detí. Úbytok obyvateľov bol zaznamenaný aj v dôsledku sťahovania; viac ľudí sa z mesta odsťahovalo, ako sa do Brezna prisťahovalo. Tohto roku pokles obyvateľov v dôsledku sťahovania nebol až taký vysoký, keď sa

z Brezna odsťahovalo 338 ľudí a prisťahovalo 283. Od roku 2006 sa z Brezna odsťahovalo 5 798 obyvateľov a prisťahovalo len 3 677. Aj preto počet Brežňanov stále klesá. Za dvadsať rokov, od roku 2003, sme prišli o 2 609 obyvateľov, vlastne je nás najmenej za posledných 40 rokov.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBYVATELSTVA

ROK	1910	1950	1970	1980	1997	2003	2013	2023
Počet obyvateľov	4 179	6 841	12 843	17 872	23 007	22 420	20 984	19 811

DEMOGRAFICKÁ ŠTRUKTÚRA

Veková štruktúra – porovnanie 2022 - 2023

Vek obyvateľov	rok 2022	Rok 2023
od 0 do 3 r.	586	545
od 3 do 6 r.	646	641
od 6 do 15 r.	1 700	1 692
od 15 do 18 r.	556	584
od 18 do 60 r.	11 057	10 891
nad 60 r.	5 355	5 458
Spolu	19 900	19 811

Čo sa týka vekového zloženia obyvateľstva, aj tento rok prispel k zmenám. Na celom Slovensku klesá podiel ľudí v produktívnom veku a zároveň rastie relatívny počet osôb v dôchodku. Podiel starších osôb na celkovej populácii sa v posledných desaťročiach výrazne zvýšil.

Najstaršou občiankou mesta je v tomto roku 102 - ročná Anna Lukáčová z Ulice Nálepky 22. Narodila sa 24. mája 1921. Mária Medvedová, ktorá býva na Ulici Švermova 22, oslávila 22. februára 99 rokov. Takého istého veku sa 18. apríla dožila Mária Michalková, bytom Lichardova 17. Aj Mária Behuliaková, obyvateľka Zariadenia sociálnych služieb Luna, Fraňa Kráľa 23, ktorá sa narodila v roku 1924, sa teší vysokému veku; v zariadení si pripomenuli 10. augusta 99 rokov najstaršej obyvateľky.

Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži. Najstarším obyvateľom - mužom je v mesta Brezne na konci roku 2023 Jozef Pustaj s adresou trvalého pobytu - Štvrť Ladislava Novomeského 1231/13. V rodnom liste má rok narodenia 1926; 9. augusta oslávil 97 rokov. O rok neskôr, v roku 1927, sa narodil MVDr. Ján Pinka, ktorý sa tohto roku dožíva 96 rokov. Narodil sa 19. júna 1927, býva na Ulici Boženy Němcovej 1078/11.

DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY

NARODENIE A KRSTY

V roku 2023 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 188 nových občanov mesta - novonarodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. V breznianskej pôrodnici sa narodilo celkom 436 detí zo širokého okolia. Z toho počtu breznianskych novorodencov bola tretina - 145 detí ; 73 chlapcov a 72 dievčat. Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 26 detí, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Z Osobitnej matriky Ministerstva vnútra SR bolo v tomto roku nahlásených 17 detí, ktoré sa narodili naším obyvateľom v cudzine.

Najmladšia breznianska matka sa narodila v roku 2008, bola mladučka, mala pri pôrode len pätnásť rokov. To je nielen v Brezne v tomto období veľmi neobvyklý jav. Dnes, keď mladí ľudia potrebujú zabezpečiť pre svoju budúcu rodinu zázemie v

podobe samostatného bývania a mať akú takú ekonomickú istotu, sa prvé tehotenstvo odkladá ďaleko za dobu, kedy sa matkami stávali naše mamy. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta sa narodilo v roku 1982. Do breznianskej matriky vtedy zapísali dvakrát viac ako v súčasnosti – 431. Hovorí sa im aj „Husákové deti“. O desať rokov, v roku 1992, zaznamenala breznianska matrika 321 novonarodených detí. Ale to sme mali takmer o dvetisíc obyvateľov viac ako v súčasnosti.

Počet detí narodených mimo manželstva sa na Slovensku od roku 2000 viac ako zdvojnásobil. Platí to však pre celú Európu. Dokonca Slovensko sa so 40 percentami detí narodených mimo manželstva drží v rámci priemeru susediacich krajín. Brezňanky sa trochu líšia od celoslovenského priemeru. Sú konzervatívnejšie, dôkazom je skutočnosť, že podiel detí narodených mimo manželstva z celkového počtu narodených detí je v Brezne nižší. V roku 2023 sa 56 detí, teda 29,78 percent narodilo slobodným matkám. Zaoberáme sa tým preto, lebo niekedy bol tento jav výnimkou, dnes je to už bežné.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že podiel rómskych detí z celkového počtu narodených tvorí takmer štvrtinu. Zo 188 narodených breznianskych detí v roku 2023 bolo 41 – 21,8 percent - detí rómskych, pritom Rómovia tvoria v súčasnosti len 10 percentnú časť breznianskeho obyvateľstva. Podľa počtu narodených rómskych detí sa tento pomer bude pomaly meniť.

V roku 2023 mesto uskutočnilo 14 uvítaní detí do života, ktoré zorganizoval Zbor pre občianske záležitosti.

PRVORODENÁ BREZŇANKA

V piatok 24. marca primátor Tomáš Abel na pôde mestského úradu privítal prvú Brezňanku narodenú v tomto roku Kristínku Fojtovú, ktorá svetlo sveta uzrela 8. januára o 11.39. Je dieťaťom mamičky Lucie a otecka Jiřího. Dievčatko je zdravé a rodine prináša veľkú radosť. Šťastnej dvojici, ako aj hrdej starej mame primátor

zablahoževal k narodeniu dcéry, vnučky, dokonca aj pravnučky, poprial im veľa zdravia, radosti a na pamiatku v mene mesta im daroval užitočné veci, ktoré prvá Breznianka tohto roka bude v prvých mesiacoch istotne potrebovať.

NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO

Najpopulárnejšími menami na Slovensku pre deti boli v roku 2023 Sofia a Jakub. Medzi dievčenskými menami ďalej dominovali mená Eliška, Viktória a Nina. Chlapcov rodičia často pomenovali aj Samuel, Adam a Šimon. Ako informovalo ministerstvo vnútra, Jakub je najobľúbenejším mužským menom už štvrtý rok po sebe. Obľúbenosť ženských mien sa mení. V roku 2020 patrilo prvenstvo menu Ema, v roku 2021 to bola Nina a v roku 2022 obsadilo prvé miesto meno Sofia. Dievčatám vybrali rodičia aj mená Natália, Ema, Sára, Nela, Olívia a Mia. Dvadsiatku dopĺňa Hana, Diana, Laura, Tamara, Anna, Emma, Timea, Karolína, Júlia, Kristína. V prvej desiatke obľúbených chlapčenských mien sa tento rok ďalej umiestnili Michal, Oliver, Tomáš, Filip, Matej a Martin. Nasleduje Tobias, Lukáš, Matúš, Alex, Dominik, Richard, Peter, Dávid, Patrik, Matias.

Breznianske mamičky najčastejšie dávali svojim dievčatkám mená Sofia, Kristína, Eliška, Katarína . Pri výbere dievčenských mien sa breznianski rodičia tohto roku inšpirovali aj exotikou. Vyskytli sa aj mená ako - Lorana, Tezzy, Nisa Noemi, Daria, Lara, Tarja.

Víťazom u Brežňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stali chlapčenské mená Michal, Jakub, Matias, Damián – takéto meno dostali zhodne traja novonarodenci. Breznianskym chlapcom dali rodičia aj neobvyklé meno ako Miran, Leonard, Noel, Björn .

SOBÁŠE A SVADOBNÉ HOSTINY

V roku 2023 bolo v Brezne uzavretých len 97 manželstiev. Z tohto počtu sa na mestskom úrade sobášilo 62 snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo 35 snúbeneckých párov. Traja naši občania si zvolili za manžela cudzinca; jeden

uzatvoril manželstvo s partnerom z Českej republiky, jeden z Ukrajiny a jeden s partnerom z Portugalska. Trinásť sobášov bolo delegovaných z iného matričného úradu k nám, to znamená, že ani jeden zo snúbencov nemal v Brezne trvalý pobyt. Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 25 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko Brezno. Celkom naši občania v roku 2023 uzavreli 122 manželstiev. V roku 2023 bolo do knihy manželstiev zaznačených 44 rozvodov. Je to smutná štatistika; počet uzatvorených manželstiev každoročne klesá a pritom každé tretie manželstvo uzatvorené v Brezne sa rozvádza.

Svadobné hostiny sa v Brezne v tomto roku mohli konať len v reštaurácii Omega v objekte Mestského domu kultúry, Koncom roka sa začali organizovať aj v rekonštruovanej sále hotela Ďumbier,

Okrem primátora mesta v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci :

Mgr. Andrej BARANČOK

Mgr. Martin JUHANIAK

Ing. arch. Ján KRÁLIK

Július OBERNAUER

Bc. Eubica ŠTUGNEROVÁ, MA

Mgr. Daniel STRUHÁR

Mgr. Eva SKAČANOVÁ

Ing. Martin RIDZOŇ, PhD.

V závere roka, po voľbách namiesto Evy Skačanovej, ktorá v novom volebnom období nebude poslankyňou, sobášiť bude aj nová poslankyňa - Mgr. Ivana Donovalová.

ZOMRELÍ A POHREBY

V tomto roku zomrelo 202 obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu 76 zosnulých malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti a v sociálnom zariadení v Brezne zomrelo 80 obyvateľov; 52 žien a 28 mužov. Až 46 obyvateľov

mesta – 19 mužov a 27 žien - zomrelo mimo mesta Brezna. V úmrtnom liste majú štyria občania napísané miesto v cudzom štáte.

Zbor pre občianske záležitosti v roku 2023 uskutočnili 10 občianskych pohrebov a na troch cirkevných pohreboch sa bola s občanom rozlúčiť členka zboru. Na ostatných pohreboch sa so zosnulým rozlúči niekto z pohrebnej služby. V Brezne sú dve takéto služby - Pohrebné služby IRIS a Pohrebné služby Haluška.

ZDROJ: Matrika mesta Brezna, Mestský úrad, evidencia obyvateľstva Brezno

OCENENÍ OBČANIA

MESTSKÝCH POLICAJTOV OCENILI

Mestskí policajti Rudolf Zaňák a Miroslav Ťažký svojím rýchlym a profesionálnym prístupom zachránili život staršej pani, ktorá chcela vyskočiť z balkóna na vyššom poschodí. Bez ich pomoci by pád pravdepodobne neprežila. Za tento hrdinský čin si z rúk ministra vnútra prevzali ocenenie.

K udalosti došlo v júli tohto roku, kedy na mestskej polícii prijali oznam od pána z Malinovského ulice, že počuje volanie ženy o pomoc, len nevie presne odkiaľ prichádza. Hliadka okamžite vyštartovala na miesto a pri obhliadke zistila, že hlas ženy ide zhora. „Počuli sme slabučkým hlasom pomoc, pomoc a s hrôzou videli, že na paneláku na Krčulovej ulici z vonkajšej strany balkóna stojí staršia pani. Ani na chvíľu sme nezaváhali a začali konať. Našťastie náhodne vyšiel sused, ktorý nám otvoril vchodové dvere a utekali sme na poschodie, odkiaľ bolo počuť prosbu o pomoc. Na jednej chodbe je však viac bytov, nevedeli sme, ktorý z nich je ten pravý. Pomohol nám ďalší sused, keď z jeho balkóna sme presne videli, kde sa pani nachádza. Šťastena stála pri nás, jej byt bol odomknutý. Vošli sme na balkón, pani chytili za ruky a vytiahli ju cez zábradlie do vnútornej strany balkóna do bezpečia. Mala veľmi studené ruky. Sama nám povedala: „Chlapci, keby ste prišli o pár minút neskôr, tak sa neudržím," popísali okolnosti mestskí policajti. Ako dodali, pani chcela takýmto spôsobom

ukončiť svoj život. Preliezla balkón a následne, keď si uvedomila, čo robí, nemala sil vrátiť sa späť a nevládala sa už držať zábradlia. Mestskí policajti privolali záchrannú zdravotnú službu, ktorá pani odviezla do nemocnice na ďalšie vyšetrenie. Zasiahli v poslednej chvíli, bez ich pomoci by pravdepodobne neprežila pád. Za záchranu ľudského života získali ocenenie na celoslovenskej úrovni.

MESTSKÉ OCENENIA ZA ROK 2023

Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 25. októbra 2023 schválilo ocenenia Cenu mesta Brezna pre jednotlivcov a kolektívy za rok 2023.

CENA MESTA BREZNA získali:

Danka Katonová – riaditeľka Základnej školy s materskou školou Karola Rapoša na Pionierskej ulici č. 4. Pani Katonová bola 1. augusta 1998 Okresným úradom v Brezne

menovaná do funkcie riaditeľky najstaršej Základnej školy v Brezne na Školskej ulici. Počas deviatich rokov jej pôsobenia vo funkcii v tejto škole vybudovala pre žiakov a zamestnancov za pomoci sponzorov a rodičov jedáleň s výdajňou stravy. Pod jej vedením boli uskutočnené

dôležité opravy budovy na prízemí, čím sa podstatne zvýšil komfort i hygiena prostredia. Po spojení dvoch základných škôl - zo Školskej ulice a Pionierskej 4 - pôsobila pol roka ako zástupkyňa riaditeľa školy a od 1. marca 2007 vedie Základnú školu s materskou školou Karola Rapoša na Pionierskej ulici č. 4. Ocenenie získala za mimoriadne úspechy vo funkcii pri príležitosti 25 rokov vo funkcii riaditeľky základnej školy.

Ivan Sýkorka – dirigent v Dychovom orchestri mesta Brezna.

Pán Sýkorka si v roku 1986 ako 13-ročný zasadol medzi muzikantov orchestra ako hráč na druhú a tretiu trúbku. Najväčšia životná výzva prišla v roku 1999, kedy ho pán Jozef Knoško požiadal o prevzatie dirigentskej paličky v Dychovom orchestri. Túto ponuku prijal. Do pomaly starnúceho orchestra priniesol nové moderné skladby a populárne žánre. Sám niekoľko skladieb aj zaranžoval a napísal. Pod jeho taktovkou sa orchester zúčastnil na významných domácich aj zahraničných podujatiach, z ktorých môžeme spomenúť Zlota Lyra v poľskom Rybniku, Kmocho Kolín, Pádivého Trenčín ako aj účinkovanie v zahraničných družobných mestách Meudon a Ciachanow. Ocenenie pán Sýkorka získal pri príležitosti životného jubilea 50 rokov, za rozvoj dychovej hudby v Brezne a regióne, za prezentáciu mesta doma i v zahraničí

Country skupina Vodopád – 40 rokov fungovania, stovky vystúpení, koncertov,

country bállov, tisíce prejazdených kilometrov za muzikou doma či v zahraničí. Zakladateľmi skupiny sú Ondrej Paciga starší a Jaroslav Malina, ktorí stáli pri jej zrode na jar v roku 1983. Skupina prešla rôznymi personálnymi zmenami. Podarilo sa jej vypracovať medzi najproduktívnejšie a najdlhšie

hrajúce skupiny v tomto žánri na Slovensku a v Čechách. Doposiaľ nahrala 9 hudobných nosičov, 2 DVD a niekoľko videoklipov so skladbami v slovenskom, českom, francúzskom i anglickom jazyku pri príležitosti 40 rokov činnosti

a reprezentácie mesta Brezno doma i v zahraničí. Skupina má za sebou okolo 2500 koncertov a účinkovala na rôznych festivaloch okrem Čiech a Slovenska aj v zahraničí – v Poľsku, Maďarsku, Holandsku, Francúzsku, Anglicku. Vodopád mal česť vystupovať v živom vysielaní anglického rádia BBC, či vo francúzskej, poľskej a slovenskej televízii. Každoročne už 30 rokov organizuje medzinárodný festival **Country za stodolou**. Ocenenie získala skupina Vodopád pri príležitosti 40. výročia založenia.

CENA PRIMÁTORA

Primátor mesta sa rozhodol udeliť ocenenia za rok 2023 týmto jednotlivcom a kolektívom:

Eva Laurinc Wolframová – očná lekárka breznianskej nemocnice, dlhoročná poslankyňa mestského zastupiteľstva a poslankyňa Banskobystrického samosprávneho kraja.

Doktorka Eva Laurinc Wolframová svoju ambulanciu prevádzkuje v Nemocnici s poliklinikou v Brezne. Sústavným vzdelávaním rozšírila svoje pôsobenie aj na oblasť očnej optiky. Svoju lekársku prax vykonáva už viac ako tridsať rokov. Svojimi

skúsenosťami, vedomosťami bola a je prínosom v sociálnej a zdravotnej oblasti, v oblasti kultúry a rozvoja cestovného ruchu.

Ocenenie získala za viac ako 30-ročnú prácu v odbore oftalmológia a za aktívny záujem o veci verejné

Anna Wodziková – dlhoročná vrchná sestra na breznianskej záchranke,

Od roku 1981 pracovala ako zdravotná sestra na oddelení ARO v Brezne. Na záchranke pracovala od roku 1991, keď sa záchranka ako oddelenie osamostatnila od ARA a vytvoril sa stály tím zdravotných sestier. Stala sa ich vrchnou sestrou. Postupom času sa záchranka aj jej zásluhou začala modernizovať po materiálnej, prístrojovej, ale aj dopravnej stránke

Ocenenie získala za mimoriadnu snahu o záchranu človeka za 41 rokov práce vrchnej sestry a za významný rozvoj rýchlej lekárskej a zdravotnej pomoci

Ivan Duhan – dlhoročný člen Automotoklubu Zväzarmu Mostáreň Brezno, kde

v roku 1962 odštartoval pretekársku kariéru v motocyklových súťažiach v Endure. Športové úspechy dosahoval v celom Československu až do roku 1972. Po pretekárskej kariére pôsobil ako tréner mládeže vo Zväzarme v Automotoklube Mostáreň Brezno, v Bikrose a ako technický komisár v automobilovom a motocyklovom športe do roku 2007. Aktívne sa podieľal na organizovaní automobilových a motocyklových pretekov Rallye Mostáreň Brezno a motocyklových

súťaží v Endure. Ocenenie získal za celoživotný rozvoj a podporu motocyklového športu v Brezne.

Lesy mesta Brezno – pri príležitosti 30. výročia založenia. Cenu prezval riaditeľ Ján Lukáč, ocenenie získali aj traja zamestnanci za dlhoročné pôsobenie v spoločnosti: Ján Krnáč, Miroslav Zigo, Stanislav Jančo.

Technické služby Brezno – pri príležitosti 30. výročia. Cenu prevzal riaditeľ Lukáš Jeremiáš, ocenenie získali aj dlhoroční zamestnanci: Milena Švantnerová, Dušan Auxt, Miroslav Giertl, Miroslav Šišiak, Ján Pokoš.

OCENENIA NA DŇOCH MESTA

Tohtoročné Dni mesta Brezna sa niesli aj v duchu oceňovaní miestnych úspešných športovcov. Mesto sa im tak verejne poďakovalo za dosiahnuté výsledky a úspešnú reprezentáciu doma, ako aj ďaleko za hranicami regiónu i Slovenska. Za dosiahnuté výsledky si ďakovné listy z rúk primátora Tomáša Abela a úspešného automobilového pretekára Mateja Homolu prevzali:

Najlepší športovci breznianskych klubov za rok 2022

Katarína Belková, Miniatur golf klub Brezno – juniorská reprezentantka, majsterka Slovenska, vicemajsterka sveta v juniorskej kategórii

Michaela Miháľová, Ice skating team Brezno - úspešná v juniorskej kategórii v Slovenskom krasokorčuľarskom pohári

Tomáš Tokár, Športový strelecký klub Brezno – 1. miesto v Národnej lige mládeže, 2. miesto na Majstrovstvách Slovenska mládeže v kategórii vzduchovej pištole

Zuzana Holišíková, Deti v pohybe - alpská lyžiarka, 1. miesto Lesy Ski cup v kategórii obrovský slalom predžiačok

Mária Horáčková, OZ KST Tomo – aktívna členka OZ KST TOMO

Barbara Skačanová, KB Brezno – mladá biatlonistka Slovensko reprezentovala na juniorskom IBU pohári či majstrovstvách sveta juniorov a kadetov

Petra Jenčová, Karate klub Milana Piliara Brezno - majsterka Slovenska v kategórii kumité do 30 kg, 1. miesto v Slovenskom pohári v kategórii 10- až 11- ročných

Lubomír Lamper, Stolnotenisový oddiel Brezno – najlepší hráč STO Brezno, pomohol k postupu do 2.ligy; brezniansky stolný tenis reprezentuje už 50 rokov

Lubica Golianová/Juraj Borsek, breznianske tanečné športové centrum Rytmus - členovia Fábber dance Team, 1. miesto na MSR v latinskoamerických tancoch v kategórii Senior 1, úspešná reprezentácia na Majstrovstvách sveta v latinskoamerických tancoch

Anna Viktória Hudecová, Atletický klub Mostáreň Brezno – nádejná výškarka, dva slovenské majstrovské tituly v kategórii starších žiačo

Najlepší športový kolektív za rok 2022

Dorastenci Hokejového klubu Brezno - v uplynulej sezóne postúpili do play out slovenskej extraligy dorastu, kvalitne reprezentujú mesto Brezno.

Osobnosť športu mesta Brezno za rok 2022

Peter Votroubek, tréner a predseda Športového klubu plávania Brezno. Pod jeho vedením trénuje skupina talentovaných plavcov.

Najlepší športovec mesta Brezno za rok 2022

Sabína Špániková – slovenská juniorská reprezentantka v plávaní, vlani - 7 titulov majsterky Slovenska v kategórii junioriek, bronzová medaila na medzinárodných pretekoch na Cypre, 6. miesto na Európskom olympijskom festivale mládeže v Banskej Bystrici.

Okrem ocenenia najlepších športovcov za minulý rok pochádzajú z Brezna aj ďalší úspešní športovci, ktorí sa presadili v slovenskej či svetovej konkurencii.

Nina Poštová, juniorská chodkyňa, Lucia Jankovská, breznianska hráčka v šípkach, Daniela Mócová, Naďa Poliaková a Janka Poliaková – úspešné reprezentantky v kolchoch, Kristián Kohan s tanečnou partnerkou Zuzanou Paučíkovou – úspešní reprezentanti v tanečnom športe,

Peter Fraňo, Scarpa team, atletika – vlani obsadil 8. miesto na majstrovstvách sveta v horskom behu

Sára Maruškinová a Ema Kováčková – nádejné breznianske lyžiarky.

OCENENÉ KULTÚRNE TELESÁ

Na mestských oslavách ocenili aj kultúrne telesá. Ďakovný list kolektívom pri príležitosti vzácných jubileí odovzdal primátor. Ocenenie dostali štyri kultúrne telesá

Detský folklórny súbor Šťastné detstvo pod umeleckým vedením Angely Černákovéj – tohto roku oslavuje 45. výročie. Počas svojej histórie absolvoval mnoho vystúpení v rôznych kútoch Slovenska, ako aj v zahraničí. V repertoári má spevy, tance, zvyky a tradície zachované dodnes na Horehroní, ale i tance z iných častí Slovenska. Pri hrách a tancoch deti používajú rôzne rekvizity, ako sú šochtáre, varešky, palice, korbáče, valašky, košíčky, rapkáče, píšťalky, ostrohy ..

Folklórny súbor Mostár Senior pod vedením Petra Daxnera tohto roku spolu so Ženskou speváckou skupinou oslávil 20. výročie založenia. Vo folklórnom súbore už tancovali v mladosti, ale po rokoch sa vrátili opäť na javisko a žijú svoju druhú tancovačku. Obe zložky sú dodnes identickou súčasťou súboru. Mostár má stále svoje vďačné publikum i desiatky sympatizantov, ktorí súbor podporujú.

Divadelný súbor Jána Chalupku pod novým vedením predsedu Erika Škôlku tohto roku oslavuje storočnicu nepretržitej činnosti súboru. Ide o novodobú históriu, pretože v roku 1844 sa hralo v Brezne Chalupkovo Kocúrkovo a hrávali sa potom ďalšie divadelné hry. Dôležité pre chalupkovcov je, aby zachovali tradíciu, odovzdávali štafetu mladým a naďalej šírili dobré meno svojho súboru, ako aj mesta Brezno.

Spevácky zbor mesta Brezno si zapíše už 45 rokov od založenia. Vznikol koncom sedemdesiatych rokov 20. storočia ako ženský zbor. Dirigentom bol učiteľ ľudovej školy umenia Ján Souček, s ktorým v roku 1983 speváčky absolvovali prvý zahraničný zájazd do Maďarska. O rok na to prevzal umelecké vedenie telesa profesor Milan Pazúrik, pod ktorého taktovkou pracuje dodnes. V roku 1990 sa zbor rozšíril o mužskú zložku, odvtedy vystupuje ako Spevácky zbor mesta Brezno.

ČESTNÍ OBČANIA

Od roku 1997, keď sa v porevolučnej dobe začali udeľovať podľa štatútu mesta ocenenia, najvyššie ocenenia - udelenie titulu Čestný občan mesta Brezna – získalo 32 osobností z rôznych oblastí spoločenského a hospodárskeho života. Dvom osobnostiam bol titul udelený „in memorial“ Z tridsaťdva osobností už desať nežije. Tohto roku sa k nim zaradil ďalší; 17. júna vo veku 91 rokov nás opustil slovenský herec, scenárista a režisér **Juraj Sarvaš**. Pôsobil vo viacerých slovenských divadlách a ako pedagóg bol na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Bol držiteľom ocenení Zaslúžilý umelec a Krištáľová ruža, Titul „Čestný občan mesta Brezna“ mu bol udelený v roku 2012 za dlhoročné zásluhy a kultúrny rozvoj v oblasti hovoreného umeleckého slova, za propagáciu mesta a regiónu v oblasti kultúry.

Titul „Čestný občan mesta Brezna“ od roku 1997 získali tieto osobnosti:

1. **Ladislav Ťažký**, významný slovenský spisovateľ, esejista, dramatik a publicista. Rok udelenia: 1997, zomrel 20. januára 2011
2. **Daniel Compagnon**, stredoškolský pedagóg z partnerského francúzskeho mesta Meudon. Rok udelenia: 1998
3. **Ivan Bella**, prvý slovenský kozmonaut, ktorý sa narodil v Brezne. Rok udelenia: 1999
4. **Hervé Marseille**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon. Rok udelenia: 1999
5. **Henry Wolf**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon. Rok udelenia: 1999
6. **Goerges Koch**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon. Rok udelenia: 1999
7. **Vladimír Valach**, bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky vo Francúzsku, zakladateľ Francúzsko - slovenskej obchodnej komory, Rok udelenia: 2001, Zomrel 5. marca 2006 .
8. **Ludovít Petránsky**, univerzitný profesor, rodák z Brezna, autor významných publikácií a výstav z oblasti dejín umenia a dizajnu. Zomrel 25. augusta 2021. Rok udelenia: 2003
9. **Jaroslav Siman**, lekár, prednosta Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave, rodák z neďalekej Valaskej. Rok udelenia: 2003, zomrel 19. 7. 2008
10. **Zlatica Balážovjeh – Klincová**, maliarka, breznianska rodáčka . Rok udelenia: 2005, zomrela 5. februára 2006.

11. **Ladislav Bartko** , vysokoškolský učiteľ, bývalý profesor breznianskeho gymnázia. Rok udelenia: 2005
12. **Pavol Datko**, kanadský občan, rodák z Čierneho Balogu. Rok udelenia: 2006
13. **Joseph Nivet**, francúzsky občan, učiteľ francúzštiny. Rok udelenia: 2007
14. **Barbara Nivet, rod. Striešová**, francúzska občianka, učiteľka francúzštiny. Rok udelenia: 2007, zomrela v roku 2010
15. **Ladislav Chudík**, herec, rodák z neďalekého Hronca, Rok udelenia: 2008. Zomrel 29. júna 2015
16. **Adriana Sklenaříková – Karembeau**, známa modelka, narodila sa v Brezne. Rok udelenia: 2008
17. **Samuel Brečka**, novinár, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2009
18. **Ján Grexa**, vysokoškolský pedagóg, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2009
19. **Pavel Louda**, starosta partnerského mesta Nový Bydžov. Rok udelenia: 2009
20. **Waldemar Wardzinskiý**, primátor partnerského poľského mesta Ciechanow. Rok udelenia: 2010
21. **Igor Gallo**, spisovateľ, pôsobil v Brezne. Rok udelenia: 2010. Zomrel 23. júna 2019
22. **František Kreutz**, in memoriam, historik, učiteľ, spisovateľ . Rok udelenia: 2010
23. **Milan Pazúrik**, dirigent Speváckeho zboru mesta Brezna. Rok udelenia: 2011
24. **Juraj Sarvaš**, herec, scenárista, režisér . Zomrel 17. 6. 2023. Rok udelenia: 2012
25. **Andrej Černák** , očný lekár, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2014
26. **Ladislav Šimon** , pedagóg, pôsobil v Brezne. Rok udelenia: 2014
27. **Július Veselko** , technik, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2014
28. **Luboslav Majera**, bytom Srbsko, režisér, spolupracovník breznianskych divadelníkov. Rok udelenia: 2016
29. **Jozef Medveď**, režisér, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2016
30. **Ing. Pavol Habera**, slovenský spevák, hudobník, skladateľ a muzikálový herec. Svojím účinkovaním v oblasti populárnej hudby sa zaradil medzi popredných protagonistov hudobnej scény, čo v roku 1991 potvrdil aj ziskom titulu Zlatý slávik. Rok udelenia: 2019
31. **Doc. RNDr. Vavrinec Böhm, CSc.**, Za významnú činnosť v oblasti hydrogeológie a vzdelávania mládeže, za šírenie dobrého mena mesta Brezna a rozvoj poznatkov o území, v ktorom žijeme. Rok udelenia: 2021
32. **Milan Filo** - podnikateľ a filantrop. Za rozvoj zamestnanosti, investícií a filantropie. Rok udelenia: 2022

SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA

SOCIÁLNE UDALOSTI A JAVY

VÝŤAŽOK Z PREDAJA ADVENTNÉHO PUNČU

Počas adventných dní ponúkali predstavitelia mesta na podujatiach punč, čaj aj kapustnicu. Výťažok zo zbierky vo výške 1000 Eur z predaja adventného punču a primátorskej kapustnice odovzdal primátor mesta 21-ročnej Marianke, ktorá od narodenia trpí detskou obrnou. Má postihnuté rečové centrum a obmedzený pohyb a lieči sa na viacerých odborných ambulanciách. Pochádza z viacdetej rodiny, je poslednou z piatich detí. Jej rodičia sú v dôchodkovom veku a tiež trpia závažnými zdravotnými problémami. Peniaze zo zbierky využije na kúpeľnú liečbu zameranú na ochorenie pohybového aparátu, ktorá by zlepšila kvalitu jej života. Pobyť absolvuje v sprievode rodičov, ktorí kúpeľnú liečbu tiež potrebujú.

KRABIČKY NAPLNENÉ LÁSKOU

Brezňania aj obyvatelia okolitých obcí sa po piatykrát zapojili do krásneho projektu. Krabičky naplnené láskou a milými darčekom aj uplynulý rok potešili srdcia seniorov v rôznych zariadeniach, ako i osamelých starkých. Podarilo sa ich vyzbierať rekordný počet 856. Vďaka skvelému projektu a jeho dlhoročnej „ambasádorke“ za Brezno Evke Škorvánkovej, Vianoce mali o niečo krajšie aj seniori v rôznych zariadeniach v meste a okolitých obciach či osamelí starkí vo svojich domovoch. Zbierka krabičiek naplnených láskou trvala od 20. novembra do 4. decembra. Krabičky darovali ľudia z Brezna a okolia, do veľkej miery prispeli školy a škôlky, kde robili osvetu. Rodičia nosili veci do školy, učitelia a vychovávatelia ich kompletizovali spolu s deťmi. Počet z roka na rok rastie, vlani bolo krabičiek 787, tento rok rekordných 856. Evka ich rozviezla a potešila srdcia seniorov v Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb Luna v Brezne, Špecializovanom zariadení Tereza Hronec, Novom domove Vaľkovňa, zariadení Radosť Telgárt,

Špecializovanom zariadení Kotva a osamelých starkých v Brezne aj blízkych obciach Michalová, Polhora, Polomka, Čierny Balog. *„Zas a opäť vládli emócie na oboch stranách, otázky, prekvapenia, slzy... Vtedy si poviem, že to má význam, starkí sú nesmierne vďační. Ďakujem všetkým dobrým ľuďom, ktorí darovali krabičku, tým, ktorí to skutočne urobili od srdca. Bola by som nerada, keby tento projekt stratil svoju podstatu. Lebo význam to má. Želala by som každému, aby videl na vlastné oči tých, ktorí nám dali výchovu a viedli nás správnou cestou, pretože podľa mňa viac ako obsah krabičky, si starkí vážia to, že si na nich niekto spomenul. A o tom je ľudskosť,“* dodala na záver Evka Škorvánková. Aj tentokrát krásnu myšlienku nezištnej pomoci podporilo mesto Brezno a primátor Tomáš Abel.

ZAMESTNANOSŤ

Momentálne je v Slovenskej republike relatívne dobrá situácia so zamestnanosťou obyvateľstva. Miera nezamestnanosti na Slovensku je v roku 2023 na úrovni 5,90 percent. Najlepšie je to s prácou na západnom Slovensku, regióny okolo Bratislavy a Trnavy. Hlavne tam odchádzajú za prácou obyvatelia našich regiónov. Aj preto je v našom meste zlá demografická situácia, keď počet obyvateľov každoročne klesá a pribúda počet seniorov. Počet obyvateľov v ekonomicky aktívnom veku sa každoročne znižuje ešte viac, ako sa znižuje počet obyvateľov. Veľmi dobre sa darí aj krajským mestám. Najhoršie sú na tom okresy na východe a juhovýchode Slovenska, kde miera evidovanej nezamestnanosti často prekračuje aj desať percent. Okres Brezno s mierou nezamestnanosti 6,1 percenta patrí k lepším.

A ako je na tom s nezamestnanosťou samotné mesto Brezno? Úrady zaznamenali u nás v tomto roku 4,7 percentnú nezamestnanosť. Pri porovnávaní miery nezamestnanosti sme na tom lepšie ako celoslovenský priemer, aj priemer okresu. V meste Brezne je v tomto roku 13 166 ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Ku koncu roka úrad práce v Brezne evidoval 617 nezamestnaných, z toho 357 žien. Miera nezamestnanosti, vypočítaná z celkového počtu nezamestnaných, dosiahla v tomto roku 4,7 percenta. Až 2 percentá v tom je miera dlhodobej nezamestnanosti, nakoľko úrad eviduje tohto roku až 263 breznianskych obyvateľov dlhodobo

nezamestnaných. Napriek tomu, že sa počet nezamestnaných v porovnaní s predcovidovým obdobím v roku 2019 zvýšil, nie sme na tom tak zle. Pamätáme si ešte obdobie, keď sa percento nezamestnanosti vyšplhalo aj na dvadsať percent-

V demografických údajoch aj v údajoch o nezamestnanosti sa strácajú rómski obyvatelia, keďže sa osobitne neevidujú v žiadnych štatistikách. Ale určite aj v nezamestnanosti Brezňanov tvoria podstatnú časť. Usudzovať sa dá aj podľa toho, že denne od rána sa zdržujú na breznianskom námestí, stretávame ich na uliciach, vysedávajú na nových lavičkách, okolo nich postávajú ženy a deti, hlučne sa rozprávajú. Veľa sa ich zhromažďuje pri autobusovej zastávke pri obchodnom centre Point na Ulici Československej armády . Určite je ich nie v percentuálnom vyjadrení najviac v porovnaní s ostatnými mestami. Ale v Brezne sa správajú špecificky. Ráno odchádzajú z domu; bývajú hlavne v Predných Hálnach, na Hlavine, na Kiepkke, Bujakove, Mazorníku. Idú do mesta, na poštu po podporu v nezamestnanosti, potom idú do obchodov, herní, sedia na lavičkách, či múrikoch. V parku na námestí sa stretávajú celé rodiny a do svojich príbytkov odchádzajú až niekedy večer. Aj preto si môžu návštevníci iných miest a krajín myslieť, že je ich v Brezne najviac, všade ich stretávajú. Tvoria však v Brezne v porovnaní s inými mestami špecificky sa správajúcu minoritu, často konfrontovanú s postojmi, predstavami a väčšinovou kultúrou

V regióne je najväčší dopyt po kuchároch a čašníkoch. Chýbajú kvalifikovaní ľudia na pozície zdravotná sestra, lekár, farmaceutický laborant, zvärač, strojní zámočník, operátor CNC strojov, elektrikár , operátor hutníckej výroby. Zo strany uchádzačov o zamestnanie je však najväčší záujem o pracovné miesta v oblasti administratívy, na pozíciu riadiaci pracovník (manažér) , opatrovatelka a pomocný pracovník v stavebníctve, strojárstve, gastronómii. Najrizikovejšou skupinou pri hľadaní zamestnania sú občania starší ako 50 rokov, občania so vzdelaním nižším ako stredným odborným vzdelaním, občania po ukončení poberania materského alebo rodičovského príspevku, občania žijúci ako osamelá dospelá osoba s jedným alebo

viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky, ale aj zdravotne postihnutí či dlhodobo nezamestnaní.

SENIORI

Demografické ukazovatele aj tohto roku ukázali, že obyvateľov vo vyššom veku aj v našom meste pribúda. Na konci roku evidencia obyvateľstva zaznamenala až 5 458 takých, ktorí dosiahli vek nad 60 rokov. A trend je stúpajúci. Aj preto mesto venuje tejto sociálnej skupine pozornosť.

Pre seniorov poskytuje mesto v súlade so zákonom o sociálnych službách, opatrovateľskú službu. V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia mesta č. 01/2023 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Brezna a ďalších sociálnych služieb bola stanovená výška úhrady pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa rozsahu poskytovaných úkonov a to nasledovne: za úkony sebaobsluhy, základné sociálne aktivity a dohľad predstavuje úhrada klienta 1,80 €/hodinu, za úkony starostlivosti o domácnosť je úhrada klienta 2,50€/hodinu a opatrovateľská služba poskytovaná nepľnoletým fyzickým osobám predstavuje úhradu vo výške 1,- €/hodinu. Mesto Brezno prispieva klientovi v závislosti od príjmu príspevok. Ak je príjem klienta do 300 €, príspevok mesta je 55 percent, pri príjme klienta od 300 do 370 € - príspevok mesta predstavuje výšku 30 percent. V roku 2023 bolo 150 opatrovaných občanov a službu mesto zabezpečovalo 51 opatrovateliek. Počas roka dochádza k zmene v počte opatrovaných aj počtu opatrovateliek na základe žiadostí o zabezpečenie tejto služby podľa požiadaviek klientov.

Pre seniorov s trvalým pobytom na území mesta, ktorí o to požiadajú, zabezpečuje mesto rozvoz obedov. Počas roka 2023 sa rozvoz vykonával pre 52 občanov, ktorí dovŕšili dôchodkový vek, alebo sú ťažko zdravotne postihnutí, či majú nepriaznivý zdravotný stav.

Mesto poskytuje seniorom – obyvateľom mesta po dovŕšení 65 rokov, ktorí nemajú voči mestu finančné podlžnosti, peňažné poukážky. V roku 2023 si od septembra každý senior mohol v pokladni mestského úradu vyzdvihnúť 3 poukážky

v celkovej hodnote 18 eur. Tie si mohol uplatniť v lekárňach, alebo platiť nimi za rôzne iné služby. Poukážkový systém pre seniorov využilo v tomto roku 3 954 seniorov. Nevyužilo ho z rôznych dôvodov 709 seniorov.

Mesto Brezno od roku 2021 realizuje projekt „Senior karta“, ktorého cieľom je jednak pomôcť seniorom, ale aj zviditeľniť malých podnikateľov, ktorí poskytujú rôzne služby v našom meste. Podstatou projektu je, že prevádzky, ktoré sú zapojené ponúkajú seniorom nad 60 rokov zľavu podľa vlastného uváženia a senior danú zľavu môže využiť na základe „Senior karty“, ktorou sa preukáže. Odmenou prevádzkam za tento benefit je ponúknutá reklama zo strany mesta Brezno a to na webovej stránke mesta v osobitnej sekcii a tiež 2 x ročne v regionálnom týždenníku MY Horehronie. Prevádzka je zároveň viditeľne označená nálepkou: „Táto prevádzka poskytuje zľavu pre držiteľov „Senior karty“.

V roku 2019 Mesto Brezno mesto Brezno na základe inšpirácie partnerského mesta Nový Bydžov využilo možnosť spolupráce s Českou zemědělskou univerzitou v Prahe – Prevádzkovo ekonomickou fakultou a začalo realizovať projekt Virtuálnej Univerzity tretieho veku. Systém výučby je založený na multimedialných prednáškach, natočených vysokoškolskými lektormi, ktoré sa prostredníctvom internetu prenášajú do výukových miest. Využitím informačných technológií je tak možné sprístupniť vzdelávanie širokému okruhu záujemcov a tým poskytnúť rovnaké príležitosti všetkým (nielen) seniorom bez rozdielu miesta bydliska. V Dennom centre Prameň na Rázusovej ulici č. 2 je zriadené tzv. konzultačné stredisko, kde prebiehajú skupinové prednášky v českom jazyku a spoločné testy. Základná počítačová gramotnosť je pre poslucháčov výhodou, nie podmienkou. Študentom môže byť každý občan po dovŕšení päťdesiateho roku života (prednostne osoby s trvalým pobytom v meste Brezno) a invalidní dôchodcovia bez rozdielu veku. V roku 2022 sa prvá skupina absolventov zúčastnila slávnostných promócií v Prahe. V štúdiu pokračujú ďalšie dve skupiny, ktoré by mali naše mesto reprezentovať v Prahe v roku 2025.

RODINA, DETI A MLÁDEŽ V OHROZENÍ

V prípade, že oprávnená osoba nevyužíva prídavok na dieťa na účel na ktorý je určený, mesto vykonáva osobitného príjemcu rodinných prídavkov. V roku 2023 mesto vykonávalo osobitného príjemcu mesačne v priemere pre 65 detí. Túto činnosť realizuje mesto formou poukazov, kde si poberatelia rodinných prídavkov môžu v COOP Jednota v uvedenej hodnote zakúpiť potraviny. Ďalej uhrádza výdavky spojené napr. s poplatkom za internát, obedy v školskej družine, školské pomôcky a podobne. Mesto vykonáva aj osobitného príjemcu rodičovského príspevku, v roku 2023 to bolo 15 rodinám mesačne a tiež osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, v priemere pre 10 rodín mesačne.

Aj v roku 2023 mesto v spolupráci so SAD Zvolen prevádzkovalo školský autobus, ktorý slúži na prepravu detí zo vzdialenejších lokalít na trase Brezno – Bujakovo – Brezno Mazorníkovo a späť. Uvedeným spôsobom efektívne bojuje proti zanedbávaniu povinnej školskej dochádzky detí nezodpovedných rodičov. Cestovné je hradené z dopravnej karty a následne rodičia platia cestovné v pokladni mestského úradu priamo z prídavku na dieťa, ktorý je vyplácaný prostredníctvom mesta Brezno ako ďalší spôsob boja so záškoláctvom. V roku 2023 bolo školským autobusom prepravených spolu 14 146 detí z toho 7 961 detí, ktorým bolo cestovné hradené z dopravnej karty a následne vyplatené z prídavku na dieťa.

RÓMSKA KOMUNITA

Na území mesta Brezna žijú Rómovia integrované v bytových domoch na sídliskách a rodinných domoch v rôznych častiach mesta. Takto je v centre mesta rozptýlených 200 rómskych obyvateľov. Okrem integrované žijúcich Rómov sa v meste nachádzajú koncentrované lokality. Vzhľadom k tomu, že si tieto sociálne skupiny vyžadujú osobitnú sociálnu starostlivosť, je potrebné vedieť a poznať ich sociálnu situáciu.

Ešte v roku 2020 mapovali sociálne pracovníčky mesta lokality, v ktorých bývajú. Podľa ich zistení, najviac Rómov - 369 - žije na Vrbovej ulici. Blízko tejto lokality na Mazorníkove bývalo v tomto roku v prenajatých bytoch v paneláku na Mládežníckej ulici 145 Rómov. Mesto od majiteľov postupne byty vykupuje; ku koncu roka z celého objektu už

vykúpilo 44 bytov, takže Rómov v tejto lokalite ubudlo, už bývajú len v 20 – 25 nájomných bytoch. Najväčšia komunita žije blízko centra mesta v miestnej časti Predné Hálno na uliciach Záhradná, Stromová, Lesná, Jarmočisko, Predné Hálno. Tu žilo až 647 Rómov s trvalým pobytom. Na Hlavine býva v prenajatých mestských domčekoch 113 rómskych obyvateľov. Asi 100 obyvateľov žije v Zadných Hálnach. Za Hronom na uliciach Kieпка, Lichardova, Židľovo, Klepuš evidovali 100 rómskych obyvateľov. V okrajových mestských častiach Rohozná, Bujakovo a Podkoreňová nežijú žiadni rómski obyvatelia.

Podľa mapingu rómskych osád z roku 2020, ktorý realizovali terénni sociálni pracovníci mesta Brezno, žije na území mesta približne 1 720 Rómov, z toho 859 dospelých a 661 detí do 18 rokov. Z dôvodu vysokej miery migrácie obyvateľstva sa v roku 2024 pripravuje aktualizácia mapingu v jednotlivých lokalitách v rámci mesta Brezno. Sú mestá, kde je ich oveľa viac, ale spôsob života v našom meste, koncentrovanie počas dňa na námestí, v miestach viditeľných aj návštevníkmi, nadobúdajú pocit, že ich je tu oveľa viac. Podľa neoficiálnej štatistiky tvorí táto komunita len okolo desať percent z celkového počtu obyvateľov mesta Brezna.

BÝVANIE BREZŇANOV

DOMY A BYTY

Zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 sme sa dozvedeli, že v Brezne máme 2 352 domov, z toho 1 835 rodinných domov a 408 bytových domov. Z celkového počtu domov až 2 035 – 86,5 percenta – je vo vlastníctve fyzických osôb. Činžiak, bytovka, vežiak a panelák – takýmito slovami označujeme bytové domy. Medzi týmito slovami je rozdiel a len zdanlivo je to ten istý objekt. Pôvodný význam slova činžiak bol *nájomný dom*. Takýchto domov už v Brezne veľa nemáme. Len mesto má 3 nájomné domy, v ktorých je 184 bytov. Bytovkou rozumieme obytný dom s viacerými bytovými jednotkami. Slovo vežiak označuje výškový mnohospodový dom a panelákom označujeme panelový dom. Činžiaky aj v Brezne boli ešte pred

výstavbou panelákov. Ich výstavba bola riešením rýchleho a lacného bývania. Postupne sa všetky paneláky aj činžiačky renovujú. Rekonštrukcie sa týkajú hlavne výmeny starých okien za plastové, fasádneho zatepľovacieho systému, výmeny výťahov a starých rozvodov. Takmer všetky bytové domy v Brezne sú už obnovené, opravené, a tak hlavne mladí ľudia veľmi nerozlišujú medzi týmito pojmami. Tohto roku sa rekonštruoval veľký najstarší činžiak na Švermovej ulici. Po rekonštrukcii už nie sú všetky bytové domy rovnaké – sivobiele. Zmenili sa hlavne vďaka výberu odtieňa farby omietky. Nepoužívajú sa už ani také vtieravé, krikľavé farby ako pred tridsiatimi rokmi. Moderné pastelové odtiene vyzerajú decentne, sú svetlejšie, menej krikľavé. Ich exteriér skrášlili a zmenili aj nové moderné balkóny. Takmer všetky byty sú v osobnom vlastníctve.

Väčšina Brežňanov býva v súčasnosti v bytových domoch, kde sa nachádza až 5 923 bytov z celkového počtu - 7 911 bytov v našom meste. Priemerná podlahová plocha bytu je 77, 52 metra štvorcového; takého rozmery majú trojizbové byty. V 404 bytoch nie je vodovodná prípojka; pitnú vodu čerpajú z vlastnej studne, 7 507 bytov má vodovod zo spoločného zdroja. Až 6 658 bytov v Brezne – viac ako 84 percent bytov - bolo v roku 2021 vykurovaných zemným plynom.

CENY BYTOV

Keďže nájomné byty z celkového počtu netvorí ani dve percentá, sú ľudia pri zabezpečovaní bývania nútení kúpiť si byt do osobného vlastníctva. Trhová cena bytov v Brezne je závislá okrem veľkosti aj od jeho polohy; drahšie byty sú v meste, za nižšiu cenu sa dá kúpiť byt na Mazorníkove. V roku 2017 ceny bytov kulminovali asi na celom Slovensku. Blízko centra sa dal trojizbový byt v Brezne s rozlohou okolo 70 metrov štvorcových úžitkovej plochy kúpiť za 50 tisíc eur, na Mazorníkove aj za 40 tisíc eur, jednoizbový v meste za 30 tisíc, na sídlisku Mazorníkovo za 25 tisíc eur. Výška ceny bytu sa však odvíjala hlavne od toho, či bol byt po rekonštrukcii alebo nie. Takmer všetky byty v Brezne boli postavené pred rokom 1990, a preto potrebovali rekonštrukciu

Pred dvadsiatimi rokmi zaplatili kupujúci na Slovensku za meter štvorcový obytnej plochy bytu priemerne 592 eur. V roku 2022, kedy boli byty najdrahšie, sa ceny vyšplhali až na výšku 2 714 eur za meter štvorcový. Spôsobila to aj skutočnosť, že na Slovensku boli veľmi lacné hypotekárne úvery. Ceny nehnuteľností na bývanie – bytov aj rodinných domov - na Slovensku počas roka 2023 však zastavili svoj rast, resp. vo väčšine regiónov začali klesať. Určite aj preto, že úroky hypoték od minulého leta stúpili dvojnásobne. Ako informoval Štatistický úrad SR, k zníženiu cien na celoslovenskej úrovni došlo v medziročnom porovnaní. Kupujúci platili za domy a byty v priemere o 1,9 % nižšie sumy ako pred rokom. Napriek tomu, že úroky hypoték od minulého leta stúpili dvojnásobne, pokles cien domov a bytov je dôvodom, že sa dnes po prepočítaní oplatí kúpiť nehnuteľnosť viac než pred rokom.

Zdroj.: Národná banka Slovenska, Štatistický úrad SR

A ako je to s cenou bytov v Brezne v tomto roku? Veľký rozdiel je medzi cenou nových a starých bytov. V dvoch etapách, v máji a októbri tohto roku, boli prvým užívateľom odovzdané nové, pre Brezno luxusné byty v novej lukratívnej lokalite Kasárne. Do užívania odovzdali 2 bytové domy, v ktorých sa nachádza 72 bytov. Bytové domy majú 6 nadzemných podlaží, na každom podlaží sa nachádza 6 bytov – 1-izbové, 2-izbové a 3-izbové varianty. Luxusný bytový dom - Rezidencia Gemini bola ukončená koncom roka, Zájemcovia si môžu vybrať od 1-izbových bytov s predzáhradkou, po 4-izbové byty s rozľahlými strešnými terasami. Objekt disponuje vlastným oploteným areálom so záhradou, ihriskom, workoutom a oddychovou zónou. Samozrejmosťou je vybavenie s dostatkom vonkajších parkovacích státí. Originálne riešenia interiérov, špičkové stavebné materiály a najvyšší energetický štandard vrátane fotovoltickej elektrárne. Byty v lukratívnej lokalite Kasárne ponúkajú za ceny, na ktoré Brezňania neboli zvyknutí. Jednoizbové byty s rozlohou 33 – 35 metrov štvorcových sú v ponuke za 70 – 90 tisíc, čím sa cena za meter štvorcový vyšplhala až na celoslovenský priemer eur na 2 000 až 2 800 eur. Dvojizbové byty ponúkajú za 100 až 125 tisíc eur, trojizbové za 130 až 155 tisíc, čo vychádza na 1900 až

2300 eur za meter štvorcový. Štvorizbový byt s rozlohou 85 metrov štvorcových si záujemcovia môžu kúpiť za 250 tisíc eur.

V ponuke realitných kancelárií v Brezne sú aj lacnejšie byty ako je celoslovenský priemer. Staršie rekonštruované byty v blízkosti námestia možno kúpiť aj za 1500 až 1700 eur za meter štvorcový. Avšak pod cenu stotisíc eur ani tu trojizbový rekonštruovaný byt nekúpate. Za dvojizbový byt na ulici Hradby po rekonštrukcii s rozlohou okolo 65 metrov štvorcových si treba pripraviť okolo 80 tisíc eur. Pritom ešte v roku 2015 bol v ponuke za 40 tisíc. Štvorizbový byt na Ulici Fraňa ponúka realitná kancelária za 155 tisíc eur. Lacnejšie sú byty na sídlisku Mazorníkovo. Trojizbový byt s rozlohou okolo 70 tisíc metrov štvorcových je v tomto roku v ponuke za 80 tisíc eur,

NÁJOMNÉ BYTY

O nájomné byty je veľký záujem na celom Slovensku aj v Brezne. Dopyt je vyšší ako je aktuálna ponuka. V roku 1997, kedy sa začal v meste realizovať predaj bytov do osobného vlastníctva, malo mesto v majetku 1 344. V súčasnosti má k dispozícii 184 nájomných bytov, čo sú iba tri percentá z celkového počtu 5 923 breznianskych bytov.

Výstavbu prvých bytov podporených formou dotácie zo štátneho fondu rozvoja bývania iniciovala veterná smršť, ktorá v roku 1997 strhla strechu na bytovom dome na Ulici Fraňa Kráľa. Mesto tu následne realizovalo namiesto strhnutej strechy výstavbu 12 podkrovných bytov. Ďalšie nájomné byty, 23 jedno, dvoj a trojizbových, boli odovzdané do užívania o päť rokov, v roku 2003 na Mazorníkove, Ulica MPČL 2. O päť rokov neskôr, v roku 2008, sa mestu podarilo dokončiť investičnú akciu - rekonštrukciu bývalého zdravotníckeho internátu na Nálepkovej ulici na tridsaťdeväť nájomných bytov. Na Hlavine je 18 bytov nižšieho štandardu, ktoré majú v nájme rómske rodiny. Naposledy boli do užívania odovzdané nájomné byty na Štvrti Ladislava Novomestského v roku 2019. V roku 2023 je z evidencie žiadateľov po

odporučení sociálnej komisie a schválení v mestskom zastupiteľstve do poradovníka zaradených 40 na jednoizbové byty, 101 na dvojizbové a 39 žiadateľov na trojizbové byty. V poradovníku na štvorizbové byty sú dvaja žiadatelia a na obytnú miestnosť nižšieho štandardu čaká v poradovníku 10 žiadateľov.

Mesto preto začalo ešte v roku 2021 s najväčším projektom výstavby nájomných bytov za posledných 25 rokov. Nárast cien stavebných materiálov a problémy s ich dodávaním spôsobili, že výstavbu 96 nájomných bytov na sídlisku Mazorníkovo museli na takmer rok prerušiť. V tomto roku však práce opäť obnovili. Objekt s 96 nájomnými bytmi bude pozostávať z 10 jednoizbových, 42 dvojizbových, 37 trojizbových a 7 štvorizbových bytov stredného štandardu určených najmä pre mladé rodiny a ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné bývanie. Priemerná plocha bytu vychádza okolo 60 štvorcových metrov. Magistrát tiež podporil výstavbu bytových domov v areáli bývalých kasární, ktoré počas minulého roka odovzdali do užívania prvým obyvateľom. Mesto zároveň pripravuje ďalšie projekty súvisiace s bytovou politikou, od Banskobystrického samosprávneho kraja napríklad odkúpilo bývalý internát na Mládežníckej ulici, ktorý plánuje prerobiť na štartovacie byty pre mladé rodiny.

KVALITA OVZDUŠIA

Vojna na Ukrajine spôsobila enormné zvýšenie ceny plynu na svetových trhoch. Ceny plynu na Slovensku patria v roku 2023 z dôvodu ich zastropovanie a následného dotovania zo štátneho rozpočtu k najnižším v Únii. Avšak Brezňania, majitelia rodinných domov, sa začali vo veľkom zásobovať palivovým drevom. Z obavy, že plyn zdražie aj pre domácnosti, mnohí znížili spotrebu plynu a začali dokurovať krbom, nakupovali kachle a iné pece vhodné na kúrenie drevom. Dvory rodinných domov sa zaplňali drevom. Hlavne vo večerných hodinách v zime bolo vidieť aj voľným okom pozorovateľné väčšie zadymenie ovzdušia. Práve vykurovanie domácností tuhým palivom je najvýznamnejším zdrojom emisií. Vzhľadom na kotlinovú polohu a vyšší výskyt inverzií, bol predpoklad, že sú tu podmienky

zhoršené. Z tohto dôvodu mesto aj celý okres Brezno je zaradené medzi rizikové oblasti z hľadiska kvality ovzdušia. Aj preto sa mesto Brezno v spolupráci so Smart Cities klubom a Slovenským hydrometeorologickým ústavom rozhodlo tohto roku na námestí - blízko mestskej veže - umiestniť mobilnú monitorovaciu stanicu na meranie kvality ovzdušia. Určená je na monitorovanie koncentrácií znečisťujúcich látok v rôznych časových úsekoch dňa. Prístroje v stanici odoberajú prachové častice na filtre, ktoré sú následne analyzované v laboratóriu SHMÚ. Aby sa ukázali objektívne ukazovatele, Slovenský hydrometeorologický ústav namontovali na námestí monitorovaciu stanicu v auguste. Z polročného merania – cez mobilnú monitorovaciu stanicu vyplynulo, že Brezno má problém s kvalitou ovzdušia; namerali tu vysoké hodnoty prachových častíc. Konštatovali, že najväčší podiel na tom mala vykurovacia sezóna. V decembri zaznamenali deväť prekročení denného limitu. Vyšší počet prekročení toho limitu PM10 zaznamenali v decembri len v Jelšave a Plášťovciach. Za znečistené ovzdušie môžu podľa meraní najmä domácnosti, ktoré kúria tuhým palivom.

Breznianska samospráva sa rozhodla pre umiestnenie mobilnej monitorovacej stanice v meste aj z dôvodu, aby zistila, aké koncentrácie častíc, ktoré znečisťujú životné prostredie, sa nachádzajú v meste v období pred otvorením druhej etapy obchvatu Brezna na konci septembra. Získané údaje budú slúžiť aj na porovnanie s nameranými koncentraciami po presmerovaní tranzitnej dopravy smerom na Tisovec práve cez obchvat mesta.

ZDRAVOTNÍCTVO

NEMOCNICA ZRENOVOVALA PÔRODNICU

V spolupráci s mestom a ďalšími sponzormi sa Nemocnici s poliklinikou Brezno podarilo zrekonštruovať časť pracoviska gynekologicko-pôrodnického oddelenia a to bez akéhokoľvek obmedzenia prevádzky. Obnovou prešli ambulancie i priestory pre personál, novorodenecká vyšetrovňa, pôrodný aj novorodenecký box a rekonštrukcie sa dočkalo aj

ďalších päť patientskych izieb, ktoré už spĺňajú štandardy 21. storočia. V každej sa nachádza televízor, chladnička, kanvica aj nové hygienické zariadenie. Na oddelení je tak zmodernizovaných dovedna sedem z celkovo 26 izieb, ktoré budú postupne obnovovať v ďalšej fáze rekonštrukcie. Už dnes však breznianska nemocnica ako jedna z mála na Slovensku disponuje nadštandardnou otcovskou izbou, kde svoje prvé dni po pôrode môže tráviť matka s dieťaťom spolu s partnerom v domácom pohodlí.

NOVÉ SANITNÉ VOZIDLÁ

Dňa 12. januára odovzdali zástupcovia nášho regiónu: - predseda BBSK Ondrej Lunter, primátor mesta Brezna Tomáš Abel, personálny riaditeľ Železiarní Podbrezová Ján Villim, riaditeľ NsP Brezno Jaroslav Mačejovský, námestníčka LPS Edita Niklová kľúče piatim uzlom záchranej zdravotnej služby rýchlej zdravotnej pomoci - RZP Brusno, RZP Bystrá, RZP „S“ Brezno, RZP Pohorelská Maša a RZP Muránska Huta. Sanitky boli zakúpené prostredníctvom euro-fondového projektu. Nemocnica pokračuje vo zvyšovaní úrovne zdravotnej starostlivosti. Snaží sa modernizovať a nakupovať nové prístroje, ale aj zabezpečiť rýchlosť poskytnutia urgentnej prvej pomoci. Prevádzkuje šesť staníc záchranej zdravotnej služby a zároveň je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dopravnej zdravotnej služby. Prvých päť vozidiel slávnostne odovzdali do užívania v úvode roka a šieste začiatkom decembra. Sanitné vozidlá s najmodernejším záchranským vybavením prispievajú ku kvalite urgentnej starostlivosti-

PETÍCIA ZA ZACHOVANIE NEMOCNICE

Ministerstvo zdravotníctva SR koncom decembra 2022 zverejnilo prvú čiastkovú fázu kategorizácie nemocničnej siete, z ktorej vyplynulo, že breznianska nemocnica by sa mala zaradiť medzi nemocnice najnižšej úrovne len s 1 povinným medicínskym programom. Podľa výsledkov prvej fázy kategorizácie bude jedna nemocnica piatej, tri nemocnice štvrtej, deväť nemocníc tretej úrovne, 33 nemocníc druhej úrovne, 42 nemocníc prvej úrovne a špecializovaných nemocníc. Odbor kategorizácie ústavnej starostlivosti a nemocníc ministerstva bez predstavenia

náležitých výpočtov uviedol, že geografická dostupnosť okresu Brezno je 34,84 minút. Tento výpočet je však nesprávny. Okres Brezno má 30 sídel (1 mesto a 29 obcí), z ktorých až 17 obcí s počtom obyvateľov takmer 23 300 má čas dojazdu do nemocnice II. alebo vyššej úrovne, minimálne 45 minút, v niektorých prípadoch viac ako hodinu. Ak by naozaj vyšli tieto plány a nemocnicu prekvalifikovali, došlo by k zhoršeniu dostupnosti zdravotnej starostlivosti obyvateľov regiónu a po čase aj k zníženiu rozsahu niektorých poskytovaných zdravotných výkonov. S týmto rozhodnutím vedenie nemocnice, mesta, ani jej akcionár Železiarne Podbrezová striktne nesúhlasia. Pridali sa k nim aj starostovia všetkých obcí v okrese Brezno, ktorí voči tomuto rozhodnutiu vyjadrili odmietavé stanovisko. Všetci spoločne sa postavili za záchranu breznianskej nemocnice.

Vedenie nemocnice sa obáva najmä ohrozenia dostupnej zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov okresu. Argumentovalo napríklad vzdialenosťou a vysokými dojazdovými časmi z viacerých obcí na Horehroní. Riaditeľ nemocnice Jaroslav Mačejovský konštatoval, že rozhodnutie zaradiť brezniansku nemocnicu medzi nemocnice prvej úrovne vnieslo pocit neistoty aj medzi zamestnancov. Nemocnica je druhým najväčším zamestnávateľom v regióne a pracuje tu vyše 600 ľudí. Nemocnica v Brezne vyjadrila nesúhlas so zaradením do prvej úrovne kategorizácie ešte začiatkom januára, rezortu zdravotníctva vtedy odoslala oficiálnu žiadosť o preradenie do druhej úrovne. Na túto žiadosť odpoveď nedostali napriek tomu, že sme túto odpoveď urgovali. Vyskytli sa obavy, že ak ministerstvo rozhodnutie nezmení, od roku 2024 nebudú môcť v Brezne vykonávať niektoré zdravotnícke činnosti. Breznianska nemocnica funguje už takmer 50 rokov, prevádzkuje sedem lôžkových oddelení, ďalšie nelôžkové oddelenia a 27 ambulancií. V uplynulých rokoch nemocnica zrekonštruovala urgentný príjem, centrálnu operačnú sálu i viaceré oddelenia a ambulancie..

Mesto Brezno, nemocnica, Železiarne Podbrezová a všetky obce okresu Brezno spustili v januári petičnú akciu za zachovanie Nemocnice s poliklinikou Brezno, n. o.,

v celom jej doterajšom rozsahu poskytovaných služieb, Zber podpisov pod petíciu, ktorá vyjadruje nesúhlas so zaradením breznianskej nemocnice medzi nemocnice prvej úrovne, sa uskutočňoval od 25. januára do konca februára. Celkovo ju podpísalo 29.772 osôb. Primátor Brezna , ako predseda správnej rady nemocnice sa poďakoval verejnosti, že jej nie je ľahostajný osud nemocnice. Skonštatoval, že petícia zmobilizovala celé Horehronie a verejnosť situáciu vníma veľmi nešťastne. Zozbierané podpisy osobne zanesol na Ministerstvo zdravotníctva

Ministerstvo odpovedalo na petíciu: ...*“Cieľom ministerstva a optimalizácie siete nemocníc je zvýšiť kvalitu a dostupnosť poskytovania zdravotnej starostlivosti občanom celého Slovenska. MZ SR komunikuje s vedením nemocnice NsP Brezno, a aj nemocnicu 2x za uplynulé týždne navštívilo. Zároveň MZ SR rokovalo aj s petičným výborom. Petíciu občanov regiónu v okolí Brezna berieme s plnou vážnosťou, podnetmi uvedenými v petícii a podnetmi, ktoré zazneli počas rokovania sa zaoberáme. Vnímame aj problematickú dostupnosť vzhľadom na terén a horskú oblasť. Práve preto nemocnice I. úrovne a teda aj nemocnica v Brezne má možnosť poskytovať programy zo škály 32-och doplnkových programov a 18-tich nepovinných programov, tak aby bola zabezpečená dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre občanov. A nemocnici bolo schválených až 22 programov. „*

ROKOVANIA O KATEGORIZÁCI

Na základe výsledkov petície a iných aktivít vedenia breznianskej nemocnice, náš región so svojim pracovným tímom 3. mája navštívil štátny tajomník MZ SR Michal Palkovič. S vedením nemocnice v zastúpení riaditeľa nemocnice Jaroslava Mačejovského, primátora mesta Brezno a predsedu nemocničnej správnej rady Tomáša Abela a generálneho riaditeľa Železiarní Podbrezová, a.s. a člena nemocničnej správnej rady Vladimíra Sotáka, a za účasti predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Ondreja Luntera. Štátny tajomník rokoval o náležitej kategorizácii nemocnice a o zachovaní potrebného rozsahu medicínskych programov a služieb. Návšteva nadväzovala na stretnutie zástupcov nemocnice so zástupcami ministerstva zdravotníctva v Bratislave. Rokovania boli na vysokej odbornej úrovni a trvali niekoľko hodín. Predstavitelia nemocnice v nich odbornými a objektívnymi argumentmi trvali na požiadavkách, ktoré voči ministerstvu vzniesli prostredníctvom petície za zachovanie Nemocnice s poliklinikou Brezno, neziskovej organizácie v celom jej doterajšom rozsahu poskytovaných zdravotníckych činností a za jej zaradenie do siete kategorizovaných nemocníc II. úrovne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

Pre región malo toto rokovanie veľký význam, nakoľko rozhodnutie ministerstva zdravotníctva je veľmi dôležité pre dostupnosť ústavnej zdravotnej starostlivosti pre našich obyvateľov. Zo strany predstaviteľov nemocnice zazneli odborné, racionálne argumenty s náležitou právnou podporou a príslušnou dávkou emócií. Na záver rokovaní štátny tajomník absolvoval prehliadku nemocnice, v rámci ktorej okrem iných nemocničných pracovísk navštívil nemocničnú pôrodnicu a gynekológiu. Primár gynekologicko-pôrodnického oddelenia Martin Mičej ho previedol jednotlivými pracoviskami oddelenia. Ukázal mu nový pôrodný box, nadštandardnú izbu. Zároveň mu podrobne predstavil činnosť i víziu oddelenia, trend vzrastajúcej gynekologickej operatívy. Deklaroval pripravenosť oddelenia

poskytnúť predpôrodnú a pôrodnú starostlivosť všetkým mamičkám, ktoré sa rozhodnú svoje dieťaťko priviesť na svet práve v našej nemocnici.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

AUTOMATICKÉ DEFIBRILÁTORY

Nemocnica s poliklinikou Brezno n. o. zakúpila šesť nových automatických defibrilátorov AED do sanitných vozidiel dopravnej zdravotnej služby. Defibrilátory sú súčasťou obnovy prevádzky dopravnej zdravotnej služby. Sú určené ako vybavenie sanitných vozidiel dopravnej zdravotnej služby

ŠKOLSTVO A KULTÚRA

BREZNIANSKE ŠKOLY

VÝROČIE PRACOVISKA ŠKOLY

Základná umelecká škola v Brezne oslávila piate výročie otvorenia elokovaného pracoviska, ktoré slúži na vyučovanie literárno-dramatického a tanečného odboru. Pri tejto príležitosti v javiskovej sále usporiadala slávnostný koncert, ktorým potešila srdcia všetkých divákov. Mestu Brezno v roku 2017 začalo s rekonštrukciou vo vlastnom objekte na Nálepkovej ulici. O rok na to už slávnostne otvorilo elokované pracovisko, ktoré odvtedy slúži na vyučovanie tanečného a literárno-dramatického odboru. V objekte sa nachádzajú dve tanečné sály, spoločná divadelná sála s malým javiskom, dve triedy na vyučovanie literárno-dramatického odboru, zborovňa pre učiteľov, dve šatne, miestnosť pre upratovačku a sociálne zariadenia, vrátane spísch. Pozitívom je, že vznikom elokovaného pracoviska sa uvoľnili priestory v hlavnej budove na Krčulovej ulici, ktoré teraz môžu využívať hudobníci. Tanečníci získali svoj vlastný priestor a herci okrem tried aj javiskovú miestnosť. Záujem majú i seniori. V literárno-dramatickom a tanečnom odbore poskytuje škola vzdelávanie pre predškolákov, žiakov základných, stredných škôl, ktorých momentálne eviduje 87. Od októbra je súčasťou elokovaného pracoviska aj 20 breznianskych seniorov. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečujú štyria kvalifikovaní učitelia, a to v literárno-dramatickom odbore Veronika Mravcová, Pavol Olešňan, v tanečnom Andrej Andrejkovič a Pavol Čižmár.,,

OBNOVA MATERSKEJ ŠKOLY NA MAZORNÍKOVE

Materská škola, ktorá sídli v Základnej škole na Mazorníkove prešla obnovou z dôvodu nevyhovujúceho tepelno-energetického hľadiska budovy. Zaznamenané

boli značné tepelné straty, neekonomická prevádzka objektu a neefektívne vynakladanie finančných prostriedkov, čo malo za následok aj negatívny vplyv na životné prostredie. Breznianska samospráva sa rozhodla túto situáciu zlepšiť. Pred letom začala s prácami, ktoré ukončila v posledných novembrových dňoch. Podarilo sa zatepliť steny, strop nad štvrtým nadzemným podlažím, vymeniť okná, dvere ako aj obkopať a zaizolovať vlhkú stenu pod úrovňou terénu. Schodisko susediace s budovou školy nadstavili až do štvrtého nadzemného podlažia. Vo vnútorných priestoroch školy v triedach osadili rekuperačné jednotky, ktoré budú vetrať priestory bez nutnosti otvorenia okien, a v celej budove materskej školy vymenili svietidlá za úsporné LED. Projekt bol podporený cez operačný program Kvalita životného prostredia a bol financovaný z EÚ fondov (Európsky fond regionálneho rozvoja), štátneho rozpočtu a vlastných zdrojov mesta Brezno.

NOVY RIADITEĽ GYMNÁZIA

Ku dňu 31.12.2023 skončil na pozícii riaditeľa školy PhDr. Miroslav Glembek. V roku 1986 bol Školskou správou v Banskej Bystrici menovaný do funkcie zástupcu riaditeľa školy a v roku 1990 ho učitelia gymnázia zvolili za riaditeľa. Túto funkciu vykonával viac ako tridsať rokov a zanechal na breznianskom gymnáziu nezmazateľnú stopu. V minulom roku získal za svoje úspechy ocenenie - Cenu mesta Brezna. Na jeho miesto nastúpil do funkcie riaditeľa školy Mgr. Daniel Struhár, ktorý je doterajším učiteľom na tejto škole.

SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

KRST KNIHY PETRA ZIFČÁKA

V druhý decembrový piatok sa v priestoroch Strednej odbornej školy techniky a služieb v Brezne uskutočnil slávnostný krst knižnej novinky známeho breznianskeho rodáka Petra Zifčáka. Športovec, volejbalista, futbalista, ale predovšetkým humorista, výtvarník a karikaturista, ktorého tvorbu už roky publikujú domáce i zahraničné

periodiká, Peter Zifčák je mimoriadne všestranný. Je zakladateľ dnes už medzinárodnej súťaže kresleného humoru a satiry Bomburova šablňa a držiteľ slovenského rekordu vo vytvorení najväčšieho kresleného vtipu. Od roku 2005 sa venuje aj písaniu a ilustrovaniu kníh. V priebehu jednej dekády mu vyšla už tretia rozprávková knižka. Nová kniha dostala názov *Rozprávky z kráľovskej hvezdárne* Krstným otcom knihy mal byť pôvodne riaditeľ martinského vydavateľstva Martin Farkaš, no pre chorobu sa na tomto slávnostnom akte nemohol zúčastniť. Cestovinovými písmeňkami ju preto pokrstila Monika Ďurajová, zástupkyňa Strednej odbornej školy techniky a služieb Brezno, ktorá podujatie hostila. K zástupu gratulantov sa pridal aj viceprimátor mesta Miroslav Fašang, ktorý autorovi poďakoval za jeho tvorbu a poprial mu veľa spokojných čitateľov.

Rozprávky z kráľovskej hvezdárne vyšli s finančnou podporou mesta Brezno v náklade 1300 kusov vo vydavateľstve Osveta v Martine.

OBNOVA POMNÍKA NA KRTIČNEJ

Počas Slovenského národného povstania fašistické vojská neďaleko Brezna chladnokrvne popravili 31 civilistov. Najstaršia obeť mala 80 a najmladšia iba šesť rokov. Na ich počesť stojí pri letisku v Rohoznej pomník, ktorý sa mestu vďaka dotácii z ministerstva obrany podarilo zachrániť. Rekonštrukčné práce zahájili začiatkom októbra, práce ukončili do konca roka. Obnova pomníka a nástupnej plochy sa zrealizovala za 16 500 eur, pričom ministerstvo obrany na tento účel vyčlenilo 15 tisíc eur a zvyšné prostriedky mesto doplatilo z vlastných zdrojov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

KLUB ŠTEFÁNKA BREZNO

Klub M. R. Štefánika Brezno, ktorý vznikol v roku 2016, je členom Spoločnosti Milana Rastislava Štefánika. Je to občianske združenie, ktoré rozvíja a organizuje svoju činnosť v zmysle myšlienkového odkazu M. R. Štefánika v duchu zásad vlastenectva, humanizmu a demokracie. Spoločnosť bola založená v roku 1990 a má v súčasnosti

viac ako 1000 členov po celom Slovensku i v zahraničí. V mnohých mestách na Slovensku vznikajú miestne kluby. Na októbrovom Valnom zhromaždení Spoločnosti M. R. Štefánika v Trenčíne v rámci aktivity a činnosti klubov z celého Slovenska náš Klub M. R. Štefánika Brezno získal titul *Klub Roka 2023*. Ocenenie za klub prevzal predseda klubu, primátor mesta Tomáš Abel. .

V tomto roku sa klub prezentoval týmito aktivitami:

- Predsedníctvo Klubu M. R. Štefánika v Brezne zorganizovalo spomienkové slávnosti, ktoré sa uskutočnili dňa 15. júla na chate „Štefánička“ pod Ďumbierom.
- Zástupcovia Klubu Brezno pri Spoločnosti M. R. Štefánika sa 23. júla zúčastnili výstupu na Bradlo pri príležitosti 143. rokov narodenia nášho generála.
- *Miestny klub Brezno zorganizoval 14. septembra výstup stredoškolskej mládeže a pedagógov z breznianskych škôl na chatu M. R. Štefánika spojený s predchádzajúcou vedomostnou súťažou študentov o živote a diele generála. Štefánika. Podujatia sa zúčastnilo 149 študentov a pedagógov škôl, ktorí napriek nepriaznivému počasiu absolvovali vedomostnú súťaž v zariadení chaty ZÁZVOR vo vstupnej časti doliny z Trangošky pred výstupom "študentov - odvážlivcov" na „Štefáničku“ pod Ďumbierom, kde poviesili pamätný veniec k pamätnej bronzovej tabuli M. R. Štefánika. Podujatie bolo úspešne realizované po predchádzajúcom pokuse v júni tohto roku., kedy pre neutíchajúce búrkové počasie bol výstup mládeže odložený na "lepšie časy".*

MESTSKÁ VEŽA – KULTÚRNA PAMIATKA ROKA

Dominanta mesta – mestská veža, sa uchádzala o priazeň v súťaži o najkrajšiu obnovenú pamiatku Kultúrna pamiatka roka – Fénix. V rámci 16. ročníka súťaže o prestížne ocenenie bojovalo až 36 obnovených pamiatok, ktoré splnili podmienky prihlásenia sa do súťaže. Medzi historickými skvostami sa tento rok nachádzali kaštiele, sakrálne stavby, ale aj zaujímavé technické národné kultúrne pamiatky z celého Slovenska, ktorých obnova bola dokončená v rokoch 2021 a 2022. Ide o súťaž,

ktorej cieľom je podporovať zodpovedný prístup vlastníkov národných kultúrnych pamiatok a predstaviteľov samosprávy miest a obcí k ochrane kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky. Naša mestská veža bola zaradená do užšieho výberu, medzi TOP 12 pamiatok,, ktoré sa mohli uchádzať o prestížny titul Fénix – Kultúrna pamiatka roka. Proces obnovy zvonice posúdila odborná porota zložená zo špičkových odborníkov z radov architektov, reštaurátorov, zástupcov pamiatkových úradov či odboru ochrany pamiatkového fondu MK SR. O ďalšom osude mestskej veže v tejto súťaži mohli rozhodnúť obyvatelia, ktorí hlasovali za najkrajšiu kultúrnu pamiatku roka. V dvanástke nominovaných boli okrem našej veže Kaštieľ v Chtelnici, Kaštieľ v Borši, Kostol sv. Jána Krstiteľa v Liptovskom Jáne, Meštiansky dom v Banskej Štiavnici, Trakčná meniareň v Hornom Smokovci, Kolonádový most v Piešťanoch, Piargska brána v Banskej Štiavnici, Zrkadlová sála Divadla J. Palárika v Trnave, Meštiansky dom č. 12 na Námestí SNP v Banskej Bystrici, Kostol sv. Žofie v Zborove a Kaštieľ vo Vieske nad Žitavou (Arborétum Mlyňany.

Mesto Brezno s prihlásenou mestskou vežou získalo cenu Fénix za výnimočný počin záchrany národnej kultúrnej pamiatky. Ocenenie za jej príkladnú obnovu a sprístupnenie verejnosti z rúk ministerky kultúry Natálie Milanovej a predsedu odbornej poroty súťaže Petra Kresánka prevzal primátor Tomáš Abel na slávnostnom galavečere, ktorý RTVS odvysielala v pondelok 8. mája na Jednotke. Nakrúcanie udeľovania ocenení Fénix sa uskutočnilo v krásnych historických priestoroch hradu Červený kameň. Špeciálnym hudobným hosťom bol Paľo Habera, večerom sprevádzal moderátor Michael Szatmáry. Laureáti súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka získali nielen sošku

a osvedčenie o udelení ceny, ale aj finančnú odmenu vo výške 10 000 eur od generálneho partnera súťaže Nadácie SPP.

Spolu s mestom Brezno Cenu Fénix – Kultúrna pamiatka roka získali: za komplexnú obnovu objektu pamiatky Kostol sv. Jána Krstiteľa v Liptovskom Jáne, ktorý sa zároveň stal držiteľom ocenenia Fénix – Cena Nadácie SPP, Meštiansky dom č. 12 na Námestí SNP v Banskej Bystrici za čiastočnú obnovu ucelenej časti objektu pamiatky. Čestné uznanie odbornej poroty za dlhodobé a vytrvalé úsilie obce pri záchrane rozsiahlo deštruovanej národnej kultúrnej pamiatky a jej rekonštrukciu a obnovu udelili obci Zborov za obnovu Kostola sv. Žofie v Zborove.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

KNIHA KOLÁŽISTU ERNESTA SVRČKA.

Ernest Svrček, známy kolážista, vydal tohto roku knihu. Autor dal knihe nevšedný názov Zjavenie apoštola Jána. Dielo venoval pre neho najdrahšej bytosti, dcére Hanke, ktorá umrela v roku 1994 ako 23 – ročná. V knihe sa nachádza 147 obrázkov, jedinečným je Judášova zrada, skombinovaná z Poslednej večere a ubiedených afrických detí, sediacych pod nohami Krista a apoštolov s jedlom v miskách na zemi.

Kniha uzrela svetlo sveta a v piatok 12. mája zažila svoju slávu. V synagóge ju uviedli do života primátor Brezna spoločne so starostom rodnej obce autora, Dubovej pri Modre. Hlavným posolstvom knihy je podľa autora vstúpiť si do seba, byť každý človekom a nehľadať chyby inde, ale začať u seba. Autor poďakoval mestu Brezno, primátorovi Tomášovi Abelovi, starostovi Dubovej pri Modre Ľudovítovi Ružičkovi, ktorí v podstatnej mieste prispeli k vydaniu tejto knihy, ako aj grafikovi Ferdinandovi Hrablayovi za trpezlivosť a užitočné rady.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

KULTÚRNE PODUJATIA

PÁRAČKY NA BUJAKOVE

V podvečer 10. februára sa v bývalej škole na Bujakove už tradične stretli tri generácie. Napriek tomu, že na budove sa podpísal zub času, vo vnútri bolo príjemne až veľmi teplučko, v rohu miestnosti sa nachádza piecka, v ktorej praskal ohnák, a pripomínal staré dobré časy, čaro zvykov a tradícií našich predkov. Páraním peria si ľudia v minulosti spríjemňovali dlhé zimné večery. Táto aktivita patrila medzi obľúbenú činnosť spojenú s odpočinkom a zábavou. V minulosti sa ženy, obyčajne z každého domu aspoň jedna, pri páraní peria schádzali u konkrétnej gazdinej. Pripravovali ho do hotových našitých vankúšov, ako výbavu pre svoje dcéry.

Tradíciu páračiek v Brezne oživilí pred veľa rokmi v dome u Gondovcov, neskôr sa začali ženičky stretávať v starej škole. Aj tentokrát sedeli okolo stolov, a veru sa domácim prácam priučali aj deti. Dlhoročná prax skúsených gazdín sa nezaprie, robota im išla sama od ruky. Neskôr prácu žien a dievčat prerušili chlapi z mužskej speváckej skupiny Krnohári v sprievode harmoniky a heligoniek. Najprv hostia poprosili, či im dovoľia vojsť. Keď dostali súhlas, pekne sa pozdravili, poďakovali za prijatie a všetko dobré povinšovali. Nechýbali žarty, neskôr do peria aj kohúta na chvíľu hodili.

Hlavný organizátor Erik Duhan pozval na akciu aj kolegov mestských poslancov. Párať perie pomohla Ľubica Štugnerová, priučili sa i Martin Ridzoň a Július Obernauer, ako aj Ivana Kružliaková, predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej, ktorej Krnohári sú kolektívnym členom. Veru prišla aj najstaršia páračka zo Zadných Halán v úctyhodnom veku 96 rokov Elena Žilíková. Na staré dobré časy zaspomínali hlavné gazdiné Anna Gondová, Anna Žeravá. Gazda Jozef Gonda porozprával o zážitkoch, ako niekedy sedel v laviciach starej školy.

KARNEVAL NA ĽADE

Hlavný organizátor mesto Brezno v spolupráci s ambasádormi športu 12. februára pripravili sprievodný program pre deti a ich rodičov počas verejného korčuľovania - milé podujatie Karneval na ľade. Masky boli všakovaké, milé podujatie Karneval na ľade potešilo všetkých účastníkov. Záujemcovia sa však mohli kedykoľvek zapojiť do hier a opäť sa ísť voľne korčuľovať. Každý z nich si odniesol sladkú odmenu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

FAŠIANGOVÉ OSLAVY

Mesto Brezno už tradične pripravilo pre svojich obyvateľov a návštevníkov z okolia fašiangové oslavy. Dvadsiateho druhého februára nastúpila popolcová streda a za ňou prišiel na rad 40-dňový pôst. Na námestí bolo veselo Fašiangy boli odjakživa symbolom radosti, veselosti a hojnosti. O pravú fašiangovú zábavu v našom meste sa tohto roku postarali seniori z denného centra Prameň, ktorí si na ten deň vlastnoručne vyrobili masky. Vystúpil aj folklórny súbor Kýčera z Čierneho Balogu. Najskôr spoločne zaspievali pred mestským úradom, zavítali do kancelárie primátora, ktorý bursovníkov pohostil a spoločne odišli v sprievode na námestie. Seniori a folkloristi ľuďom spievali, tancovali. Podujatie malo aj charitatívny rozmer. Fašiangy sú nielen obdobím veselosti a tancovačiek, ale aj hodovania, jedla a pitia. Nechýbalo preto niečo na zohriatie či na zajedanie, navyše spojené s benefíciou. Výťažok 704,50 eura z charitatívneho primátorského guláša mesto Brezno venovalo rodine Ridzoňovej, ktorá žije v spoločnej domácnosti s 35-ročným synom. Pred piatimi rokmi rodinu postihlo nešťastie, syn spadol z výšky a následkom krvácania a opuchu mozgu bol osem mesiacov v bdelej kóme.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SÚŤAŽ V TANEČNOM ŠPORTE

Prvý aprílový víkend to v Brezne žilo tancom. Nádherná hudba, odlesky krásnych šiat, športová hala premenená na tanečnú sálu a vynikajúce výkony tanečných párov. To všetko tvorilo jedinečný zážitok dvoch súťaží v tanečnom športe. O kvalite podujatia svedčila bohatá účasť súťažiacich aj divákov.

FáberDance Team Slovakia, Breznianske tanečno-športové centrum Rytmus Brezno – Juraj Fáber, Ľubica Golianová v spolupráci s mestom Brezno cez víkend 1. a 2. apríla organizovali dve podujatia. V sobotu na 1. kole Slovenského pohára sa zúčastnilo 154 tanečných párov zo Slovenska, Čiech, Maďarska, Ukrajiny, Poľska, v nedeľu ich bolo ešte o niečo viac, súťažilo až 180 párov.

Na stupienkoch najlepších stáli aj tanečné páry z Brezna. Pohár primátora si v kategórii dospelí v latinskoamerických tancoch odniesol pár z Popradu. Tretie miesto získali domáci súťažiaci Emka Turňová a Jakub Gergeľ z FáberDance Team Slovakia. V kategórii dospelí štandardné tance Pohár primátora vyhral pár zo Žiaru nad Hronom, pričom v tejto kategórii sa z druhého miesta tešili Martin Vernársky a Sheila Pšenáková z FaberDance Team Slovakia. V kategórii juniorov zvíťazili Kristián Kohan a Zuzana Paučíková z breznianskej tanečnej školy Juraja Fabera. Všetky páry podali pekné výkony a za výbornú reprezentáciu im patrí poďakovanie. Ceny najlepším odovzdali hostia primátor Tomáš Abel a jeho zástupca Miroslav Fašang.

DEŇ MATIEK

Pri príležitosti Dňa matiek mesto Brezno druhú májovú nedeľu pripravilo pre všetky mamičky kultúrno-zábavné podujatie na námestí. Napriek chladnému počasiu si ho nenechali ujsť celé rodiny. V úvode mamám, mamičkám a starým mamám všetko dobré k ich sviatku poprial primátor Tomáš Abel a jeho zástupca Miroslav Fašang. Spoločne zároveň maminky potešili malým darčekom. Na podujatí pod moderátorskou taktovkou Mareka Poliaka oslávenkyniam spevom zablahoževal aj

finalista prvej série Slovensko hľadá Superstar Tomáš Bezdeda. Skvelé výkony predviedla vystúpením Základná umelecká škola Talentárium, o smiech a zábavu sa postarala Sranda banda s komediálnou šou, ktorá svojimi kúzлами očarila hlavne deti. Milým spestrením Dňa matiek boli tradičné preteky lezúňov, ukážky dobrovoľných hasičov, obľúbené maľovanie na tvár, tombola so zaujímavými cenami a ďalšie aktivity, ktoré si mohli všetci užiť plným priehrštím.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DNI MESTA

Dni mesta je veľký mestský sviatok, najvýznamnejšie kultúrno – spoločenské podujatie mesta, ktoré sa pravidelne koná každoročne od roku 1995 na konci mája alebo začiatkom júna za účasti mnohých hostí, návštevníkov z okolia a obyvateľov mesta. Mesto pozýva na túto príležitosť aj viacej zvučných hudobných hostí. Popri nich sa v pestrom programe predstavujú aj domáce umelecké kolektívy a študenti miestnych škôl. Bohatý program mestských osláv vyvrcholil v prvých júnových dňoch - v piatok a sobotu večer na breznianskom námestí, no sprievodné podujatia trvali počas celého týždňa a na svoje si v nich prišli všetci od žiakov materských škôl až po breznianskych seniorov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát a fotografie v elektronickej podobe

GASTRO MUSIC FESTIVAL

Historické repliky áut prispôsobené na podávanie jedál a nápojov v unikátnom štýle na niekoľko dní zaparkovali na breznianskom námestí, aby návštevníkom ponúkli od 24. augusta gastronomické špeciality z celého sveta. Do Brezna po prvýkrát zavítala jedinečná štvordňová akcia plná chutného jedla a príjemnej hudby, ktorá dala bodku za tohtoročným Breznianskym kultúrnym letom. Gastromusic festival priniesol do nášho mesta kvalitné a nápadité pouličné občerstvenie od výmyslu sveta. Návštevníci si od štvrtka do nedele mohli v príjemnom retro prostredí vychutnať streetfood špeciality spolu so zaujímavým hudobným programom. Na pódiu sa postupne vystriedali interpreti ako Majka Valentová, Peter Lipa Jr., Martin Harich, Saxana Sapietová, Robert Burian či Marek Kotian & Roman Mečiar. Na svoje si prišli aj deti. Počas posledného augustového víkendu sa mohli vyblázniť v detskej zóne, v ktorej nechýbalo mega puzzle s pexesom či rozprávkový kolotoč.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SPEVÁCKY ZBOR OSLÁVIL ŠTYRIDSIATE PIATE VÝROČIE

Sobota 17. júna bola pre Spevácky zbor mesta Brezna výnimočná. Slávnostným koncertom si v synagóge pripomenul nádherných 45 rokov od svojho vzniku. Na slávnostnom koncerte jubilantovi zaspieval hosť z Revúcej, spevácky zbor Quirin pod taktovkou dirigenta Jaroslava Petra. Svojich priaznivcov potešil nádhernými skladbami aj Spevácky zbor mesta Brezna, ktoré nacvičil pod novou dirigentskou taktovkou. Dlhoročný dirigent profesor Milan Pazúrik po štyridsiatich rokoch obetavej práce v zbere symbolicky odovzdal dirigentskú taktovku a umelecké vedenie telesa dirigentke Barbore Hornáčkovej, ktorá so zborom spolupracuje už od roku 2022. Jubilantovi zablahoželali aj pozvaní hostia. Na slávnostný koncert prijali pozvanie a k 45. výročiu oslávencovi prišli zablahoželať aj zástupcovia mesta, primátor Tomáš Abel, viceprimátor Andrej Barančok, predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej Ivana Kružliaková, zástupcovia hudobných telies v Brezne, dirigent

Dychového orchestra Marián Švoňava, kapelník Ivan Sýkorka, Erik Škôlka za Divadelný súbor Jána Chalupku.

VÝSTAVA INSITNÝCH OBRAZOV Z VOJVODINY

Synagóga v Brezne počas letných prázdnin pozývala na jedinečnú výstavu insitných umelcov poskytujúcich romantický pohľad na svet, na staré časy, detaily zo života Slovákov v srbskej Vojvodine, či zvyky ich predkov zachytávajúce pestré, zrozumiteľné obrazy amatérskych maliarov. Výstavu Život v obrazoch otvorili slávnostne 1. júla a po úvodnej hre na fujare v podaní Petra Daxnera z folklórneho súboru Mostár, primátor Tomáš Abel privítal mnoho vzácných hostí, zástupcu srbského veľvyslanectva v SR Dragana Zurovaca, honorálneho konzula Srbska na Slovensku Mojmíra Vrlika, Pavla Babku – majiteľa svetoznámej galérie Babka, predsedníčku správnej rady galérie Katarínu Pucovskú, insitné maliarky z Kovačice Kláru Babkovú, Vierošlavu Svetlíkovú a starostu obce Pôtor Miroslava Činčuru.

Návštevníci výstavy mali možnosť okrem iných krásnych obrazov vidieť jeden z najslávnejších, ktorý preslávil Kovačicu a Slovákov zo Srbska po celom svete. Známa maľba Kovačická dievka už obletela celý svet, po New Yorku, Washingtone, Madride, Lisabone, Ríme, Paríži, Londýne, Ženeve, Šanghaji, Tokiu, pristála v Brezne. Na vernisáži zároveň uviedli do života knihu Gordany Blagojevič s názvom Slovenské insitné výtvarné umenie v Srbsku, a to netradične, makovou štrúdlou.

BOMBUROVE SLÁVNOSTI

V Brezne v auguste opäť vládla vynikajúca atmosféra. Mestský park v Brezne ovládol stredovek. Návštevníci tradičného podujatia Bomburove slávnosti sa mohli spoločne preniesť v čase a predstaviť si, ako asi vyzeralo centrum mesta niekoľko storočí dozadu. Nechýbali historické boje, dobový sprievod, koncerty, rozprávky pre deti, remeselný jarmok, charitatívny guláš či ochutnávka rôznych jedál.

Úvod tradične patril aj domácemu Berezunu. Stredoveké oslavy, ktoré organizovalo mesto Brezno, hneď na začiatku potešili najmenších. V mestskom parku si mohli pozrieť divadielko Šaško a kráľ, predstavenie sokoliarov a ich operených zverencov, ako aj detí, ktoré v Centre voľného času absolvovali letný denný kungfu tábor so shaolinským mníchom. K skvelej piatkovej zábave prispel koncert dvojice Jerguš Tesák & Eniesa a kapely Družina, hrajúcej folklór trochu inak.

Oslavy v sobotu otvoril dobový sprievod vedený richtárom – primátorom Tomášom Abelom, v kostýme starých Brezňanov – Hugáňov. Značná časť podujatia bola aj v tento deň venovaná deťom. Podujatie oživila spoločnosť veselých šermiarov Cassanova z Banskej Bystrice a ich divadelné vystúpenie či dobová kapela Prastrom. Skvelú bodku na záver dala kapela Modus Memory, s ktorou si všetci mohli zaspievať najväčšie hity ako Úsmev, Sklíčka, Dievčatá, Veľký sen mora, Vyznanie, V slepých uličkách a mnohé iné. Úplný záver večera patril piesni Ja viem, som len obyčajný hráč, ktorou všetci vzdali poslednú úctu zosnulému hudobníkovi a spoluzakladateľovi skupiny Elán Vašovi Patejdlovi.

Návštevníci mohli ochutnať rôzne pokrmy z čias dávno minulých alebo charitatívny primátorský guláš pod kuchárskou taktovkou Erika Duhana a od breznianskych divadelníkov. Výťažok z predaja mesto venuje 4-ročnému Mathiaskovi s ťažkými zdravotnými problémami. Súčasťou Bomburových slávností bol aj remeselný jarmok, šachový turnaj v priestoroch múzea pri kostole, do ktorého sa mohla zapojiť aj verejnosť-

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát a fotografie v elektronickej podobe

KULTÚRNE LETO

Počas dvoch letných mesiacov si Brezňania mali možnosť pozrieť širokú plejádu koncertov, filmov, divadiel a sprievodných podujatí, ktoré pre nich pripravilo mesto. V posledný júnový piatok si na svoje prišli milovníci latinsko-americkej hudby a jej rytmov. Šnúru letných podujatí odštartovala Latino párty. O skvelú náladu na námestí

sa postaral FaberDance Team Slovakia, ktorý okrem famózneho tanečného predstavenia, priniesol aj školu tanca. Ľudia sa zabávali, tancovali a tleskali. Horúce latino hity namiešal DJ Lopez a v neskorších večerných hodinách vystúpil kubánsky spevák Eusebio. V júli sa stretli priaznivci Kaviarne pod mestskou vežou, ktorým do spevu a do tanca zahrlo duo Mirka a Ondrej a ich hostia: Štefan Hrušinec, GizkaOňová, seniori DC Prameň, FaberDance Team Slovakia či na samotný záver to roztočilo Trio Excellence. Pre filmových fanúšikov bolo pripravené letné premietanie pod holým nebom. Tohtoročnou novinkou bolo, že sa uskutočnilo na nábreží Hrona aj s ponukou občerstvenia. Výnimkou bol len 5. august, kedy po ochutnávke vín premietli film na námestí. Nedeľné doobedia boli tradične vyčlenené na jogu v mestskom parku a poobedia pre deti. Mesto pre deti pripravilo hrané rozprávky v podaní hercov divadiel z rôznych kútov Slovenska.

DIVADELNÁ CHALUPKA 2023

Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici v spolupráci s našim mestom a Divadelným súborom J. Chalupku mesta Brezno pripravilo už 19. ročník inšpiratívneho festivalu s medzinárodnou účasťou Divadelná chalúpka, ktorý sa uskutočnil 20. – 23. septembra. V tomto ročníku sa predstavilo desať divadelných súborov v osemnástich predstaveniach a účinkovalo viac ako osemdesiat neprofesionálnych a profesionálnych umelcov.

Podujatie začalo v stredu 20. septembra. V dopoludňajších hodinách v sále domu kultúry zahrli pre žiakov miestnych základných škôl rozprávkové predstavenie účastníka tohtoročnej celoslovenskej prehliadky Zlatá priadka; domáce Divadlo ZUŠ Brezno sa predstavilo s moderným spracovaním klasickej rozprávky Janko Hraško. Hlavné večerné predstavenie po slávnostnom otvorení festivalu bola situačná komédia Pivo, plienky, podprsenky v podaní Divadla f*ACTOR z Liptovského Mikuláša. Pripravili aj divadelné predstavenia pre študentov stredných škôl. Ako zlatý klinec festivalu sa aj horehronskému publiku predstavila Zuzana Kronerová a Oldřich Navrátil s inscenáciou pod

hlavičkou Divadla Komediograf. Úplným záverom Divadelnej chalúčky bolo 23. septembra sobotné Dopoludnie s čiernou ovcou, v rámci ktorého na námestí Divadlo Materinky predviedlo breznianskym deťúrencom Ako zajko do Afriky putoval pre malých šikovníkov budú pripravené aj rôzne hry, kreatívne workshopy a maľovanie na tvár.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát a fotografie v elektronickej podobe

CHALUPKOVO BREZNO

V dňoch 13.-15. októbra 2023 sa uskutočnil v Brezne 54. ročník Chalupkovho Brezna. Bol venovaný Martinovi Rázusovi. V šiestich kategóriách sa predstavilo takmer 180 pedagogických zamestnancov všetkých druhov škôl s takmer šesťdesiatich okresov Slovenska. Svoje práce do súťaže zaslali aj učitelia slovenčiny z Česka a Maďarska. Tohtoročnou novinkou bola prehliadka z diel komornej tvorby. Oproti predchádzajúcim ročníkom vyššiu úroveň súťažiaci dosahovali najmä v umeleckom prednese poézie a prózy a v literárnej tvorbe poézie.

Laureátkami 34. ročníka súťažnej prehliadky Chalupkovo Brezno sa v literárnej tvorbe poézie stala Dagmar Žiaková zo Základnej školy (ZŠ) v Zemianskej Olči a v tvorbe prózy Marta Hlušíková z Gymnázia v Rimavskej Sobote. Porota titul laureát v odbore výtvarná tvorba udelila Michalovi Dobranskému zo ZŠ Vojčice a v skladateľskej tvorbe Marekovi Spustovi zo Základnej umeleckej školy (ZUŠ) v Svätom Jure. Rovnaké ocenenie za umelecký prednes prózy získala Katarína Péčiová zo ZŠ v Košiciach a za literárnu tvorbu pre deti a mládež Štefánia Jana Kuzmová zo ZUŠ Hlohovec. Cenu ministra kultúry získal Valentín Šefčík z Bertotoviec, ktorý sa v Brezne prezentoval literárnou tvorbou pre deti a mládež. Anna Plecítá z Piešťan, ktorá sa predstavila umeleckým prednesom prózy, získala Cenu ministra školstva.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie a plagát v elektronickej podobe

ŠŤASTNÉ DETSTVO OSLÁVILO 45. VÝROČIE

Detský folklórny súbor Šťastné detstvo oslávil 45. výročie svojho založenia. Veľká oslava jubilanta vyvrcholila slávnostným galaprogramom v sobotu 28. októbra dvomi vystúpeniami. Nádherne pripravená scéna s motívom tradičnej dediny, profesionálnym osvetlením a ozvučením vtiahli milovníkov folklóru do atmosféry galaprogramu s názvom Od pramienka k prameňu. Hostí vítali dievčence v krojoch a do správnej folklórnej nálady už pri vstupe do kinosály ich navodila ľudová hudba a spev chlapov. Šťastné detstvo pod umeleckým vedením Angely Černákovej ponúklo pestrú zmes tanečných, speváckych a hudobných čísiel z Horehronia, ale aj Podpoľania, Šariša, Zemplína, jednoducho kyticu zozbieranú a uvitú za celých 45 rokov. Účinkovali všetky zložky súboru, od najmenších po najväčších, pozvanie prijali aj bývalí členovia, medzi nimi aj najstarší, ktorí stáli pri zrode súboru, a veru niektorí z nich už majú aj po päťdesiatke. K 45. výročiu Šťastnému detstvu pochvalnými slovami zablahoževal primátor Tomáš Abel. Zagratulovať prišiel aj bývalý člen súboru Peter Pohančaník, terajší šéf folklórneho súboru Urpín v Banskej Bystrici.

PODSTAVEKOVA HELIGÓNKA

Pestrý program tradičného podujatia - Podstavekovej heligónky pod záštitou primátora Tomáša Abela zostavil hlavný organizátor Peter Berčík. Prišli heligonkári z rôznych kútov Slovenska aj spoza hraníc. Hneď na začiatku to poriadne rozohrala prvá účinkujúca heligonkárka Ľubica Hroncová, po nej zneli piesne v podaní Pavla Datka z rodiska jeho predkov – Pohorelej, Jána Handulu a jeho syna Janka z rodného Telgártu. Nádherne zneli aj sóla, ktoré zahrali Andrej Žilík z Brezna, Jožko Dolinský z Beňuša, Peter Mužík z Málnica. Na počesť dlhoročnému účinkujúcemu Tónkovi Bendíkovi zanôtili jeho rodáci z Hrušova, na heligónkach krásne hrali mládežníci. S úctou a hrdošťou si na podujatí zaspomínali aj na významných ľuďoch, čestného občana Brezna Ladislava Ťažkého, ktorý na Podstavekovej heligónke účinkoval v roku 2002, tento rok by sa dožil 99 rokov. Spomínali aj na cigánskeho primáša, speváka Jula

Bartoša, ktorý by mal 90 rokov. Milým prekvapením bol najmladší účastník všetkých doposiaľ organizovaných ročníkov 4-ročný Filipko Kukuliak z Hriňovej, ktorého hrou na heligónke sprevádzal otec Imrich.

SLOVENSKÁ LIGA ŽELEZNÝCH HASIČOV

V sobotu 11. novembra sa na námestí v Brezne konal sa 4. ročník Horehronského pohára TFA a finále Slovenskej ligy železných hasičov 2023. Hasičov na námestí privítal a podujatie otvoril okresný riaditeľ Hasičského a záchranného zboru v Brezne, veliteľ súťaže Jozef Oravkin spolu s jedným z prvých slovenských reprezentantov na súťažiach v TFA a rozhodcom Vlastimilom Tomovičom.

Na 4. ročníku Horehronského pohára TFA a finále Slovenskej ligy železných hasičov 2023 si zmerali sily jednotlivci profesionálni, ale aj dobrovoľní hasiči zo Slovenska a Čiech. Súťaž stimulovala zásahovú činnosť hasičov, dokonale preverila ich fyzickú i psychickú kondíciu a snažila sa čo najviac priblížiť k reálnemu zásahu. Súťaž je zaradená do Slovenskej ligy železných hasičov, preto jednotliví súťažiaci si zbierali body do ligovej tabuľky.

V rámci podujatia bol pripravený aj bohatý program pre deti v hasični OR HaZZ v Brezne spojený s Dňom otvorených dverí s prehliadkou hasične. Nechýbali súťaže pre deti v priestoroch garáží, výstava techniky na dvore, možnosť maľovania, vyskúšať si mohli hasičský oblek, ako aj vyfotografovať sa s hasičským dráčikom,

STO ROKOV DIVADLA

Divadelný súbor Jána Chalupku mesta Brezno pozval svojich priaznivcov, hostí a bývalých členov 18. novembra do Mestského domu kultúry na galaprogram pri príležitosti 100. výročia novodobej nepretržitej činnosti. Súčasťou osláv bola premiéra krátkeho dokumentárneho filmu o storočnom jubilentovi a premiéra inscenácie Jána Chalupku Všetko naopak, ktorého meno nesie súbor vo svojom názve. Oslavy pokračovali aj v mesiaci decembri.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát a fotografie v elektronickej podobe

PREMIÉRA MUZIKÁLU

V Mestskom dom kultúry sa 15. decembra konala premiéra muzikálu na motívy rozprávky Andersena Dievčatko so zápalkami, ktorý našťudovali mladí členovia Divadelného súboru Jána Chalupku v Brezne v spolupráci so Základnou umeleckou školou. Muzikál uvedený pri príležitosti 100. výročia DSJCH Brezno režíroval Matej Struhár. Scenár muzikálovej rozprávky napísal Tomáš Krištof. Hudbu má na starosti Matej Štesko, choreografie Nina Ilievová, spevy Veronika Veverková. V muzikálovej rozprávke hrajú Emma Bošková, Simona Flochová, Gregor Hargaš, Alex Predajniansky, Sofia Blaschkeová, Ema Klinko, Ema Olnarová, Dárius Ďuriš, Gabriel Vagaday, Samuel Hudák, Milan Iliev, Sofia Tajbošová, Ľubica Dědečková, ml., Zoja Gašperanová, Ameerah Abu Shareia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát a fotografie v elektronickej podobe

VÝTEČNÍCI BREZNIANSKI

Pozvanie do synagógy na 24. novembra prijali hostia v mene dvoch čestných občanov mesta Brezna na dve aktivity - na vernisáž výstavy študentov profesora Ľudovíta Petráskeho a prezentáciu knihy Samuela Brečku s názvom Výtečníci

breznianski z prvej polovice 20. storočia. Kniha vyšla v minulom roku. Prišli ich priatelia, známi, umelci, evanjelický farár Radim Pačmár a primátor Tomáš Abel, ktorý za mesto Brezno všetkých srdečne privítal. Sprievodným slovom podujatie sprevádzala predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej Ivana Kružliaková.

Historik, teoretik výtvarných umení, pedagóg Ľudovít Petránsky bol zároveň Čestným občanom mesta Brezna. Zapájal sa do mnohých matičných a breznianskych projektov, nad ktorými prevzal záštitu. Autor vysokoškolských učebníc, odborných článkov a monografií, kurátor výstavy moderného umenia doma i v zahraničí zomrel v minulom roku. Spomienky na chvíle so vzácnym človekom, o tom, aký význam malo pre neho slovenské výtvarné umenie, o profesijnom, ale aj súkromnom živote viac porozprávali syn Ľudovít a manželka Lívia. Štyridsaťročné priateľstvo s profesorom priblížil aj akademický sochár Viliam Loviška.

Mediálny odborník, slovenský publicista, dekan Fakulty masmédií na Paneurópskej vysokej škole v Bratislave profesor Samuel Brečka vydal viac ako 20 monografií, publikoval doma i v zahraničí. Získal mnoho ocenení, medzi nimi aj striebornú medailu a cenu dekana fakulty masmédií. Práve prvé tri venoval svojmu rodnému mestu. K napísaniu ho viedlo to, že sa stal čestným občanom Brezna, veľmi si to váži a chcel si splniť svoju povinnosť. Nové dielo Výtečníci breznianski z prvej polovice 20. storočia priblížila rodáčka z Brezna, známa Samuela Brečku, naslovovzatá odborníčka, redaktorka, prekladateľka Hanka Benediková – Poláková, ktorá sa venovala hlavne tvorbe pre deti a mládež. Knihu písmenkami jej názvu vo farbách mesta do života uviedli Tomáš Abel a Ivana Kružliaková, ktorí autorovi a jeho novému dielu vyslovili uznanie ako aj odovzdali ďakovný list.

VIANOČNÉ BREZNO

Naše mesto počas vianočných sviatkov ponúklo pestrý kultúrny program, remeselné trhy, zimný fotopoint a hlavne možnosť korčuľovania priamo na námestí. Zimnú bránu v Brezne po druhýkrát otvorilo Ľadové mestečko, pričom najväčším

lákadlom bolo exteriérové klzisko a bohatý kultúrny program. Návštevníkov privítal primátor Tomáš Abel. Ladové mestečko otvorila bubnová šou v podaní Campana Batucada, koncert speváka Tomáša Bezdedu, nadanie na klzisku ukázali aj mladé hokejové talenty z HK Brezno. V ponuke bola aj primátorská kapustnica, z ktorej výťažok aj z vianočného punču mesto venuje 21-ročnej Marianke so zdravotným postihnutím. Odprezentovali sa aj domáce kultúrne telesá – Spevácky zbor mesta Brezna a na ľade IST Brezno so svojou krasokorčuliarskou exhibíciou.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

AKTIVITY HOREHRONSKÉHO MÚZEA

Súčasťou ponuky kultúrnych služieb v meste sú aktivity Horehronského múzea, ktorého zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj. Expozície múzea, výstavy a podujatia tvoria celoročnú ponuku, s dramaturgiou odrážajúcou a reflektujúcou záujmy viacerých cieľových skupín a záujmových združení. V roku 2023 pripravilo múzeum 7 výstav, takmer 50 akcií, z ktorých mnohé majú charakter zážitkových vzdelávacích podujatí, obsahovo súvisiacich s aktuálne prebiehajúcimi výstavami. Pre verejnosť sú expozície otvorené celoročne, celodenne, od utorka do nedele, v letnej sezóne aj počas štátnych sviatkov. Každoročne pripravuje v máji podujatie Noc múzeí a galérií, v septembri podporuje svojimi aktivitami v spolupráci s OOCR Región Horehronie Svetový deň cestovného ruchu. V roku 2023 bolo múzeum garantom kandidatúry mesta Brezno na Mesto kultúry a koncepčne a odborným poradenstvom sa zúčastňovalo prípravy prezentačného priestoru z čias 2. polovice 20. storočia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ŠPORT

ÚSPECHY ŠPORTOVCOV

ŠPORTOVÝ STRELECKÝ KLUB

V novom roku sa naplno rozbehol kolotoč mládežníckych streleckých súťaží v streľbe zo vzduchových zbraní. Nedávno sa členovia Športového streleckého klubu Brezno zúčastnili na dvoch kolách Národnej ligy mládeže v Prešove a v Holíči. Breznianski strelci ukázali, že sú na dobrej ceste a svojimi výkonmi sa presadili medzi ostatnými rovesníkmi. V Holíči iba 13-ročná Michaela Padúchová strelila nový slovenský rekord v kategórii dievčatá do 14 rokov v disciplíne vzduchová puška 40 výstrelov v ľahu výkonom 424,4 b. Nielenže trafila desiatku 40-krát, ale jej zásahy mali aj vysokú bodovú hodnotu v hodnotení na desatiny. K svojim 13. narodeninám si tak dala ten najkrajší darček.

ÚSPECHY VETERÁNSKYCH ATLÉTOV

Poľská Toruń hostila atletických veteránov z 88 krajín sveta na 9. halových majstrovstvách sveta. Medzi bezmála 5000 pretekármi nechýbali ani breznianski atléti, ktorí si v početnom štartovom poli počínali viac než dobre. Štyri štarty veteránskych atlétov Atletického klubu Mostáreň Brezno teda priniesli štyri finálové účasti, jedno štvrté miesto a úžasný titul majsterky sveta pre Janku Štulajterovú

V skoku do diaľky kategórie M40 predstavil Miroslav Koralka, ktorý sa po prvých troch pokusoch hladko dostal do finálovej osmičky. Peter Aneštík sa predstavil vo večernom trojskoku kategórie M50, V hode oštepom sa predstavila ďalšia breznianska reprezentantka Janka Štulajterová, ktoré zvíťazila. Brezno má majsterku sveta v hode oštepom

ATLÉTI NA MAJSTROVSTVÁCH SLOVENSKA

Zimné obdobie patrí v atletike halovým súťažiam, ktoré majú svoj vrchol v priebehu februára a marca, kedy sa konajú majstrovstvá Slovenska všetkých vekových kategórií. Atlétom z AK Mostáreň Brezno sa výborne darilo, keď hneď na úvodnom podujatí majstrovstiev Slovenska vo viacboji mladších žiakov zvíťazil Richard Ambrozy v novom slovenskom historickom maxime 2879 bodov. Úspešne mu sekundovala aj Eliška Luptáková, ktorá na tomto podujatí brala siedme miesto. O deň neskôr sa o medaily pobili dorastenci a dorastenky. Z trojice breznianskych atlétov si najlepšie počínal starší žiak Matúš Havaš, ktorý pri premiére na halovej štvorstovke obsadil piate miesto s časom 53,94 s. Šieste miesto vo finále na 60 m pridal Bartek Eleganczyk (7,40 s) a tiež Dominika Ambrozová na 800 m vzdialenosti (2:32,58). Rovnaké zloženie sa predstavilo aj o týždeň neskôr na juniorskom šampionáte, kde sa do bodovanej osmičky zmestila len Dominika (na výške 6. miesto a na 400 m obsadila 7. miesto).

Radosť zo zlatej medaily pridal v nedeľu 5. marca Matúš Havaš, ktorý na halovom šampionáte staršieho žiactva ovládol beh na 60 m a s časom 7,27 s sa zaradil na druhé miesto historických slovenských tabuliek. K tomuto výkonu pridal aj druhé miesto na trojstovke a získal tak svoje premiérové medaily z majstrovstiev Slovenska. Pekný výkon predviedol aj Filip Kán, ktorý na najdlhšej vzdialenosti 3000 m obsadil štvrté

miesto. Zabodovať sa podarilo aj štafete na 4x200 m, ktorej k lepšiemu umiestneniu chýbali len lepšie zvládnuté odovzdávky

MAJSTERKA SVETA V SKIALPINIZME.

Utorkové popoludnie 28. marca patrilo prvej súťaži seniorských pretekov mužov a žien – šprint. Na štart kvalifikácie sa postavilo 75 mužov a 43 žien. Do štvrtfinále, kde sa začali vyraďovacie boje, sa prebojovalo len 30 najrýchlejších pretekárov z kvalifikačného kola.

V kategórii žien zvíťazila Marianna Jagerčíková pred obhajkyňou triumfu Marianne Fattonovou zo Švajčiarska a Francúzku Emily Harropovou. Slovenská reprezentantka v skialpinizme Marianna Jagerčíková sa narodila v Brezne, detstvo prežila v Polomke, kde žije jej rodina. Táto naša rodáčka . získala zlato v šprinte na Majstrovstvách sveta v pyrenejskom stredisku Boi Taüll.

ŠPRINTÉRKA VIKY FORSTER

Atlétka, národná rekordérka, šprintérka Viktória Forster sa narodila v Brezne v roku 2002. Keď bola dievčatko, päť rokov sa venovala biatlonu. V Hronci, kde Forsterovci bývali, i na celom Horehroní, to bol šport číslo jeden. Viktórii sa v ňom darilo, vo vitríne má 11 titulov žiackej šampiónky SR. Potom však vďaka svojej prvej trénerke Jane Chrenovej z Atletického klubu Brezno, objavila kráľovnú športov - atletiku. V breznianskom oddiele začínala s atletikou v roku 2016.

Tohto roku má len 21 rokov, no aj napriek tomu v júli prekonávala jeden rekord za druhým. Na MS do 23 rokov spolu s Viktóriou Strýčkovou, Lenkou Kovačovicovou a Agátou Cellerovou v štafete 4x100 m hneď dvakrát prekonali slovenský rekord. O historické zápisy sa postarala v šprinte na 100 m a 100 m cez prekážky. V mesiaci júli sa stala Viky Forster. Športovkyňou mesiaca. Mala tak možnosť vybrať športový klub, ktorého Fond pre budúcnosť športu odmení sumou 5 000 €. Viktória Forster si vybrala AK Mostáreň Brezno. Dôvod jej voľby sme sa dozvedeli od Jany

Chrenovej, trénerky odmeneného klubu. „Sme nesmierne vd'ачní vašej spoločnosti aj Vike. Finančná podpora je pre nás (pomerné malý klub) veľkou pomocou. Nejde však ani o ten grant, ale o akési ohodnotenie našej práce s mládežou. Milo nás Vika prekvapila, že nezabúda, kde začínala. Takéto predčasné „Vianoce“ sme veru nečakali. Toto sú veci, ktoré sú pre nás hnacím motorom. Vidíme, že čas, ktorý venujeme deťom, je správne investovaný. Vika je toho dôkazom

FUTBALOVÝ KLUB

Futbalisti Brezna sa nachádzali po jeseni v strede šiestoligovej tabuľky, keď im patrí 6. miesto za 6 víťazstiev, tri remízy a štyri prehry. Brezno získalo 21 bodov. Veľké pohyby v kádri Brežňanov počas zimnej prestávky nastať nemali. Vracajú sa hráči zo zahraničia a aj po zraneniach. Prezident klubu je Miroslav Baran. Veľká zmena v Brezne nastala na poste trénera. Ivan Dubíny sa funkcie vzdal. Novým kormidelníkom piatoligistu sa stal skúsený Marcel Turňa.

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVCI ZA ROK 2023

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVCI BREZNIANSKYCH KLUBOV ZA ROK 2023

Športový klub plávania - **Peter Votroubek**, majster Stredoslovenského plaveckého pohára juniorov v štyroch disciplínach

Ice Skating Team Brezno - **Emily Kvačkajová**, štyrikrát sa umiestnila na podujatiach Slovenského pohára v krasokorčuľovaní, v prvej trojke v kategóriách nádeje 7 a 8

Hokejový klub Brezno - **Ivan Berčík ml.**, člen reprezentačných družstiev U16 a U17

Karate klub MP Brezno - **Samuel Nosko**, 3. miesto na majstrovstvách Slovenska

Stolnotenisový oddiel Brezno - **Miroslav Plecho**, najlepší hráč klubu v 2. stolnotenisovej lige

Ski Team Brezno - **Ema Kováčiková**, víťazka Lesy ski cup 2023 a 3. miesto v Slovenskom pohári v slalome (kategória staršie predžiačky)

Sportclub Brezno - **Zuzana Holišíková**, 2. miesto v kategórii mladších žiačok v seriáli Lesy ski cup v disciplíne slalom

SCK Ďumbier - **Vojtech Kahaj**, dlhoročný člen, ktorý pôsobí v SCK od začiatku

Športový strelecký klub Brezno - **Michaela Padúchová**, 1. miesto v národnej lige mládeže a tiež 1. miesto na MSR mládeže v kategórii dievčat do 14 rokov v disciplíne vzduchová puška, 40 výstrelov v leže

ĎAKOVNÉ LISTY JEDNOTLIVCI

Janka Štulajterová, breznianska atlétka, ktorá v roku 2023 získala na veteránskych Majstrovstvách sveta v Toruni zlatú medailu v hode oštepom

Michaela Miháľová, dlhoročná reprezentantka klubu Ice Skating Team Brezno, ktorá aktuálne presedlala z aktívnej kariéry korčuliarky do trénerského sedla a venuje sa nielen nádejným krasokorčuliarom, ale taktiež hokejistom pri zlepšovaní ich korčuliarskej techniky

Laura Turňová, reprezentovala našu krajinu na Európskom olympijskom festivale mládeže, ktorý sa konal v talianskej provincii Frulia Venezia Giulia. Okrem toho je pravidelnou účastníčkou reprezentačných zrazov a predstavila sa už aj v hokejovej extralige žien

Dominika Kyzeková, súťaží v športe mas wrestling, kde začína zbierať úspechy na medzinárodnom poli. Viackrát sa na medzinárodných podujatiach umiestnila vo svojej kategórii na stupňoch víťazov

Nina Poštová, v roku 2023 sa stala majsterkou Slovenska junioriek na 3000 m a druhé miesto obsadila na 10-km trati.

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVÝ KOLEKTÍV MESTA BREZNO ZA ROK 2023

Štafeta Športového klubu plávania na 4x100m voľným spôsobom (Votroubek, Špániková, Zelenčík, Prečuchová) – štafeta získala 4. miesto na MSR v disciplíne 4x100m voľným spôsobom

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVEC MESTA BREZNO ZA ROK 2023

Richard Ambrozy, nádejný mladý atlét v roku 2023 roku získal hneď tri zlaté medaily na majstrovstvách Slovenska v kategórii mladších žiakov. K dvom titulom v päťboji (v oboch prípadoch vylepšený slovenský rekord) pridal aj dominantný výkon v cezpoľnom behu.

OSOBNOSŤ ŠPORTU MESTA BREZNO ZA ROK 2023

Jana Chrenová, nikto jej nepovie inak ako pani trénerka. Trénerskú kariéru začala v roku 1992 a od roku 1996 je jednou z hlavných postáv športových atletických tried V Základnej škole Pionierska 2. Práve tam vychovala niekoľko kvalitných mládežníckych atlétov, ktorí sa zúčastňovali na medzinárodných mládežníckych

podujatiach v atletike. Najznámejšou zverenkyňou je jednoznačne Viktória Forster, ktorá sa v tomto roku predstaví na Olympijských hrách v Paríži. Vďaka jej prístupu a tvrdej práci patrí atletika v Brezne medzi najúspešnejšie športy.

ŠPORTOVÉ PODUJATIA

BANSKOBYSSTRICKÝ PLAVECKÝ POHÁR

Na plavárni Mazorníkovo sa uskutočnilo prvé kolo Banskobystrického pohára, ktorého technickým usporiadateľom bol Športový klub plávania Brezno. Regionálna súťaž viacerých klubov Rimavská Sobota, Banská Štiavnica, Zvolen, Banská Bystrica, Brezno, Veľký Krtíš a Žiar nad Hronom sa koná v piatich kolách, pričom v rámci nich plavci zbierajú body za svoje výkony podľa bodovania FINA. V poslednom kole v novembri vyhodnotia najlepších plavcov, ktorí získajú aj pohár. Predseda Športového klubu plávania Brezno je Peter Votroubek. Do súťaže sa prihlásilo 156 športovcov, pričom kategórie začínajú od 8 rokov až po dospelých plavcov.

Úvodné kolo Banskobystrického plaveckého pohára 2023 v plavárni na Mazorníkove otvoril primátor Tomáš Abel. Súťažiaci boli pripravení a mohli predviesť svoje výkony. Výborne sa darilo pretekárkam zo Športového klubu plávania Brezno. Sabína Špániková prekonala rekord BB pohára v disciplíne 400 voľný spôsob a Veronika Prečuchová v disciplíne 200 motýlik. V rámci bodovania v kategórii junioriek je Sabína priebežne na prvom mieste a Veronika na druhom.

V rámci bodovania v kategórii juniorov je Peter Votroubek priebežne na prvom mieste a Peter Zelenčík na druhom. V rámci klubu možno spomenúť aj Petra Tichého, ktorý je v kategórii žiakov od 11 do 12 rokov na priebežnom treťom mieste a Tamara Giertlová v rovnakej kategórii žiačok na priebežnom štvrtom mieste. V rámci vyhodnotenia prvého kola ŠKP Brezno získalo celkovo 28 medailí a zaradilo sa na priebežné druhé miesto v ich zisku, a to napriek polovičnému počtu pretekárov v porovnaní s iným klubom.

KRŇAČKY

Medzinárodné podujatie O veľkú cenu Jasnej - krňacký sa začali na breznianskom námestí, kde sa uskutočnil otvárací ceremoniál, Druhý deň už patril tradičným pretekom na južných svahoch lyžiarskeho strediska Jasná Nízke Tatry. Nechýbala skvelá zábava, dobré jedlo či rôzne sprievodné aktivity. Priaznivci tradícií a adrenalínu si prišli na svoje. Medzinárodné podujatie O veľkú cenu Jasnej bolo zároveň Memoriálom Vlada Dekréta, ktorý bol neoddeliteľnou súčasťou tohto podujatia a významným reprezentantom za región Horehronie i Slovensko na rôznych medzinárodných súťažiach v tejto netradičnej športovej disciplíne.

Preteky otvorili slávnostne na námestí v Brezne ľudovým sprievodom za účasti primátora Tomáša Abela, podpredsedu Oblastnej organizácie cestovného ruchu Horehronie Martina Albertyho a ľudovej hudby Kučeravý javor. Okrem pozitívnych a povzbudivých slov sa mohli nielen pretekári, ale aj diváci, zúčastniť na rôznych súťažiach spätých priamo s tradíciami krňohárov. O skvelú atmosféru sa nádherným vystúpením postaral detský folklórny súbor Šťastné detstvo.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

MEDZINÁRODNÝ HOKEJOVÝ TURNAJ

Priateľstvo medzi partnerskými mestami sa rozvíja aj v športovej oblasti. Počas vianočných sviatkov zavítali do Brezna zavítali hokejisti z Meudonu, ktorí si na medzinárodnom turnaji v Aréne zmerali sily nielen s domácimi tímami, z rôznych kútov Slovenska, ale aj s celkom z Maďarska a dokonca s francúzskym Dammarieles-Lys. Priateľstvo medzi hokejistami z Brezna a Meudonu je dlhoročné, s výmennými pobytmi začali v roku 2007. Z Meudonu prišlo do Brezna pätnásť mladých hokejových hráčov (ročníky narodenia 2013 a 2014), ktorých sprevádzali štyria tréneri a vedúci mužstva. Hlavný organizátor medzinárodného turnaja bol Peter Turňa. Zahraničnú návštevu čakali 25. decembra vo večerných hodinách na letisku vo Schwechate. Deti privítali vo svojich domovoch rodičia našich malých hokejistov. Ich ubytovanie zároveň odzrkadľuje naše silné priateľstvo. Realizačný tím bol ubytovaný v ubytovni na zimnom štadióne. Mladí hokejisti si zmerali sily na medzinárodnom turnaji v dňoch 27. - 29. decembra v Aréne a program bol poriadne naplnený. Na poslednú chvíľu účasť odriekol jeden maďarský tím, preto volili dva breznianske, veď detí máme dostatok. Nasledovali francúzske celky Meudon, Dammarie a maďarský Győr. Tradičnými tímami na turnaji sú Barani Banská Bystrica, Spišská Nová Ves a tento rok ich prvýkrát doplnili hráči Žiaru nad Hronom. Turnaj bol veľmi vyrovnaný, Meudon vyhral zatiaľ historicky najviac zápasov, do poslednej chvíle bojoval o postup do prvej štvorky. Nakoniec bojoval o 5. miesto, ktoré si obhájil. Tento výsledok hráči aj tréneri hodnotili veľmi pozitívne. Výborne dopadli aj hráči Brezna. Celkové poradie: 1. Győr Maďarsko, 2. Brezno Biely tím, 3. Brezno Modrý tím, 4. Barani Banská Bystrica, 5. Meudon Francúzsko, 6. Žiar nad Hronom, 7. Dammarie Francúzsko, 8. Spišská Nová Ves.

Okrem tréningov na ľade a zápasov hostí čakal aj pestrý program. Navštívili múzeum áut Double Red, Ladové mestečko, zvonice, kde si pochutnali na výbornej horúcej čokoláde a užili výhľady na zasnežené mesto. Taktiež ich potešili prezenty od

mesta Brezno. Absolvovali aj vychádzku do prírody, pozreli si oboru so zvieratami a tešili sa najmä zo snehu a sánkovačky na Táľoch.

EURÓPSKY ŠAMPIONÁT V MAS WRESTLINGU

V Brezne sa v posledný novembrový víkend konalo medzinárodné podujatie otvorené majstrovstvá Európy v mas wrestlingu, ktorých sa zúčastnilo 80 športovcov z deviatich krajín - zo Slovenska, Maďarska, Srbska, Ruska, Česka, Poľska, Mongolska, Gruzínska a dokonca aj z Brazílie. Organizátorom otvorených majstrovstiev Európy bola Slovenská asociácia mas wrestlingu spolu so Športovým klubom mas wrestling Banská Bystrica a mestom Brezno.

Mas wrestling je v našich končinách pomerne neznámy šport. Pochádza z ďalekého Jakutska, kde je národným športom a pretekári sa v ňom zdokonaľujú už od malička. Ide o silové preťahovanie, kedy dvaja súperia sedia oproti sebe na platforme oddelení stredovou doskou, do ktorej sú zapretí a v ruke držia drevený kolík. Víťazom je ten, kto svojho súpera prehodí na svoju stranu, alebo mu drevený kolík vytrhne z rúk. Prezident Slovenskej asociácie mas wrestlingu je Oliver Kurek, ktorý pochádza z Brezna a je aj úspešným reprezentantom Slovenska a vicemajstrom sveta v tomto netradičnom športe. Dejiskom tohtoročného európskeho šampionátu sa aj vďaka Oliverovi Kurekovi stalo Brezno. Podujatie sa konalo v mestskej športovej hale na Mazorníkove. Slovenskú republiku na otvorených majstrovstvách Európy reprezentovalo celkovo 26 pretekárov a pretekárk, medzi ktorými nechýbali ani domáci športovci Oliver Kurek a Dominika Kyzeková

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DETSKÁ ŠPORTIÁDA

Mesto Brezno opäť organizovalo sériu športových stretnutí, venovaných deťom. Počas letných prázdnin zapojili deti do Detskej športiadry, určenej pre deti od 5 do 9 rokov. Uskutočnili sa tri série súťaže, z toho prvá sa konala na dopravnom ihrisku, druhá na

Mazorníkové a tretia v stredu 16. augusta na ihrisku pri Aréne, kde sa do súťaže zapojilo takmer päťdesiat detí rôznych vekových kategórií. Disciplíny tentokrát pripravili dva kluby – krasokorčuliarsky Ice Skating Team Brezno a lyžiarsky Sport club Brezno. Aj z tohto dôvodu boli niektoré zamerané viac na rovnováhu, okrem tradičnej sily a kondície. V poslednom kole čakalo detičky aj prekvapenie v podobe skákacieho hradu či maľovanie na tvár. Na troch kolách sa zúčastnilo takmer 200 detí.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DEŇ MOTORŠPORTU

Mesto Brezno a Siladi Motoršport Team sa rozhodli nadviazať na úspešnú históriu motoristických pretekov v regióne a v druhú septembrovú sobotu

zorganizovali už tretí ročník Dňa motoršportu. Na podujatí sa zúčastnilo približne 20 špeciálne upravených automobilov prispôbených na rally a preteky do vrchu. Okrem toho, že si ich diváci mohli

pozrieť zblízka, sa predstavili aj v plnom nasadení počas štyroch rýchlostných skúšok na takmer dvojkilometrovej trati s cieľom pri športovo-oddychovom centre na Lúčkach. Exkluzívnym hosťom a moderátorom v jednej osobe bol jeden z najkvalitnejších motoristických novinárov na Slovensku Rasťo Chvála. Úspech akcie potvrdila aj veľmi slušná návštevnosť. Energia športových áut prilákala do Brezna približne štyri stovky divákov

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

POČASIE

BREZNIANSKE REKORDY

REKORDY V ROKU 2023

Najteplejší mesiac:	AUGUST priemerná mesačná teplota vzduchu 18,8 °C
Najchladnejší mesiac:	DECEMBER priemerná mesačná teplota vzduchu – 1,8 °C
Absolútne maximum vzduchu:	32,7 °C
Najteplejší deň:	21. augusta
Absolútne minimum vzduchu:	- 22,5 °C
Najchladnejší deň	7. FEBRUÁR
Najdaždivejší mesiac:	OKTÓBER, za mesiac spadlo 115,3 mm atmosférických zrážok
Najdaždivejší deň:	27. októbra napršalo za deň až 28,5 mm zrážok
Priemerná ročná teplota:	8,5 °C

REKORDY ZA POZOROVANÍA 1961 – 2022

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,2 °C – dňa 21. júla 2022 Tohto roku nový rekord
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-32,7 °C, dňa 11. januára 1968
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,5 °C, dňa 15. augusta 1952
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-36,3 °C, dňa 11. februára 1929
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

CHARAKTERISTICKÉ JAVY

PRIEMERNÁ ROČNÁ TEPLOTA V BREZNE

Podľa dlhodobých pozorovaní sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 – 6,6 °C. Ale posledné roky vidíme, že sa od priemeru v Brezne odchyľujeme.

Vývoj priemernej ročnej teploty za posledné roky

ROK	Priemerná ročná teplota v °C	Priemerná teplota v °C v najchladnejšom mesiaci	Priemerná teplota v °C v najteplejšom mesiaci
1988	7,4	-2,1	18,7
2008	8,6	-0,8	18,0
2013	8,2	-3,4	19,0
2014	9,8	1,2	19,2
2015	9,4	-1,8	20,8
2016	8,7	-4,3	19,4
2017	7,9	-9,9	18,9
2018	8,6	-3,0	19,1
2019	8,55	-5,4	19,5
2020	8,31	-3,0	18,6
2021	7,46	-2,2	20,2
2022	8,6	-1,9	19,8
2023	8,5	-2,3	18,8

V BREZNE NAJCHLADNEJŠÍ DEŇ V RÁMCI SLOVENSKA

Absolútne minimum teploty vzduchu v mesiaci februári zaznamenali meteorológovia v dolinách a kotlinách. Siedmy február bol v Brezne najchladnejší deň na celom Slovensku, keď nám namerali o v Brezne $-22,5\text{ }^{\circ}\text{C}$.

MAXIMÁLNY DENNÝ ÚHRN ATMOSFÉRICKÝCH ZRÁŽOK

Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok $38,3$ – napadlo 17. mája. Aj keď to má ďaleko od historického rekordu zo dňa 29. mája 1999, keď maximálny denný úhrn atmosférických zrážok dosiahol : $86,4$ mm, pršalo skoro celý deň.

NAJTEPLEJŠÍ SEPTEMBER V HISTÓRII

Po lete, ktoré bolo z hľadiska teplôt tiež mimoriadne, bol mesiac september 2023 najteplejším septembrom v histórii na svete - priemerná teplota vzduchu pri zemskom povrchu dosahovala $16,38$ stupňa Celzia. V porovnaní s priemerom teplôt nameraných celosvetovo v mesiaci september v rokoch 1991 - 2020 je priemerná teplota nameraná v tohtoročnom septembri vyššia o $0,93$ stupňa Celzia. V Brezne bola tento mesiac teplota až o $1,5$ stupňa vyššia ako priemer v doteraz najteplejšom mesiaci september - v roku 2020. Ani by nás nenapadlo, že ešte 10. septembra zaznamenáme v Brezne teplotu $30,4$ stupne Celzia.

TROPICKÁ NOC V OKTÓBRI

Mimoriadne teplý bol aj október. Noc na 21. októbra bola na viacerých miestach Slovenska tropická, Na mnohých staniach teplota neklesla pod 20°C . Extrémne vysoké minimá teploty vzduchu 17 až 20 stupňov Celzia sme zaznamenali aj u nás, na Horehroní. Noc z 20. na 21. októbra sa stala najneskoršou tropickou nocou v histórii merania.

OKTÓBER NAJDAŽDIVEJŠÍ

Oktober bol v Brezne nielen najteplejší za posledné roky, bol aj najdaždivejší, Počas mesiaca až 23 dní pršalo, za mesiac spadlo až 115 mm zrážok, na konci mesiaca – 27. októbra napršalo za deň až 28,5 mm zrážok.

SNEH UŽ V NOVEMBRI

Zima začala tohto roku predčasne. V polovici novembra sme konštatovali, že dlhé obdobie abnormálneho tepla je definitívne za nami a vkročila k nám zima. Tá bola s ohľadom na kalendár tvrdá a hodinu po hodinu obliekala naše mesto do bieleho. Posledný novembrový deň sa začal u nás Ondrejský jarmok. Tam nás sneh potešil. Prispel ku peknej jarmočnej atmosfére. Sústavné sneženie v prvých decembrových dňoch však skomplikovalo dopravu a bežný život. Technické služby mali von všetku dostupnú techniku i ľudí, ktorí sa snažili postupne spriechodňovať cesty a chodníky, ktoré majú v správe. Jedná sa o cca 160 km ciest a 80 km chodníkov. Najviac snehu – takmer 20 centimetrov napadlo pred Mikulášom – 5. decembra. Na námestí sa tak deti tešili nielen z Mikuláša. Lenže toho snehu bolo už pred Vianocami toľko, že ho už nestíhali odpratávať z ciest a chodníkov. Ľudia sa sťažovali hlavne na sociálnych sieťach. Ani na námestí neboli vyčistené všetky chodníky. Počas vianočných sviatkov prišlo veľké oteplenie. Silvester na Slovensku bol asi najteplejší v histórii. V noci dokonca pršalo. V Brezne sa napriek tomu sneh v uliciach a na severných kopcoch ešte udržal.

ENERGETICKÁ A SNEHOVÁ KALAMITA

Snehu bolo v Brezne a okolí neúrekom celú druhú polovicu decembra. Počas mesiaca sme zaznamenali až 11 dní so snežením, pritom celých 31 dní bola v meste snehová pokrývka. Práve na Štedrý deň dosiahla výšku 32 centimetrov. Výdatné sneženie počas sobotňajšieho večera a noci deň pred Štedrým dňom spôsobilo na mnohých miestach nášho a Banskobystrického okresu energetickú kalamitu. Ťažký, mokrý sneh a silný vietor spôsobili problémy s výpadkami elektrickej energie. Mnoho

odberných miest aj v našom meste bolo bez elektrickej energie. Hlavnou príčinou vzniku porúch boli pováľané stromy na vedeniach a roztrhané vodiče aj poruchy na trafostaniciach. Poruchy sa darilo priebežne odstraňovať, napriek tomu mnoho domácností v okolí bolo na Štedrý večer bez prúdu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

KLIMATICKÉ ÚDAJE V ROKU 2020, 2021, 2022, 2023 - POROVNANIE

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
Rok 2020	-3,0	1,2	2,6	7,3	10,9	17,1	17,9	18,6	14,1	9,2	2,7	1,2	8,31
Rok 2021	-2,2	-0,9	1,6	5,6	10,8	18,6	20,2	16,4	12,9	5,9	2,9	-2,2	7,46
Rok 2022	-1,9	0,9	1,4	6,1	13,5	19,1	19,3	19,8	12,2	9,6	4,1	-0,9	8,6
Rok 2023	0,9	-2,3	3,7	6,2	12,7	17,0	18,5	18,8	15,6	9,9	3,3	-1,4	8,5

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
Rok 2020	9,3	13,0	18,7	22,5	25,5	30,0	30,6	33,4	28,3	19,6	17,0	9,7	33,4
Rok 2021	7,3	18,8	22,7	23,9	26,8	33,3	33,1	31,1	26,4	22,0	13,8	7,5	33,3
Rok 2022	12,5	11,2	21,2	20,8	27,9	35,0	36,2	34,3	26,0	21,0	18,6	6,4	36,2
Rok 2023	9,7	12,2	18,6	19,9	25,5	30,9	31,3	32,7	30,4	22,7	14,8	9,4	32,7

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
Rok 2020	-15,5	-9,9	-9,3	-8,6	-2,0	2,6	4,4	5,6	2,6	-0,2	-8,1	-11,6	-15,5
Rok 2021	-15,5	-20,6	-10,1	-8,6	-2,1	1,8	9,1	6,8	0,1	-5,1	-7,4	-13,2	-20,6
Rok 2022	-17,0	-10,3	-11,2	-5,1	0,7	3,9	4,8	6,5	-0,8	-2,6	-5,3	-13,5	-17,0
Rok 2023	-11,4	-22,5	-7,0	-6,5	-1,3	3,3	6,4	6,8	5,2	-1,7	-7,6	-15,4	-22,5

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
Rok 2020	14	75	59	10	43	86	67	125	84	160	17	51	791
Rok 2021	43	49	11	35	143	69	110	169	56	12	44	39	780
Rok 2022	32,9	53,9	25,7	50,6	25,5	16,2	94	78,4	85,7	19,3	31,4	80,5	594
Rok 2023	99,7	42,4	52,2	42,9	109	80,2	66,8	107,2	49	115,3	94,3	99,4	958,4

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE

FOTOGRAFIE V ELEKTRONICKEJ PODOBE

OSLAVY, UDALOSTI A NÁVŠTEVY

1. PRVÁ KOLAUDÁCIA V BÝVALÝCH KASÁRŇACH
2. NÁVŠTEVA DELEGÁCIÍ Z PARTNERSKÝCH MIEST
3. POKRSTILI NOVÝ OBCHVAT
4. DRUHÁ KOLAUDÁCIA V BÝVALÝCH KASÁRŇACH
5. OSLAVY VZNIKU ČESKOSLOVENSKA
6. SLÁVNOSTNÉ MESTSKÉ ZASTUPITELSTVO
7. OCENENIA NA DŇOCH MESTA

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

1. VÝSTAVBA V KASÁRŇACH
2. REKONŠTRUKCIA RÁZUSOVEJ ULICE
3. OBNOVA VNÚTROBLOKOV
4. ZREKONŠTRUOVANÁ MATERSKÁ ŠKOLA
5. INKLUZÍVNE IHRISKO
6. KOMPOSTÁREŇ

DOPRAVA

1. PARKOVANIE
2. VÝSTAVBA DRUHEJ ETAPY OBCHVATU
3. CYKLOCHODNÍK NA ULICI B. NĚMCOVEJ

KULTÚRA A ŠKOLSTO

1. OBNOVA POMNÍKA NA KRTOČNEJ
2. MESTSKÁ VEŽA – KULTÚRNA PAMIATKA ROKA
3. KNIHA KOLÁŽISTU ERNESTA SVRČKA
4. KARNEVAL NA LADE
5. FAŠIANGOVÉ OSLAVY
6. DEŇ MATIEK
7. DNI MESTA

8. GASTRO MUSIC FESTIVAL
9. BOMBUROVE SLÁVNOSTI
10. DIVADELNÁ CHALUPKA 2023
11. CHALUPKOVO BREZNO
12. STO ROKOV DIVADLA
13. PREMIÉRA MUZIKÁLU
14. VIANOČNÉ BREZNO
15. AKTIVITY HOREHRONSKÉHO MÚZEA

ŠPORT

1. KRŇAČKY
2. EURÓPSKY ŠAMPIONÁT V MAS WRESTLINGU
3. DETSKÁ ŠPORTIÁDA
4. DEŇ MOTORŠPORTU

POČASIE V BREZNE

ENERGETICKÁ A SNEHOVÁ KALAMITA

I. DOKUMENTÁCIA VOLIEB

1. ZÁPISNICA Z MESTSKEJ VOLEBNEJ KOMISIE
2. HLASOVACIE LÍSTKY – ZOZNAM KANDIDÁTOV

II. PLAGÁTY V ELEKTRONICKEJ PODOBE

1. DNI MESTA BREZNA
2. KULTÚRNE LETO
3. VÍNKO Z BREZNIANSKEHO RÍNKU
4. BOMBUROVE SLÁVNOSTI
5. DIVADELNÁ CHALUPKA
6. KONCERT MESIAC ÚCTY
7. PUTUJÚCI MIKULÁŠ
8. SVETOVÝ DEŇ CESTOVNÉHO RUCHU

III. NOVINY

BREZŇAN – MESTSKÉ NOVINY, ROČNÍK 8, ČÍSLO 1 – 24